

Het leven van den aartsvader Joseph, benevens eenige stichtelyke mengelwerken

<https://hdl.handle.net/1874/27151>

H E T L E V E N
V A N D E N
A A R T S V A D E R
J O S E P H .

SINNEBEELDIGE VERKLAARING
 VAN DEN
 TITELPLAAT

Hier fiet gy; een *Doortugtig* HELD,
 In zyne, DAAN, ten *Toon* Gesteld,
 Den groten, JOSEPH. met zyn *Oogen*,
 Naar 't AZUURDAK, als *opgetogen*,
 In *Dankerkenntis*, tot zyn HEER
Wicus Glansend light, daald op hem *neer*,
 Een *Hand*, als op zyn HERT, gellagen,
 Toond *wien* hy dat heeft opgedragen
 Hoe daar in *vest*, wat *dank* hy geeft
 Hy d'ander *hand*, naar 't *aardryk* heeft,
Verbeeld hoe GOD, hem openbaarden,
Genaad schoon Hy, was *Stof en Aarden*,
 Die maakten *Hem*, een *Instrument*,
 Van DAAN, *Verbeeld*, in 't *Ornament*,
 En in dees *Dicht* blaau, klaar beschreven
Geleid door WYSHEID, die hier neyen,
 Als in *Verrukking*, werd *beschout*,
 Zy 't BOEK, met ZEVEN ZEGLEN houdt,
 Daar HELM, SPIES, en SCHILD by pralen.
 Dit alles komt; zyn *Deugden* malen,
 EGYPT, en vrienden, eer bedeed,
Van Hem, door 't *Kinderrof*, gebeeld,
 Die d'Oogen, op 't *gebeugen* houwen,
 Der MENSCHEN, komt de *Rol* ontvouwen,
 Als ter *Vereeuwiging*, 't allertyd,
 Waarom dat hy, is *uytgespreid*,
Belaan, me al DE LUISTRE *Gaven*,
 En *Deugd*, van 't *DIADEEM* der Braven,
 'T Maakt hem *ontzaglyk*, *hoog geagt*,
 Ja 't Hem, ter *Statie* *Wagen* bragt,
 Van PHARO, als *REGENT* dier *Oorden*,
 Alwaar de *NYL*, vertoond zyn *boorden*,
 Een *Water* voogd, en *Sphinx* uw hier,
 In *Schets* vertoond, als dien *Rivier*,
 Den *Palmboom*, zyn *Lydzaamheden*;
 Ons (*zien doen*) hoe hy heeft *gestreden*,
 In 't *Pratt* EGYPT, *berugt*. Bekend,
 Waarom's als in dat *Landschap* end,
 Waar in dat *GOSEN*, was gelegen,
 Door ISRAEL, ter *woon* verkregen,
 En wat de *Konst* bragt *onder 's oog*
 Als in een *SINNEBEELDS* *Vertoog*,
 Wil dan *beschouwend*, lezend leren.
 Zyn *Spoor* te gaan, om GOD ter *Eeren*.
 Als JOSEPH deed zoo 't uw *Vertoon*
Dit Boek Vorst JACOBS RACHELS *Zoon*

D. Lezore, fecit 1788.

Je
HET LEVEN
VAN DEN
AARTSVADER
JOSEPH.

BENEVENS EENIGE

STICHTELYKE
MENGELWERKEN.

DOOR

J. WESSELSZ.

TE AMSTERDAM,
By PHILIPPUS DOOREWAART.

M D C C L X I X.

O P D R A G T

AAN MYN ZOON EN DOGTER

WESSEL WESSELSZ.

E N

MARIA WESSELSZ.

O Waarden tweetal, dien dees JOSEPH is geweid,
Uit vaderlyke liefd, en toegenegendheid,
Niets flegts alleen, om daar uw leeslust door te wekken
Maar dat het uwe jeugd, zoud als ten spoor verstrekken,
Inzonderheid o Zoon, nu twintig jaaren oud
Treed vry ter Zangberg op, maar staag in 't oog behoud,
Dat gy niet gaat te hoog, vermetel van gedagten,
Zoe hebt gy nimmermeer, een grooten val te wagten,
Lees en herlees, al wat de konst, brengd onder 't oog,
Al wat betaamlyk is, niets zy by uw zoo hoog,
Geaget als de bron, daar gy vind voor geschreven,
Hoe gy naar sterven kund behaalen 't eeuwig leven,
K meen 't goon geweiden woord, dat door Gods geest ziet 't
Smeek den Jehova dat dien geest uw onderrigt, (ligt,

†

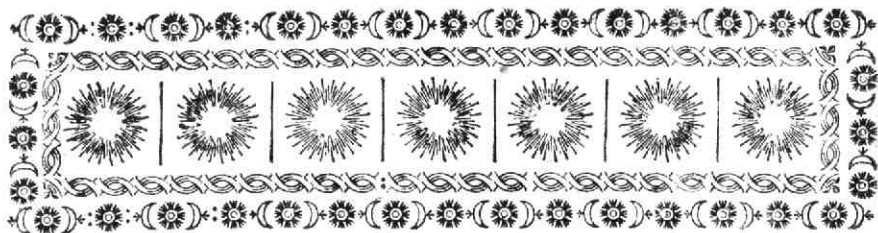
En

O P D R A G T.

En is de bronwel, waar uit Vaders pen kwam malen,
Hoe JOSEPHS leydzaamheid, quameindlyk zegenpralen,
Dien regt gearden Zoon, van Vader Israël,
Zoo gy hem volgt op 't spoor, gy doet uw zielen wel,
Laat nooit het schynmooy, van de wereld uw bedriegen,
En door een tuimel drank, in zonden slaap uw wiegen,
En gy o Dogter, nu by na reets agtien jaar,
Streefd op dien wyze, ook het spoor der deugden naar,
Gedraag uw als 't betaamd, die kindsheid zyt ontwassen,
Herdenk uws Vaders les, op s' Moeders reën wilt passen
Ja prent in uw gedagt, 't gebod dat God zelfs geeft,
Dat luyd uw oudren eerd, op dat gy langen leeft,
Wilt dit betragten en gy zult Gods gunsten winnen,
Myn beed is dat God zelfs, hier toe verligt u zinnen,
Op dat uw zy van nut, dit Vaderlyk geschenk,
'T is uw in gunst geweid, daar myner by gedenk,
Zoo lang gy leeft, nu nog, in 't bloejen uwer dagen,
Ja tyd en eeuwig leeft, na s' hoogsten welbehagen,

A A N

AAN DEN GOETGUNSTIGE
L E Z E R E N .

GEägtens, hier vinduw Ed^t in digtmaat uitgebreid, *HET LEVEN, VAN DEN AARDSVADER, OF PATRIARCH JOSEPH*, het geenen ons tot het beschryven, van dat doorlugtig voorbeeld, heeft aangespoord, is niet anders, (dan dat wy het tot stigting, en beschouwing, ja tot uitspanning, by tussenpoosing van ons beroep, voor ons zelfs hadden verordeneerd, zonder voorneemens om het zelven, aan Uw Ed^t oordeel bloot te geeven, te meer, daar de hedendaagse digt, en Letteroeffening, in hoog verheven luister in top ryst, en ons zelven te klein agtenden, om neevons de verhevenen vernuften, ten ryen te gaan, dit maakten by ons het besluyd, om het in ons eigen Kabinet, te laten,

A A N D E N G O E T G U N S T I G E

by anderen tot ons, en ons familie verlustiging,) maar onder het schryven, door dees en geenen beschouwt zynden, agten zy dat het eenen bekwame stof, ter persse was, te meerder om dat niemand nog ondernomen had, zo veel hun bewust was, het Leven van dien Gods Held dus af te schetzen. Wy zyn dan cyndelyk, (alle opkomende beletzelen, by ons zelven aan een zyde stellenden,) te raaden geworden, om het zelve aan de Wereld. tentoon te stellen, die dezen onzen JOSEPHinziet, met een ryp oordeel, zal zeer ligt bemerken, dat wy van 't spoor, der meesten Digt-Oeffenaars afwyken, kiesende eenwoudige Godgeweide Woorden, verre boven hoogdravende, en verbevenen Wereldsche Spreekwyzen, die ter verciering van Dichtstukken, (inzonderheid Bybelstof) gebruikt werden, ten dien einden hebben wy getragt, onzen JOSEPH, in geen Werelds maar Geestlyk Cieraad, over eenkomstig met zyn Daaden, ter beschouwinge aan yder over te laten, (wy zullen ons met het geene, de verbeevenen Dichters, Hoogvlied en Duym, in bunne Beschryvingen van Abraham en Jacob ter nedergesteld hebben

niet

L E Z E R E N.

niet ophouden) geevende hun liefden voor de konst, alle hoogagting. Wy bidden den beschydenen Lezer, de Stoffe waar uit wy onzen JOSEPH genomen hebben, te beschouwen daar uyt zal hem blyken, dat wy niets zoo zeer betragt hebben, als aan ons voorwerp, toe te schryven, dat hem inderdaad toebehoord, zoo veel als de bepaling, ons toeliet, en het geen wy by wyze van bedenking, daar in laten vloejen, is water uit dien onuitputbre bronwel, van Gods woord (waar uit ook onse Hoofdstof is voortgekomen) wel voor het grootsten gedeelten inzonderheid onze opwekkingen, om met het lezen van JOSEPH, ook te Leeren, zynen daaden op het spoor na te volgen, na de Les die onzen GROOTEN JOSEPH, (die voor ons gekruyft is te weten Jesus Christus, indien gy deze dingen weet zalig zytgy zoo gy dezelve doet) heeft nagelaten, ende hier agter gevoegden MENGELWERKEN, is by ons ook in tyd uit tyden vervaardigt, wy wensden den Lezeren, niet alleen het regt te gebruyken, maar ook 't spoor der deugd, dat daar in doorvloeyt, te bewandelen, tot nut van hun ygene ziele. Lees dan geagten, oordeeld bil-

A A N D E N G O E T G U N S T I G E .

lyk zonder veroordeelen, en zoo dit ons Werk, van den minsten vrugt zy, God zy alleen de Eer, die toekomt alle lof, en dankzeggung, tot in alle eeuwigheid.

O P

OP HET LEVEN

VAN DEN

AARDSVADER
JOSEPH.

Hier werd, Regtvaardigheid,
Gevoerd, ten Statie Wagen,
Wel eer verkogt ten slaaf,
In kluyfters, wreed geflagen,
In 't Ryk aan Nyll, door 't boos,
Van eenen geilen vrouw,
Dien hy haar eyfch ontzegd,
Dat's 't fchenden van haar trouw,
Waar na hy s'Schenkers droom,
En Bakkers, beid verklaarden,
Vorft Pharaö, zyn' droom,
Ons Held alom vermaarden,
Maakt hem gebiedend heer,
In gantsch, 't Egyptens land,

De zeven, vrugtbren Jaars,
 Hy Koornfchuuren pland,
 Om zeven Jaaren, dien,
 Onvrugtbren zyn te leven,
 Dit deed Egyptens volk,
 Hun Landen Pharö geven,
 Als eerft hun geld end vee,
 Voor Koorn was verpand;
 Zyn Vader Ifraël,
 Voed hy in 't Gozen Land,
 Daar toe zyn Broedren,
 In dien naaren hongers dagen,
 Schoon eer hun haat hem deed,
 Het flaaffen dienftjok dragen;
 Die lyd die overwind,
 Als 't is naar Godes wet,
 Zoo werd het lyden ons,
 Ten regt een glorie bet,
 Waar op wy treden, als,
 Wy ftuydend triumpheeren,
 'T is houd ten eynden vaft,
 Zoo luyd, het woud des heeren,
 In uw geloof zoo volgt de kroon der zaligheid,
 Men treed op s'Jofeph's fpoor, verhoogd door Lyd-
 zaamheid,

OP HET LEVEN

VAN DEN

AARDSVADER EN PATRIARCH

J O S E P H.

DOOR MYN GEEERDEN VADER

J. W E S S E L S Z.

Wat kon der Leeuwen muil, een Daniel Hinderdoen,
Wat kon het ovenvier, in Babel dat vol woen,
Gestookt werd, vatten op zyn grooten Medgezellen,
Zoo min kan al het quaad' verëend te zaam zig stellen,
Te doen Gods lievelings leed;

Zulk één is hier gescheft, uit goon geweiden blaau,
Vertonend in 't tafreel, des groten JOSEPHS daan,
Myn Vader scest dien Held, God brengd het aan de harten,
T Zal als een troostwerk zyn, in nood en pyn en smarten,
Of 't wat ons hinder deed,

Hoe

Hoe zalig die alleen, die lessen neemt in agt,
Die door Godts geest, ons zyn, ter leering toegebragt,
Die vasthoud in 't geloof, schoon 't slaaffe jok ons knelden,
Schoon kerker banden en pyn, ons op den oever stelden,
Van 't ryk der duisternis,

Met God verwinnen wy, als eer een David deed,
En't was, dien trouwenhoud, dien JOSEPH in zyn leed,
Vergroot ten Palinuer, in 't gantsch Egyptenlanden,
Daar 't alles knielen moest, en kussen zynen handen,
Dien ter behoudenis,

In bangen hongersnood, hen hielp met raad en daad,
Ook 't huis van Israël, zyns Vaders in dien staad,
In 't vetten Gozenland, behield by lyf en leven,
Zoo doet JEHOVA, dien op hem betrouwen streeven
In luyfter tot zyn eer,

O Welgepaste stof, in desen werlds tyd,
Daar 't krom verdraid geslagt, toond geen genegendheid,
Om Godes wegen, van naby te overdenken, (ken,
Zulks leerd ons JOSEPH, dien myn Vaders pen komt schen-
Tot lof zyns Gods en Heer.

W. W E S S E L S Z.

O P

OP HET LEVEN

VAN DEN

AARDSVADER EN PATRIARCH

J O S E P H.

DOOR

J. W E S S E L S Z.

HEt spoor, der Lydzaamheid, geeft heil
Wanneer 't Geloof, heeft tot een steil,
Dat deed een Job, Eer Triumpheeren,
En al zyn leed, in vreugde keeren,
Hier heeft uw, W E S S E L S pen bereid,
Een pronk Cieraad, der Lydzaamheid,
Gaaf God, ô Lezren, uw genaden,
Dees JOSEPHS, zoud uw lust verzaden,
Geen s'linkfen fabels, die niet zyn,
Van ouden Grieken, of Romein,

†††

Maar

Maar waarheid, door getrouw vertalen,
Uyt 't Boek, daar gy meind uyt te halen,
Uw Zaligheid, dat door Gods Geeft,
Ons in gemelt, al die het leeft,
Tragt op het spoor, daar voorgeschreven,
Te treen hier, toe zy uw gegeven,
Genaad, op dat gy niet alleen,
Leeft JOSEPHS daan, maar zoekt te treen,
Zyn Pad, dat is uw God te vreezen,
Dat is 't begin, om wys te weezen,
En God te danken die den Schryver,
Hier toe genaad gaf, lust en yver

P. V.

O P

OP HET LEVEN
VAN DEN
AARDSVADER EN PATRIARCH
JOSEPH.
DOOR
J. WESSELSZ.

AL werd den deugd, nog zo geplaagd,
Al werd standvastigheid, belaagd,
Al werd oprechtheid, omgedreven,
Al dit, doet haar in 't minst niet sneven,
Wanneer hen grondslag; is 't geloof,
Dat nooit hen hoop, en liefd verdoof,
Zal God de liefden, zelfs die pynen,
Eens 't zyner tyd, ook doen verdwynen,
Haar triumpierend, brengen voord,
'T zy in Egypten, of 't welk oord,

Wie kan het heil, van 't Keurvolk keeren,
Als God hun zaak, aanneemt ter eeren,
Geen Wereld, met haar ydel mooy,
Geen duivel, krygt hen ziel ten prooy,
Geen vlees, kan met quaa lusten plagen,
'T Geloof, voerd hen ten Statie Wagen,
Zulk een scheft WESSELS, in dees blaau,
Als hy in Dicht, meld JOSEPHs Daan,

J. M.

O P

OP HET LEVEN
VAN DEN
AARDSVADER EN PATRIARCH
JOSEPH.
DOOR
J. WESSELSZ.

KOm heilbegeerig, volk kom by,
Doorleest eens, dezen Poëzy,
Tot nut en Leering, uw beschreeven,
En tot dien eind, in 't ligt gegeven,
Is 't geen verhevnen, Werelds trant,
'T is nogtans, een geagt Clinkant,
Der deugd, dien het komt aan te pryzen,
Ja 't zal uw, op dien noordstar wyzen,
Gy vind hoe JOSEPH, leed eer druk,
Hoe hy ten toppunt, van 't geluk,

††† 3

In

In alles was, zyn God getrouwen,
Die hem ten werktuyg, had behouwen,
Wanneer 't Egypt, en Cana zugt,
En door het zwaard, des hongers dugt,
Om veelen door zyn raad, en daaden,
Met 't vrugtbren tyds, graan te verzaaden,
Ook hy in 't vetten, Gozen heeft,
Behouden, daar hy spyzen geeft,
Als Vader en zyn Broedren 't zamen,
Met hun gezin, daar wonder kwamen,
Zulks heeft, uw WESSELS pen gedicht,
Dat 't tot Gods Eer, den naaften stigt,
En lezend, JOSEPHS daan te leeren,
Gods Majesteid, dien teer is eeren.

M. V.

O P

O P D E N
A A R D S V A D E R
J O S E P H.
I N D I G T M A A T B E S C H R E E V E N

D O O R

J. W E S S E L S Z.

Wie 't lust in poëzy,
D' AARDSVADER JOSEPH als op nieuw te zien herleven.
Werd thans zyn wensch gegeven.
Sla maar uw Oogh op dit bespraakte schildery.
Tree toe, beschouwd het nader,
Hylgerig volk dat niets erkend voor goed onthaal,
Dan zuuyre Bybeltaal;
Zie hier den groten Zoon van enen groten Vader,
Door s'Hemels wys bestier;
Van uyt den lagen stulp, door wond're wonder wegen;
Ten top van eer gestegen,
Wiens deugd geloutert en beproeft als goud in 't vier,
Standvastig is bevonden,
Wiens

Wiens taay geduld, een kuyfch gemoed hoe fel beftreen,
Door put en kerker heen,
Nooyt door de wrev'le wraak of welluft is gefchonden,
Mogt zulk een ryne deugd!
Bekroond met zulk een Zege een heerlyk voorbeeld ftrek-
Om and'ren op te wekken. (ken,
Om op dit lofflyk fpoor, al in hun vroege jeugd,
Held JOSEPH na te ftreven,
Al werd de deugd belaagd belasterd en benyd,
God zal ter zyner tyd,
Die op zyn heyl betroud een heuglyk uytkomst geven
Doorleefs dan deefe blaau,
Volg JOSEPHS voorbeeld na, en prys met my den yver,
Van den geëerden Schryver,
Zo weet ik, rekend hy zyn arbeid wel voldaan.

JAN VAN VLYMEN.

H E T

H E T L E V E N
V A N D E N
A A R D S V A D E R
J O S E P H.

I N L E I D I N G T O T H E T W E R K .

Gedugte Hemelvorst, die 't alles werkt; door kragt
Van uw almogend' Hand, is 't alles voortgebracht,
Door uw Voorzienigheid nog alles werd behouden,
Al wat uw hand eer schiep en in 't beginne bouden.
Ag! mogt een Aardworm, en geen Man, u spreken aan,
Ja, woud gy met uw Geest zyn zwakke Geest bystaan.
Bestierd zyn Veder, dat die niet wyk af ter zyden,
Nog stryde met uw Woord; ja, wilt zyn Zinnen leiden,
Sterk zyn vermogens, o! gy Geever des Verstands,
Dat in zyn zwakheid blyk uw kragt met volle glands:
Die Josef wysheid schonk by den Egiptenaaren,
Om Schenkers, Bakkers droom, ook Pharoos te verklaren.

't Is dien Aardsvader, uitgekozen tot myn doel,
Niet tot uitspanning van myn dagelyks gewoel.
Alleen slegts, maar om ook uw Woord dies te bemerken,
In een vertrouwen, dat uw hand my zal versterken.
Ag! kwam den Zuydenwind van Godlyke genaad',
Blies in onz' Hertens hof, en sloeg daar't Aardryk gaad',
Uw spaden regen die bedruip', ja nat die Landen,
Op dat het Vrugten draag', bekwaam tot Offerhanden;
Dat is, alleen ter eer van u onz' grote God;
Bewaard ons, dat niet vloed in dit, dat uw Gebod,
En't teder van uw Woord, dat Waarheid is, kan krenken;
Weert's waerelds Wysheid, en wild my uw Wysheid schenken;
Op dat het stigting geef aan mynen Evenmensch.
Staat dan, o God! my by, verhoor, verhoor myn wensch.

E E R S T E H O O F D S T U K .

J O S E P H S A F K O M S T .

't **L**ust my een groten Held, te schetsen in 't Tafreel, Abraham
geboren
1948.
geroepen
2023.
Gen. 12.
 Van wien Stamvader was, een uitverkoren deel;
 't Was Abraham, dien God, in den gelove dienden,
 Waarom hy draagd den naam, van Vader van Gods vrienden,
 Op wien dat Gods beloft' was door 't Geloov' gehegt,
 En na hem, op zyn Zoon, dien Ifak, eer gelegd Ifaäk
geboren
2049.
Gen. 21.
 Op 't Altaar, om zyn God een Offerhand' te weezen,
 Die door een Ram hem lost, op dat hy wierd geprezen;
 Van deze kwam ons Held, zyn waarden Vader voort, Jacob
geboren
2108.
Gen. 25.
 Dien groten Worstelaar, zoo 't nooit meer is gehoord:
 't Was Jacob, eer gevlugt voor broeder Ezaus woeden,
 Dien God dikwerf verscheen, keert 't alles hem ten Goeden,
 Leid' hem als by den hand, in Mes'potamia,
 Ja, 't was God Abrahams, God Ifaks, wiens genaâ
 Hem staâg bestierde, tot hy by Oom Laban landde,
 Daar hy voor Rachel zig eerst zeven Jaar verpande,
 Tot dienstbaarheid om 't Vee te weiden in het veld,
 Dog Laban, door bedrog, den vromen Vriend ontfeld,
 En bragt hem voor zyn Bruid, haar Zuster Lea binnen, 2191.
Gen. 29.
 Daar zyne nagtkoets was: hoe holde zyne zinnen,
 Wanneer Aurora gaf, dat hy, door 't glansig licht,
 De daad beschouwen kan, wat of 'er is verricht?

Hy stond bedwelmt, kon zyn oogen nauw gelooven,
 Hy rend tot Laban, zegt: hoe komt gy zoo verdooven?
 Myn eer, en treden die met voeten? ag! wat raad?
 Is dat myn Rachel, die in 't hert en zin my staat,
 Door zuuyre kuyse Min? Is dat my Rachel geven?
 Maar Laban, zust de man, door driften aangedreeven,
 En zegt: bedaar, ô Neef! 'k heb na's Lands wys gedaan,
 Den jongren Dogter mag niet voor den oudsten gaan
 In Egt; wilt slegts deez' week, met Lea u genoegten,
 Zoo wil ik Rachel u, benevens haar toevoegen,
 Dog onder dat beding, dat gy nog zeven Jaar,
 Dat 's tweemaal zeven, dient, of het voor Rachel waar.
 De vrind op dit gezeg, en om zyn Lief te minnen,
 Liet hy tot zulk een dienst, door Laban zig verwinnen;
 Schoon, zegt hy, is uw doen niet regt en zoo 't behoord,
 Ik zal om Rachels min, my schikken na uw woord.
 Hy hield ook zyn beloft', aan Laban, zeer getrouwe,
 In zynen dienstwerk, tot verkryging van twee Vrouwen;
 Zyn Lea bragt hem voort veel telgen, zoet van aard,
 Een Dogter, en zes Zoons zy aan haar Jacob baard.
 Maar, ag! zyn Rachel, die de lust was van zyn herte,
 De appel van zyn oog, was in gestâge smerte,
 Zyn Rachel zugt en weend, dat dagelyks vermeerd',
 God had tot al dien tyd, de vrugt haar's buiks geweerd.
 Den tyd dan deed zyn loop, dat Jacobs dienstbre Jaaren,
 Te weeten, veertien Jaar, by na ten einde waaren:
 Daar rees een blyde Maar, een aangenaam gerugt
 In Haran; want men hoort, dat Rachel is bevrugt;

A A R D S V A D E R J O S E P H. 5

Den grooten Hoorder, die 't gelovig bidden, smeeken,
 Wil hooren, na zyn woord, gaf van zyn Liefde teeken
 Aan Rachel, haar gezugt, was voor zyn Throon gedagt,
 Hy sluit haar Baarmoêr op, zoo dat zy vrugten bragt,
 Schoon zy had eertyds, uyt een zwakheid zig vergreepen,
 Om dat haar zuster baard, dit gaf haar harde neepen,
 Dit bragt haar tot deez' zaak, dat zy tot Jacob spreekt:
 Het is gewis, ik sterv' van rouw, my 't herte breekt, *Gen. 30.*
 Zoo gy aan my ook niet, zult zoete Kind'ren geeven;
 Schoon hy mint Rachel teêr, dit deed hem egter beeven;
 Hoe! zegt hy, Vrouw, wat's dit, meend gy dat ik ben God?
 By wien 't alleenig staat, te schenken zulk een Lot;
 Wat deel heeft hier uw Man? uw Baarmoêr is geslooten;
 't Is 's Alderhoogstens werk, te schenken fraaye Looten.
 Zy zag haar zwakheid hier, wat ging zy toen bestaan?
 Zy deed haar Dienstmaagd schoon, in haare plaats gaan;
 Hier uyt zoo schiep zy troost na lange tyds bezwaaren;
 Want Bilha werd bevrugt, en kwam een Zoon te baaren:
 Daar na, zoo werd haar weêr een tweden Telg gegond,
 Dus Rachel, looft hiet om, den Heer met hert en mond,
 Den eersten Dan genaamd, Nephtali, was den tweeden,
 Maar nu zy zelve draagt, zoo had zy dubbeld reeden
 Tot vreugde en gejuig, haar tyd van baaren kwam,
 Zy kreeg een Spruitjeteêr, de springbron van een Stam,
 Dat was ons held, zyn naam men Joseph heeft geheeten. *Joseph geboren 2199. Gen. 31.*
 Daar is de vreugde niet in Jacobs huis te meeten,
 Maar Rachel, boven al, looft met verhev'nen toon,
 De God van haren Man, voor 't schenken van dien Zoon.

Looft, zegt zy, myne Ziel, den Heer, met al uw kragten,
 Hy, die myn smaadheid zag, aan my ten goede dagte,
 Hy nam op eenen dag, de droefheid van my weg,
 Nu ik naar Vrouwen wyz', ook meed' in 't Kraambed leg,
 Nu eens een ted'ren Spruit, myn eigen Vlees, en Beenen,
 My komt verkwikken, na veel droevig zugten, weenen;
 O God! voeg by deez' gift, nog één, zoo 't u behaagd,
 Dat zal tot vreugde zyn, van my, uw teedre Maagd.

*Beden-
king over
Vrouw
Rachels
wenscb.*

Hoe weinig wist de vrouw wat wenscb dat zy hier deede,
 Dat met den tweden Zoon de dood zoud' zyn gereeden,
 Om haar, uit 't aardfche plein, te rukken van haar Man;
 Maar dat was nog voor God, geen Mensch te vooren kan
 De werken Godes, zonder openbaring weeten,
 Gelyk hy heeft gedaan, zyn heilige Propheeten.
 Maar ziet, wat Lea deed, die ook haar Dienstmaagd nam,
 En gaffè Jacob, tot vermeerdring van hun Stam,
 Ziet Zilpa, werd bevrugt, tot tweemaal, en zy baarde
 Op ieder keer een Zoon, dat Isr'els huis vermaarde,
 't Geen dus gestadig wies, met vrisse Looten aan,
 Zyn Vee, in vrugtbaarheid, veel Landen kwam beslaan,
 Niet zonder haat of nyd, van Laban en zyn Zoonen;
 God was met Jacob, kwam hem stadig gunsten toonen,
 Schoon dikwerf Laban, hem zyn loon veranderd heeft,
 Hy schikt hem 't al ten best, en dat 't hem voordeel geeft.
 Dit duurde tot de man heeft Labans huis verlaaten,
 En toog na Canaän: maar droefheid boven maten
 Trof hem, als hy omtrent tot Bethlehem kwam gaan,
 Zyn Rachel, hoog bevrugt, kwam barends weedom aan,

Zy

Zy kreeg haar Benjamin, maar moest in korte uren, Rachels
dood,
2205 & 6.
Gen. 35.
 De weg van alle Vlees, zy moest de dood bezuuren ;
 Daar rees een klaagtoon op by Jacobs gantsch gezin,
 De weerklank van 't gefchrey, dat drong ten velden in,
 Daar was by Israël geen Knapen ofte Maagden,
 Die niet met treurig wee van dezen Sterfdag waagden.
 Ons tedren Jofeph had bereikt omtrent zes Jaar,
 Als hy mist 's Moeders troost: Zyn Vader, droevig, naar,
 Beweend het koude rif, en klaagt om haar verscheide,
 Dies hy omtrent die plaats voor haar een Graf bereide;
 Daar was het treurgevaard, elk weende by het Lyk,
 Byzonder Jacob, die van droefheid gaf veel blyk:
 Daar, zegt hy, gaat myn lust, door my zoo duur verkreegen,
 In 't duister aak'lig graf, zoo alle Menfchen pleegen;
 Ag! waarde Rachel, mogt uw oog dien dag niet zien,
 Dat gy tot Mamre quaamt, by myne oude Liën,
 Hoe blyd was 't haar geweest uw aanzigt te aanschouwen,
 Maar nu, helaas! wat druk gedompeld in den Rouwen.
 Ag! teedre Jofeph, gy mist 't meest uw dierbaar pand,
 Die u heeft onderschraagd met 's moeders liefde hand:
 Hoe teder heeft zy u gezoogt en opgetoogen!
 Gy kleine Benjamin, den appel myner oogen,
 Wie geeft u, dat gy mist, uw 's Moeders teeder hert;
 Ag! gy, ô Zuigeling! ag! gy vergroot myn fmert.
 Ag! mogt myn Rachel u nog kusten en omermen!
 Maar zyt getroost, myn Ziel, God zal zig my erbermen.
 't Is onweërroepelyk, ja zyn besluit staat pal,
 Dat Hy is mynen God, verzagt my 't ongeval,

Rust

Rust dan, ô waarde Vrouw! tot gy na geenen dagen,
 Zult in uw Goëls Ryk den Kroon der Eere dragen.
 Hier fluit dees treurtooneel, den Vrind stelt op haar Graf,
 't Geen aan het Nageslagt een zeker teken gaf,
 Dat Rachel, Jacobs vrouw, hier 't Lighaam rust genote.
 Hier na brak Isr'el op met zyn Gezin en Loten
 Na Migdal-Eder, en van daar tot Mamre voort,
 Kwam by zyn Oudren in dien ryken Klaver oord,
 Die tweëntwintig Jaar zyn byzyn moesten derven:
 Daar zag Vorst Ifac weer zyn Jacob voor zyn sterven,
 Haast driemaal zestig Jaar als vreemdeling op aard
 Omwandeld', nevens hem Rebecca, Jacobs waard'
 En ted're Moeder. Ag! wat Hertensliefde kussen,
 Ag! wat omhelzingen geschied hier ondertusfchen.
 Een Jacob toog alleen na Haran, en hy keerd
 Met dertien Spruiten weêr, en Lea, hoog geëerd,
 Ook Bilha, Silpa, eer de Dienstmaagds zyner Wyven,
 Ook veel Gezin en Haay', veel Vees en meer bedryven.
 Wat was den Oudren dit een vreugd, om 't zoo te zien,
 Dat God hun Jacob dus had gunste komen biên.
 My dunkt, daar zal te regt een Dankfeest zyn gehouden,
 Dat zy hun Zoon gezond in zulk een staat beschouden,
 De God van Abraham, van Ifac, Jacob goet,
 Die alleen slaat en zalft, en alle wondren doet;
 Wat troostig uur, nog eens, was dit om te beschouwen,
 Zulk een geliefden Zoon, voor Ifac en zyn Vrouwen.
 't Was ook niet lang daar na dien Ouden gaf den geest
 In handen op van Hem, die hy hier had gevreest.

Ifac
 sterft en
 werd be-

Zoo

A A R D S V A D E R J O S E P H . 9

Zoo heeft dien Vorst dan aan Natuur den tol gegeven, graven
2037.
Gen. 35.
 In een verwagting van een zalig eeuwig Leven.
 Zyn Zoon, zyn Jacob, daar zoon Ezau nog by quam,
 t'Saam leiden in het graf, dien zoon van Abraham.
 Maar mits ons oogmerk zig tot Josephs daân bepaalde,
 Is dit voor af gemeld, om dat zyn afkomst daalde
 Uit dat geloovig Kroost, het waar beloofde Zaad,
 Waar uit tot zyner tyd de Heil-fontein ontstaat
 Voor het Geloovig Zaad, die God als Abram pryzen;
 Den Wortel Jesse, die uit David zou verryzen.
 O groote zegen! die op Abrahams spoor gelooft;
 Die, als een Ifac, in 't Geloove niet verdooft;
 Die, als een Jacob, vast aan God houd om een zegen;
 Die als een Joseph, God staåg leid in al zyn wegen:
 Wat kan die hinder doen? geen Duivel, Waereld, Vlees.
 O groote Menschenvrind! geef, dat ik u regt vrees;
 En leid, ja, trekt my naar uw wil, met Liefdensfeelen,
 'k Zal in 't geloof my tyd en eeuwig u bevelen.

B

T W E E -

T W E E D E H O O F D S T U K .

JOSEPHS DROOMEN EN VER-
KOOPIING NA EGIPTEN.

Als Jacob nu zyn woon gevest in Kanaän, was
 Tot Mamre, in een streek van weeldrig Klaver gras,
 By Hebron, en daar hy in 't veld zyn tenten spreiden,
 En daar zyn vrugtbaar Vee in menigt' zig uitbreiden,
 Gebeurden 't na Elf jaar, dat hy hier woond' een zaak
 Belangend' Joseph, die den Zoon was zyn's vermaak,
 Een Zoon zyn's ouderdoms, dat hem bragt lang in rouwe,
 Uit haat der Broedren, door hun boos en kwade trouwe.
 Ziet, Joseph was bemind van Vader Jacob teer,
 Zyn trouw en iever blaakte in alles even zeer,
 Hy was zorgvuldig voor zyn Vader in veel zaken,
 Nu zeventien Jaar oud; zyn Naerftigheid in 't waken,
 By het gewolde Vee, blonk boven Broedren uit:
 Hun kwaâ bedryven werd door hem berispt, gestuit,
 Of Vader aangediend, om 't na behoor te wraaken,
 Dit kwam hun hatigheid van groot tot grooter maken;
 Maar hy, onaangezien, betragt met vlyt zyn plicht:
 't Scheen God had hem veel meer, dan Broederen verlicht.
 Wat spot, wat schimp, wat hoon hyleed, staat op te merken,
 Vermits hy hinder bragt aan hun boos doen en werken;
 Maar, spyt der Broeders, hy was 's Vaders troetel kind,
 Benevens Benjamin hy staåg zyn gunsten vind,

Als

Als een Zoon Rachels, dien de lust was van zyn leven:
 Zyn Vader hem een rok veel verwig heeft gegeven,
 Dit stak die Broeders op tot meerder haat en nyd,
 Al wat hy zegt of deed, zy doen hem alle spyt.
 Zyn vroomheid konden zy niet dulden, min verdragen,
 En zoo was hun bedryf omtrent hem alle dagen:
 Den eene noemd hem dus, een ander weder zoo,
 Zyn lydzaamheid deed hem dat agten min als stroo;
 Tog kreeg hy niets van hen, dan norsse stuurse woorden;
 Geen vrindelyk gezigt of spraak hy van hen hoorden,
 't Zy in de tenten, of te veld, of 't waar zy zyn,
 Hoe meer hem Vader mind, hoe meer het boos fenyn
 Der Broedren gaande werd, om hem een trek te speelen,
 't Gezigt van hem te zien, kwam hen op 't laast verveelen.
 ô Goede Joseph! moet gy dus zyn bloot gesteld
 Voor 't nydig oogmerk en uws Broedren boos geweld?
 Zoo 't u hier heeft gegaan, is 't nog in onze dagen,
 Den bozen waereldling kan vroomheid niet verdragen,
 En 't kan niet anders zyn, of 't boos stryd tegens 't goed:
 't Komt zelfs van aanbegin, men zag wat Kaïn doet,
 Toen maar vier Zielen 't plein der gantsche Aard bewonen;
 Den goeden Abel door geen Kaïn kreeg verschonon,
 Die sloeg hem schandig dood om zyne opregtigheid.
 Uws Broedren boosheid ook uw zedigheit benyd.
 Hoe zal 't vervolg van tyd hen toonen, hoe zy misfen,
 Als God, eens opend in Egypte 't boek gewisfen?
 Maar 't was nog onbewust, hun blind verstand die tyd,
 Gy was dus blood gesteld aan hunne woede en nyd:

't Is denklyk, dat dit niet voor Jacob was verborgen,
 Dat zyn doorziend' gezigt voor Joseph niet zou zorgen,
 Maar dat zyn Zoons, zoo boos, hem zouden brengen druk
 Door doodelyken haat, met liefde strydig stuk,
 Zulks had hy noit verwagt: 't was noit zoo ver gekomen,
 Had Vader maar in 't minst van hun besluit vernomen,
 Maar vraagd men na de bron van deze Broederhaat?
 't Was niet alleen, dat hy aan Vader meld wat kwaat
 Dat zy bedreven, maar, dat God hem door zyn droomen,
 Schoon toen nog duister, toond, wat na die tyd zou komen.

*Josephs
 eerste
 droom,
 Gen. 37.*

't Was op een zeker nagt, als Joseph legt en slaapt
 Op zyne legerkoets, als 't alles rusten raapt
 In 't gantsche huisgezin, kwam hem een zaak te vooren:
 Hy droomt, hy was in 't veld, daar bond men schooven Kooren
 Als 't afgemaait was; na gewoont' zoo Bouwliên doen,
 Daar was den Jongeling met zyne Broed'ren koen,
 Met yver bezig, te vergadren en te binden;
 Maar zoo veel schoven, als 'er Broedren zig bevinden,
 Of meer, die rezen op en kwamen als te staan,
 Maar die den zynen was, wierd eêr als aangedaan
 Door d'andre Schoven, die voor zynen neder bogen.

*Bevesti-
 ging dat
 'er Godde-
 lyke Droomen
 zyn.*

Dat alle dromen zyn van kragt en van vermogen,
 Is niet aannemelyk; maar dat 'er droomen zyn,
 Als door God voortgebracht, heeft klare blyk en schyn.
 Wy zullen ons, gezegt, met dit bewys versterken;
 Ook van een Joseph, wat by hem kwam uit te werken
 Zyn droomen; ja daar staat: een Engel hem verscheen
 In zyne droom, en sprak, ô Joseph! weest te vreên,

Zyt

Zyt niet bedugt, dat gy Maria en het Kinde
 Zult tot u nemen, God zal 't u doen ondervinden,
 Hoe zy gebenedeid heeft van den Geest ontvaân,
 Ja wel den heil'gen Geest, is zy meed' aangedaan;
 Daarom dat Heilige, dat uit haar werd gebooren,
 Zal zyn Gods Zoon genaamd! is daar toe uitverkooren
 Van alle Eeuwigheid. dit schynt ons Zonnenklaar.
 Maar dat 'er droomen zyn, gantsch ydel en onwaar,
 Weet elk, en is alhier niet nodig uit te breiden,
 Ja duivels, boos, godloos, droomt wel een snoden Heiden
 Of eervergeet'ne Mensch, of dien de herf'nen zyn
 Vol booze snoode daân, of nev'lig van den wyn:
 Maar dat ons Josephs droom van God is voortgekomen,
 Heeft door den uitkomst zelfs haar waarheid aangenomen;
 Deez' droom, schoon hy daar van den inhoud niet verstaat,
 Den vromen Jongeling in zyn gemoed omgaat,
 En zyn opregtigheid, was om deez' droom verflagen,
 Besluit dien inhoud aan zyn Broed'ren te gewagen:
 Met openhartigheid, zegt hy, hoort hoe dat ik,
 Wanneer ik lag in rust, zag in een ogenblik
 Een veld vol kooren, daar wy bonden onze Schooven,
 't Is in opregtheid zoo, gy moogt my vry gelooven,
 Uw Schooven en van my, die stonden op by een,
 Uit eigen oorzaak zo het was en aan my schein,
 Ja 'k zag dat de uwen zig voor myne nederboogen,
 Dat zy de myne ook veel eer beweezen voor myn oogten.
 Zy hoorden wel zyn reên, maar 't dagt hem ydel klap;
 Zy zeggen, wat vervult gy ons met dit gesnap,

*Ook der-
 tele uit
 wellust
 spruiten-
 de dro-
 men.*

*Joseph
 verbaald
 zyn Broe-
 deren de
 eerste
 droom.*

Dit komt uit heerschezugt voort, wy kennen uw begeeren,
 Uw trotsheid zoo verwaand, uw lust om te regeeren:
 't Is of gy zeggen wilt, ik zal nog zyn uw Heer,
 Uw Albeheerscher, die als slaven u regeer.
 't Was Olie in het vuur der Broedren uitgegooten,
 Uit deze oorzaak heeft nog meer en meer verdrotten
 Aan hun zyn byzyn, schoon uit liefd' tot hun gezegt;
 't Was, ziet dien droomer droomt, wat hy nu overlegt.
 Hy was als eene pest, een uytvaag in hunn' oogen,
 Al wat zyn vrindschap deedt, had by hen geen vermogen.
 Is 't mooglyk! dat een Zaad, uit zulk een kroos gekweekt,
 Daar Gods beloft' op rust, zoo diep in onkund' steekt.
 Men leg de fout van hen op Jonkheid, onbedreven,
 Door tyd, zoo 'tbleek, heeft God hun zinnen licht gegeven,
 Maar schoon zyn reden by zyn Broedren zyn veragt,
 't Gebeurd' na korten tyd en op een zekren nagt,
 Zoo raakt hy weder in verrukking, als te vooren,
 Zyn eersten droom was, van het Aardsche uitgekoren:
 Maar hier komt 't Firmament van boven hem in't oog,
 Den Starren hemel zag hy aan, als in 't vertoog
 Elf Starren, Zon en Maan, zig voor hem nederboogen.
 Deez'droom was, zoo het bleek, van een en 't zelfd' vermogen.
 Der eerste, mits geen Elf, maar dertien zyn gemeld;
 Dus in zyn eerste droom ook zoo veel diend geteld,
 Komt ons waarschyglyk voor, dog vryheid van elks denken.
 Ag! wat is God gevreest, die wil zyn schez'len schenken,
 Schoon 't niet hun zwakheid vat, wat of in tyd geschied
 Het zy door dromen, of verrukking, in 't verschieet,
 't Zy

Josephs
 tweeden
 droom.

't Zy na 't verlopen van veel Jaar of kort te wagten.
 't Heilwoord is daar van vol, ag! dat wy regt betragten
 Zyn Majesteit, zoogroot, te vallen aan den voet:
 Hy zelfs zy onze licht, die ons geeft spyze goet,
 Niet slegts voor 't Lighaam, maar om Zielente doen leven
 Voor eeuwig voor den Troon: ô God! woud' gy ons geven
 Dat gy weet ons is nut, ons Zielen zalig maakt,
 Ja kleed gy, Heer, ons ziel, gy weet hoe die is naakt.
 Met David zeggen wy: Heer! wonder zyn uw wegen,
 (Uw doen is Majesteit,) wie kan u spreken tegen.
 Schoon Vroomheidseerstedroomden Broedren was gemeld,
 Niets had hun 't oor gestreeld, maar eer hun nyds geweld
 Meer opgewakkerd; hy kon dog zig niet onthouden,
 Dat hy hen deze ook als op een nieuw ontvouden,
 Niet slegts den Broeders, maar ook zynen Vader waard.
 Hy sprak met vriendelykheid, na aangeboornen aard,
 Ik bid u, hoord na my, ô Vader! dien ik eere;
 En gy, myn Broeders, wilt uw oor een weinig keeren,
 'k Moet u ontleeden, wat of speeld in myn gemoed;
 Ziet, als ik lag in rust dat ons wel droomen doet,
 Zag ik aan 't Firmament, klaar schynend, voor myn oogen,
 Elf Sterren, Zon en Maan, zig voor my neder boogen.
 Als hy 't verhaalde, sprak zyn Vader: Zoon, zwyg still!
 'k Moet uw bestraffen, 't is of gy dus zeggen wil,
 Dat ik, uw Vader, en uw Broeders zullen komen
 En buigen voor u neêr; wat hebt gy voorgenomen,
 Wat ryst 'er in u op? hoed u van zulken praat.
 Schoon of dit Jacob zegt, hy 't in de wind niet flaat,

*Hy ver-
baald ben
zynen
vroomden-
droom.*

Maar

Maar legt het in zyn hert, en 't gaf hem nagedagten,
 Wat hy nog door den tyd van Joseph had te wagten.
 Maar 's Broedren haat werd meer en meer hier door verhit,
 Zy brengen tot de wraak wat in hun boos hart zit:
 Hun zeggen is gestaåg, dien meester van de droomen,
 En wat maar spytig is, tot krenking van dien Vroomen.
 Door God zal 's Broeders kwaad ten goede zyn gekeerd,
 Wanneer hy aan de Nyl hun boosheyd triumpheerde.
 Als 's Vader huis bestaan nog dagelyks aangrocide,
 Zag men zyn Rundervee, waar van het vette vloeyde,
 Het wollig Lammervée brak als in menigt' uit,
 Van hun vermogen kreeg den goeden vrind veel buit.
 Had Ezels tot het pak, gewoon het jok te dragen,
 En kemels tot 't gebruik der last, en voor den wagen;
 Veel Ossen, die ook snel den ploeg staåg voerden aan:
 Zyn Knegten, Maagden, elk kwam op zy wenken gaan.
 Door zulk een menigte moest Jacob Zoons en Knapen
 Naar deez' of geene weyd' met Rundervee of Schapen;
 Hier gaan de Broeders met een Kudde naar het Dal,
 Dat ryk van graaz'ge wey was na by Sichems wal,
 Een aangenaamen oord, daarom by hun verkooren:
 Hier was ons Jongeling niet by, als wel te vooren,
 Hy was dan thuis, daar hy had denklyk ander werk,
 Om te betragten na zyns Vaders oogmerk,

Jacob
 zend
 Joseph af
 tot zyne
 Broeders
 Gen. 37.

Die riep hem, en hy komt gehoorzaam hem te nad'ren,
 Met vaardigheid zegt hy tot zynen, 't puik der Vad'ren,
 Wat is van uw begeer? uw Zoon het maar gebied.
 Hy zegt: uw Broederen, zyn die by Sichem niet

De

De Kudde weiden? gaat, en wilt u derwaards wagen,
 Gy zult uit mynen naam na hunnen welstand vragen,
 En of hun Kudde is in ordre zoo 't behoord.
 Hy trok van Hebron af, op 't Vaderlyke woord,
 Zogt rondom Sichem, maar weet niemand op te spooren,
 Dus doold hy gints en weêr, op 't laatst komt hy te hooren
 Van eenen zekren man, die 't wist, en had gehoord
 Uit hunne monden, dat zy zyn in Dothans oort,
 Ook ryk in Klaver weyd', hy haast zig derwaards heenen,
 Niet wetend' van zyn ramp, wel waardig te beweenen,
 Hy komt daar, en hy kreeg den Broedren in 't gezigt
 Daar zy zyn weidend', ja, hy spoed, dat hy verrigt
 Zyn boodschap, en zy zien van verren hem ook komen.
 Terstond zoo was het: ziet! dien Meester van de dromen;
 Ziet! hy komt herwaards af, wat staat ons nu te doen?
 Hun Beliams besluit, genomen daar in 't groen,
 Komt eind'lyk hier op uit, dat zy hem moesten dooden,
 En werpen in een kuil, op dat dien daad, zoo snooden,
 Niet komen zoud' aan 't licht; en zoo zyn Vader vraagt:
 Waar mag myn Joseph zyn, dat hy niet op en daagd?
 'k Heb hem van hier, om u te zoeken afgezonden,
 Zal't antwoord zyn: dat hemeen boos Dier heeft verflonden.
 Wy zullen, als hy is van kant, dan eens bezien,
 Wat van zyn droomen word, wat daar af zal geschiên.
 Hy komt dan tot hen, en hy vraagt van 's Vaders wegen,
 Hoe 't met hun welstand is, en hoe het is geleeen
 Met 't Vee? hoe 't zig bevind, hoe 't met de Kudde staaf?
 Hun antwoord was gewis, wat doet gy onverlaat,

Gy meester Droomer, hier nieuwsgierig tot ons keeren?
 Kom aan, wy zullen u het droomen wel verleeren.
 Hoe 't in zyn ooren klonk, hoe dit aan Joseph smart',
 Is denkelyk, dan hy heeft aan Broedren, schoon verhart,
 Voor zig gepleit, om dus hun wreedheid te bewegen.
 Maar broeder Ruben staat hierin den andren tegen:
 Ag! zegt hy, ziet my aan, spaar slegts zyn leven, maar
 Ik weet veel beter raad, en minder van gevaar,
 Laat ons in deez' Woestyn hem in de kuile smyten,
 Zoo zyn onz' handen vry van 's Broeders bloed verwyten.
 Dit deed hy, dat hy hem verlost van hun woên,
 Hy dagt, ik zal alleen, als zy het niet bevroên,
 Hem daar uit redden, en tot Vader weêr doen keeren.
 Deez' raad werd opgevolgt, men trok hem uit de kleeren,
 Te weten zynen Rok, veelverwig, moest van 't Lyf;
 Men bragt hem tot den kuil, ô schandelyk bedryf!
 Liet hem daar ras in neêr, als had hy veele zonden,
 Of een Booswigt geweest, tot op 't diepste van de gronden.
 Maar Godt beschikt de zaak, geen water in den kuil,
 Thans ledig tot zyn best, en denklyk tog wel vuil.
 Hoe hy zal in dien druk, hoe hy zal menig zugten
 Opzenden tot zyn God, in deez' zyn ongenugten,
 Is ligt te denken; maar de Broedren zyn gerust,
 Hun boosheid was eensdeels verkoeld, de maag had lust,
 Zy zetten zig dan neêr, en hebben brood genoomen.
 Wat zien zy onderwyl tot hen van verre komen,
 't Was een Gezelschap, dat uit Gilead herwaards kwam,
 En hunne gangen langs dees Klaver velden nam,

Joseph
 in de Kuil
 gewor-
 pen,
 Gen. 37.

Om

Om na Egiptenland hun reystogt te volbringen:
 't Was Volk uit Midian, die kogten veele dingen,
 En voerden 't tot gewin tot naar den Nylus af,
 Hun keem'len zyn belaân met kruyd 't geen 't Oosten gaf,
 Van Myrrhe, Balssem en welriekend' Speceryen,
 Zoo ter genezing, als om Reukwerk te bereyën;
 Deez' nadren na hun toe, hier vat Broêr Juda 't woord:
 Zegt, Broedren, deze keer dog na myn reden hoord,
 Hier doet zig middel op om Joseph te doen leven,
 Men zal hem om een prys dees Liederen zien te geven,
 Hem trekken uit den kuyl, laat ons de hand niet slaan,
 (Te werden moorders, zoo als Kain heeft gedaan)
 Aan onzen Broeder, hy 's tog van ons Vlees en Beenen.
 Dees raad behaagd' hen wel, en 't veiligst, zoo zy meenen.
 Hier was niet Ruben by, als zy dees Raad beslân,
 't Scheen deez' was om de zaak van Joseph aangedaan,
 Wel wetend', hoe dien Zoon by Isr'el was in waarde.
 Ruben, den Eersten Zoon, die vrouw Lêa eerst baarde
 Aan Jacob, dus hy was den Zoone zyner kragt;
 Maar by hem had geheerscht dit kwade, dat hy bragt
 Een schande in het geslagt, door geil en snood boeleeren,
 Toen hy zyns Vaders bed met Bilha kwam onteeren.
 Een Maagd van Rachel, die, om haar onvrugtbaarheid,
 Dees Bilha in haar plaats by Jacob had geleid:
 Hier door heeft Ruben 't regt der Eerstgeboort' verlooren,
 En moest dit tot verwyf veel van zyn Broedren hooren.
 Men ging dan tot den kuyl, ter uitvoer van 't besluit,
 En trok de Jongeling in alle haast daar uit,

Die denklyk was vervuld met duizende van vreezen,
 Wat 't met hem worden zal, waar toe dit nu zal weezen,
 Of wat tormenten hem was naakend' door hun kwaad,
 Zoo boos door hunnen raad; maar bozer nog in daad:
 Ag! wat een droefgezicht heeft hy aan hun gegeven,
 Maar 't s'cheen natuur en liefd' was uit hun hart gedreven:

Joseph
 verkogt
 na Egip.
 ten 2216.
 Gen. 37.

Men sprak den koopliën aan, of hen behaagd' den kwant,
 Die hen te veel was om te voeren na hun Lant,
 En in een korte wyl zoo is de zaak gesloten,
 Voor twintig Zilverlings verkoopt men een der Loten:
 Van Jacobs twaalfstal boos, door Broedren t'veil gedaan:
 't Geld werd hen toe geteld en Joseph zag het aan,
 Uit wiens gezicht men vast veel droefheid konde lezen,
 Ja zugten, ag! mogt ik nog eens by Vader wezen;
 Ag! zag hy, hoe zyn Zoon moet lyden buiten schuld,
 Gewis zyn ouderdom zou zyn van druk vervuld:
 Ag! Vader, zaagt gy wat aan Joseph werd bedreeven;
 Maar, ag! gy weet het niet, waar of hy is gebleeven,
 Of wat hy heeft geuit. Maar hier was geen genaad',
 Zy zyn verblyd, dat zy hem zien in dezen staat,
 Die, als een Slaaf verkogt, moest weg na vreemde oorden.
 Zyn nieuwe meesters, die hun koop zeer wel bekoorden,
 Vervordren hunnen Weg, en voeren Joseph meed'
 Ten Nylstroom; na het ryk Egipten, en zy deed'
 Met hem een nieuwen winst, als zy hem weer verkogten.
 Men laat den Jongeling op reis, maar toen hem zogte

Ruben
 zegt. Jo-
 seph te

Zyn Broeder Ruben by de kuil, die hem niet vand
 Als hy daar binnen zag, ging 't boven zyn verstand;

Hy

A A R D S V A D E R J O S E P H. 21

Hy roept, loopt rondom heen, maar kon hem niet ontdekken, ^{vergeefs}
 Hy was ten kuyl weer uit, dat kwam aan hem verwekken ^{in de kuyl}
 Een vrees voor Joseph, wat de Jongeling is geschied, ^{Gen. 37.}
 Hy scheurd' in deze staat zyn kled'ren; met verdriet
 Zogt hy zyn Broedren, segt: 'k ben tot den kuyl gekomen,
 Maar heb daar Joseph, als ik neêr zag, niet vernomen;
 Waar wil dit heen? ik weet geen raad, waar zal ik gaan
 Om hem te zoeken! hoe zal ik deez' zaak verfaan!
 Gy lieden hebt gewis hem daar weer uit genomen.
 Zy zeggen: Ruben, staak uw rouw en wilt niet schromen;
 Hy leeft, zyt dies gerust: hoord toe; op Juda's raad
 Is hy door ons verkogt, (hy naar Egipten gaat)
 Aan volk uit Midian, voor twintig Zilverlingen.
 Hoe zal 't voor Vader gaan? hoe brengt gy deze dingen
 Voor hem ten goede? zegt de man, hier toe diend raad.
 Naar lang en overleg men eenen Bokskên staat,
 Met oogmerk, Josephs rok, veelverwig, te besprengen
 Met bloed, om die zoo by den Vader te doen brengen.
 Op dezen Juda's raad was Joseph dan verkogt:
 Een andre Juda's ook iets diergelyks bedogt,
 Verkogt zyn Meester meed' voor dertig Zilverlingen,
 En beide onschuldig, vry van boze snode dingen.
 De eerste Joseph uit de haat zyn's Broedren gram,
 De tweede, Christus, door het zaad 't geen uit hun kwam.
 De eerste, was een Zoon van Jacob, wiens betragten
 Was, dat hy in 't Geloof des twedens komst verwagten:
 De tweede was een Zoon van God, van Eeuwigheid, ^{Gal. 4: 4.}
 Zoo veel het vleesch aan gaat, geboren in der tyd

Uit Jacobs nakroost, juist uit Juda's stam gerezen,
Ja David, in den geest, noemd' hem zyn Heer geprezen.
Die zaak, als voor verhaald, moest eenmaal komen uit,
Waarom de Broederen ook kwamen ten besluit,
Den rok met bloed besproeid hun Vader te vertoonen:
Maar wien den brenger was, of 't één van Jacobs Zoonen,
Of meerder, zy geweest, maakt Moses geen gewag,
Maar 't schynt ons, dat zy zelfs dit bragten aan den dag,
Wanneer zy zeggen: ziet, wy hebben deez' gevonden,
Is dit de rok uws Zoons? ô schandelyke zonden!
Eerst had hun haat verkogt de Vroomheid tot een slaaf,
En 't had zyn lyf gekost, zyn Lighaam was ten graav'
Gedompeld, zoo niet was hier Ruben by gekomen;
Nu is van hun 't gedaant' der leug'naars aangenomen.
Zoo komt uit 't zondig kwaad altyd meer boosheid voort,
Hier werd de eene zond' door de andre als gesmoord.
Was dit bedryf voor 't volk, daar Isr'el uit zou bloejen?
Waar door zyn zaad als 't zand aan de oevers zoude groejen?
Of als 't glansryk gesternt aan 's Hemels firmament
Die beyde ontelbaar zyn, en voor geen mensch bekend!
't Gedigtzel van de mensch geeft oorzaak God te klagen,
Is boos tot aller tyd, ook van zyn Jeugd'ge dagen.
God, die het kwaad niet wil, deed egter uit dit kwaad
Het goede komen voort, 't gaf blyk aan Jacobs zaad;
Die, als hy dezen rok naauwkeurig had bekeken,
Hem kende voor zyns Zoons, en is byna bezweken,
Hy staat, als door de schrik verstomd, dien zelven stond
Ontsluit 't ontsteld gemoed door de oogen en den mond:
De

De eerften storten uit een beek van zilte tranen,
Die langs zyn wangen tot zyn baard zig wegen banen.

De tweede eene klagt, die 't hardste hart niet kan
Aan hooren, zonder ook te klagen met de man.

Ag! zegt hy, ag! myn Zoon, myn Joseph, die ik minden,
Myn Rachels Zoon, moest u dus een boos dier verflinden!
'k Zal om u klagen, tot zoo lang ik daal in 't graf.

Jacob
beklaagt
Joseph,
Gen. 37.

Ag! Joseph, ag! myn Zoon om u laat ik niet af
Te treuren, om uw Dood tot 't einde van myn leven.

Ag! Joseph, ag! moest gy dus zoo elendig sneven!
Dit duurde by herhaal veel dagen agter een.

Ontroostlyk was de vrind, wie of by hem verscheen:
Men zag zyn kledren gantsch verscheurd, van eengereeten,

Dees dag was hem een dag niet ligt om te vergeten,
Hy had zyn waarde leën bekleed met eenen zaak,

Tot blyk van bittere rouw, die hem in 't harte stak

En droevig zugten deed, of schoon zyn Zonen kwamen
Om hem te troosten, en zyn Dogtren al te zamen,

't Kon 't minst niet baten, want zyn smert was al te groot
Om zynen Joseph, die hy 't allereerst genoot

Uit Rachels tedren schoot, (schoon zy had lange Jaaren
Onvrugtbaar eer geweest, en kwam geen kindren baaren)

Dees raakt zoo droevig, zoo als Jacob meend, van kant,
Schoon hy nog was op weg, of in Egiptenland.

'k Moet hier dees Broedren doen een weinig overdenken:
Zy komen tot een troost hun's Vaders; wat een krenken
Van hun geweten moet by hen zyn omgegaan?

Beden-
king over
de valsche
troost van
Jacobs
Zonen.

't Is denklyk, elks gemoed deed hen als schuldig staan,
Dees

Dees fmert, die Vader leed, kwam uit hun boezems vloejen,
En waar door zy hem nu van herten zeer vermoejen.
Maar 't was nu zoo gedaan, en 't moest nu blyven regt:
Hun mond den Vader troost, daar 't hert wat anders zegt.

DERDE HOOFDSTUK.

JOSEPHS KOMST IN EGIPTENLAND
BY POTIPHAR, IN ZYN GEVAN-
GENIS.

Schoon of Vorst Jacob zugt en bittere rouwe droegh, Gen. 38.
 Om zynen Joseph, daarom hem het herte joegh.
 't Is denkelyk dat hy ook heeft menig fugt gezonden,
 Ten Hemel daar hy weet hoe 't Vader zal doorwonden,
 Wat kleine vreugd hy heeft in 't reyzen ons dees zaak.
 Schynd onbetwiftbaar 't was geen oorzaak van vermaak,
 Een teer beminden Zoon te zyn als slaav te wezen,
 En wat nog worden zal dat baard hem duizend vrezén,
 Maar God kon innerlyk hem troosting zenden toe,
 En dat't zoo is geweest, toond de uytkomst aan ons, hoe
 De God zyns Vaden, noit is van hem afgeweken,
 Die hem beproeft als door een vuur: hy, noit besweken,
 Als door den geest gesterkt, was aan zyn God getrouw.
 Egypten gaf gejuyg. Wist gy, wie komen zouw,
 Een vorst, 'schoon in 't gewaad van eenen slaaf verborgen,
 Die als een voesterheer zal voor uw welzyn zorgen.
 Ja gy zoud juygen met uw spel en zang na maat.
 Gy Koopliën, wist gy eens, wat, gaff nu met u gaat,
 Meer waardig als de last van al uw Kemel dieren,
 Gy foud met vreugd uw weg ook na de nylstroom stieren,

D Gy

Gy hield wel hoog op prys die gy voor weinig kocht,
 O! wat hebt gy al fchat Egypten aangebrogt:
 Maar 't is tot nog toe voor uw aller oog verborgen,
 't Is denkelyk, dat zy ook voor hem gefladig zorgen,
 Dat hy geen middel vond te ontvlien nog te ontgaan;
 Hun waakzaam oog zal hem alom wel gade slaan,
 Tot dat hy aan den nyl gelukkig is gekomen.
 Sy trokkenderwaarts voort, langs die rievier en ftromen,
 En komen eyndelyk tot Memphis in de Stad,
 Daar was den Souverain, die in Egypten zat:
 Het hoff van Pharo, wel verzien van hovelingen,
 Vol pragt en luifter, groot van aanzien, en veel dingen,
 Zyn op haar markten door de Koopliën aangebragt;
 Hier zyn hun kemelen ontslagen van den vragt,
 Die zy om winften hier en elders gaan verkopen,
 Den balzem Giliads gaf hen geen kleine hopen,
 Van goed gewin, waar van 't geweyden woord ons meld,
 En waar van wy dees fpreuk ook vinden neer gefeld:
 Is dan geen balzem meer in Gilead te vinden,
 Geen meefter meer, die 't volk van Iſrël kan verbinden?
 Maar by dit alles moest ook Joſeph zyn verkocht.
 Na oud gewoonte wierden flaven voortgebrogt, (pen:
 Ter markt, daar 't volk dan kwam een knegt of maagt te ko-
 Men fiet hen in de mond, hun vaerdigheid in 't lopen,
 En of hun leden zyn gevormd en na behoer,
 Na dat zy vaardig zyn, bedingd men prys daar voor.
 Hier had de Jongeling een voorregt boven veelen,
 Hy was ſchoon van gedaant, 't geen elk het oog kwam ſtrelen,
 Om

Om deze oorzaak wierd hy hoog op prys gesteld.
 Een Man uyt Pharo's hoff, een overften gemeld,
 Van 's Konings lyfwagt, had in Joseph voort behagen,
 Dit deed hem na de prys aan deze Koopliën vragen;
 Hoe veel die is geweest, blyft by ons onbeperkt,
 Vermits dat Moses pen dit niet heeft opgemerkt.
 't Is denklyk, dat dees liën dien handel niet beklagen,
 Sy werden om hem eens, de koop werd toegeflagen,
 En Joseph werd gesteld, toen 't geld nu was ontvaan,
 In 's nieuwen Meesters hand, om met hem heen te gaan.
 't Was Potiphar, die hy als Heer nu had te vrezen,
 Die bragt hem in zyn huys, om hem ten dienst te wezen.
 Zoo kwam de jongeling in t'huys zyns Meesters aan,
 Hy was dienstvaerdig heeft met vlyt zyn pligt gedaan,
 Al waar zyn Heer hem zond in 't huyslyk of te landen,
 Het ging voorspoedig voort door Josephs nyvren handen,
 Hier om vond hy genaad in Potiphar zyn oog.
 God was met Hem alom, al wat hy overwoogh,
 Of deed, 't was alles in de God zyns Vaders vreezen;
 Door hem den Zegen is in zyns Heers huis gereesen;
 Want dien Egyptenaar brak uit aan alle kant,
 Ja al wat Joseph deed bragt Zegen aan de handt:
 Zyn Meester, die dit merkt, hield hem hier om in eeren,
 In kort zag men hem t'huys als tweede Heer Regeeren,
 En wat hy ook bestondt, was alles wel gedaan,
 En hier door werd vergroot des Potiphars bestaan.
 Hy kon de slaven na zyn wil en welbehagen,
 Gebieden om te gaan na 't veld om last te dragen,

Joseph
 verkogt
 aan Poti-
 phar Gen:
 38.

De huisboön stonden ook op zynen wenk gereed,
 En hy was als een Heer in plaats eens slaafs gekleed;
 Hy at de spyze aan den tafel van zyn Heere,
 En hier door kwam de glans des Jongelings vermeeren:
 Syn schoonheid kweekte op, zyn wangen blozend rood,
 En wel gemaakt van lyf, hy eiders gunst genood.
 Ook had vrouw Jemphar in de Jongeling veel genoegens,
 Kwam dien Hebreër ook veel dingen toe te voegen,
 Dog dit quam uit een bron van enkel wellust voort:
 Want Josephs fraaiheid had haar onkuis oog bekoord,
 En uit dien kwaden bron, en boezem lust begeeren,
 Verkoos zy hem ten doel, om schendig te boeleeren,
 Hier toe steld zy te werk, wat immer Vrouw vermagh,
 Die door een vuylen brand haaren eere niet ontzagh,
 Zy had de Huwlyks wet door 't dertel oog verlooren,
 En hier in kon de man haar weinig meer bekooren,
 't was Joseph maar alleen, die dees onkuifche zocht,
 't Scheen zy niet rusten kon, haar lust moest zyn volbrogt.
 Sy spreekt den vromen held dus aan ten lange lesten:
 O vrisse jongeling! op wien 'k myn oogen vesten,
 En wien ik hoog vertrouw als wetend uw verstand,
 'K bid gy my tot een zaak gewillig leend de hand,
 Vermits al wat gy doet my komt op 't hoogst vermaken;
 Gy fiet, myn man heeft u gesteld in al zyn zaken,
 Die gy door uw beleid als eigenaar regeerd:
 Ik ben alleen dan maar daar gy niet meed' verkeerd,
 Die hy voor zig behoud. Ik bid u, hoord myn beden,
 Ontfangd dees boezem en dees overschoone leden,

Als

Vrouw
van Poti-
phar op Jo-
seph onjfe-
ken 1229
Gen. 39.

Als uit een suivre gunst en toegenegen hert;
 En zoo gy 't my ontzegd, ik sterf van enkel smert.
 Ja, wie kan veiliger, als gy, ô schoonheid; wezen?
 Voldoed myn wil, gy hebt voor Potiphar geen vrezen.
 't Klonk als een donderslag in Josephs kuisschen oor.
 Hy segt: Mevrouw? wats dit, dat gy my hier legt voor, baar be-
geerten af-
 't Ontroerd my myn gemoed, gy doet myn leden beven, geslagen
Gen, 39.
 'K heb nooit myn kuische jeugd oneerlyk weggegeven,
 'K heb nooit myn geile brand gegeven gunstig 't oor,
 Maar ingeteugeld, als een zaak, die naar behoor,
 De straf der godheid kan of nimmer zal ontvlieden,
 Die wil, dat overspel zal nooit door ons geschieden,
 En heeft al zulk een zaak verboon door 't hoog gebod,
 En zou ik voorbedagt dan zond'gen tegens God?
 Sta af van zulken eisch, en wilt u wel beraden,
 En wat nog meerder is, zou ik al die weldaden,
 Myns trouwen Meesters gaan beloonen met dit kwaad,
 Waar van ik vyand ben, en 't geen myn ziele haat?
 Ag; wat ik bidde, wilt dit nooit van my verwagten.
 Zou ik, die was eer slaaf, myn eer niet meerder agten,
 Dat ik een plaats beklom, die hem alleen behoord?
 'K heb u nooit voorgelegt, waar uit komt 't boze voord.
 'K bid nogmaals, u Mevrouw wilt gantschlyk dit verzetten
 En geef een gunstig oor op 'shuw'lyks wet te letten,
 Heeft niet uw Man my groot gemaakt, dat 'k zyngezin,
 De wetten geef? ja, ik gaan voor hem uit en in,
 En alles wat ik doe, vind by hem welbehagen,
 En zou ik tegens hem my zo ondankbaar dragen?

Wie is 'er in dit huys zoo groot als Jofeph thans,
 Door gunft van Potiphar? dat dan is uwes Mans.
 Mevrouw bedenk u wel, laat dat voor hem ook blyven,
 'K voor my, zal tegens hem nooit diergelyks bedryven.
 Vrouw Jemphar vol van fpyt, dat zy niet tot haar min,
 Hem kan bewegen, daar hy ftond in haaren zin,
 Dat hy, wel eer een slaaf; haar niet in deze zaaken,
 Wou tot haar wille zyn, en haar bedryf dorft wraaken,
 Ja dat hy haare gunft (zo dit haar gunfte fcheen)
 Dorft ftoutelyk verfmaân en als met voeten treen.
 Maar zy blyft even ftraag zig nog met hoope vleijen,
 Dat zy dien kuifchen zal wel door den tyd verleijen,
 'T zy door een geile lonk gefchittert uit haar oog,
 Of ander flinkfe ftrik, 't geen jonkman meer bedroog.
 Dit deed zy alle daag, dat zy dien vromen kwelden,
 Als zy maar kans zag, 't geen dat zyn gemoed beknelde,
 En bragt zyn eerbaar hert als in geftage druk;
 Maar, ziet, een hooger magt hem fterkte in dit ftuk,
 Zy kon, wat dat zy deed, zyn kuifch hert niet verwinnen.
 Maar hoe hy meer aflaaf, hoe meer de dertele zinnen,
 Van dees onkuifche Vrouw, betovert door den brant,
 Haar porde en fpoorde aan tot uitvoer defer fchand;
 Maar geen beloften nog fchoon vleien, nog gebeden,
 Verwonnen deeze ziel van 't deugd fpoor af te treden.
 ô Jofeph; wat is uw ftandvastigheid een licht,
 Den jongen om uw fpoor te houden in 't gezicht.
 't Was op een sekren dag, dat Potiphar om zaaken,
 Was uit het huis gegaan, 't zy datfe hem zelyven raaken,

Of

Of wel aan Pharo's hof, als 't hoeft dier dappre liên;
 De lyftrawanten, die zig by den vorft doen zien,
 Als hy in luifter zig zal elders vinden laaten,
 Of om 't afgodifch beeft te leiden langs de ftraaten,
 Op een Egiptifch feeft met instrument geluid,
 't blyft by ons onbepaald, altoos de vrind was uit,
 Hier heeft weer Josephs eer een harden fchok geleden,
 Maar ziet, zynf kuifheit heeft manmoediglyk gestreden,
 Hier was dien dertlen Vrouw alleen in een vertrek,
 Dat in haar fchoot op nieuw een geile brand verwek,
 't Zy Joseph daar ook was, of zy hem deed ontbieden,
 Steld vast, de jongeling zal hier haar niet ontvlieden:
 Kom, zegt zy, kom, voldoe 't begeeren van myn hert,
 'K denk niet, dat gy myn thans zult laten nu in fmert;
 Ziet hier is 't ledikant, legt uw by my te boeten,
 Myn luft, en fchop myn gunft niet langer met u voeten,
 Of zyt gy niet de geen, daar ik u voor befchouw?
 Dat ben ik, zegt hy, wel, maar niet voor u Mevrouw,
 Natuur heeft my, zoo 't hoort, door hoger magt gegeven,
 Maar niet, dat daar door zond' en egtbreuk zy bedreven.
 Kom, fchoonen, zegt zy weer, dit stel u in geen rouw,
 Hoe kont gy zoo het hert doen fmelten van een Vrou?
 Koom, zegt zy, herwaards, en zy vat hem zyne kleeren,
 Houd hem de mantel vast, en wierp zig zelfs ter neeren,
 Op 't deftig Ledikant, dat daar ter plaatzen stond.
 Hy zegt, laat af van my, ik doe geen boze zond.
 Maar zy hield egter vast, wil, by haar luft zal boeten.
 Wat zal de jongman doen? zyn eer moest onder voeten,
 Of

32 H E T L E V E N V A N D E N

Of anders moest hy zig door 't vlugten maken vry:

Hy wierp zyn mantel af, en liet dien geilen pry,

*Joseph
ontvugt
en verlaat
zync man-
tel.
Gen. 39.* Alleen, die als verwoed van spyt, een keel op zetten.

'T gezin kwam daar op in, segt, help; men wil verpletten,

Het waardste dat ik heb, door schandeloos bedryf,

Ja hier was haast onteerd myn suivere kuische lyf,

En eer, ziet hier het kleed van dien hebreeuſe knape:

Hy dwong my tot zyn wil, en wilden myn beslapen,

Maar door myn worstlen en geschreeuw nam hy de vlugt.

De boode staan verbaast, verrukt door 't vreemd gerugt.

Maar dat Mevrouw hier segt, die reden leid hier boven,

'T doet haar van Joseph vreemd, zy kunnen 't naauw geloven.

Hy was gevlugt van haar, en 't dienstvolk door de stem

Van hun Mevrouw gehoord, kwam toe, dit gaf wat klem;

Hier was haar liefdensvuur in vlam van haat ontstoken,

En zy heeft niet dan quaad van Joseph nu gesproken.

Maar toen de man kwam thuis, zoo voer zy heftig uit:

Die gy hebt thuis gebragt, dien snood' hebreeuſe guyt

Sogt op dees dag myn eer op 't schandelykst te roven,

Te schenden uwen egt; ik riep, en 't volk kwam boven,

En zag my in dien staat: ziet hier zyn mantel nog,

Die liet hy, als hy vlood, nog leggen. Zulk bedrog,

Speeld u dien gast, daar gy u welvaard aan betrouwden,

En dien gy niets dan my, alleenig had onthouden,

Dies dagt hy loos ook myn te brengen tot zyn wil

Daar stond nu Potiphar, 't schein zyn verstand stond stil,

Hy weet in dese niet wat of hy zal beginnen,

Maar 't listig hert zyns vrouws dat kwam hem over winnen

'T

'T was alles vrugteloos, wat Jofeph ook bragt by,
 Zyn Heer, vertoorend, wil niet luifteen wat of hy
 Pleit voor zyn onfchuld, dat is al vergeefs gefproken.
 Hoe dorft gy, zegt hy, guit, myne eere dus beftoken?
 Stond 't al niet, wat ik had, u open? 't was alleen
 Myn ega, anders had gy 't al met my gemeen,
 Was dit nog te gering van al 't welk ik u deede,
 Moeft myn hierom zulk hoon van u nog zyn geleeden?
 'K zal u ook myne wraak doen fmaken voor dees daad;
 'K had nooit gedagt, dat gy my zoud met zulken quaad,
 Belonen, dat gy zoud myn huisvrouws eer belagen:
 'T is waar, gy waard getrouw, 'k dorft alles op u wagen,
 Maar 't is door defe daad vervlogen in den wind;
 'K zal toonen, dat gy ook de ftraf daar voor bevind;
 'K zal u doen brengen, daar men u wel zal verleeren,
 Om fchandig zo de vrouw uws Meesters te onteeren.
 Wat zal nu Jofeph doen, hy zag zyn Heer verftoord,
 Die hy was zoo getrouw maar nu van hem geen woord,
 Dat tot zyn onfchuld diend; wil hooren, en wat plagen;
 Zyn Heer kon hem niet zien, veel min zyn reën verdragen.
 Hier ondervond de Vrind de boosheid van een vrouw,
 Die was haar eis ontzegt, tot fchennis van den trouw;
 Wiens gang held na de dood, haar treden na de hellen.
 Dit kwam de jongeling zyn vroom gemoed te kwellen,
 Zyn Meester, hem zoo waard, dien moest hy vyand zien,
 En bloot ftaan voor de wraak, wil niet, als fchuldig, vliën,
 Voor boze logentaal van een der dertle vrouwen,
 Niet waardig, dat zy hield haar man, haar eer haar trouwe.

E

Ag;

Ag; goede Jofeph, wat ontmoet u leed en druk?
 De uitkomst heeft getoond, dat 't was om uw geluk,
 Daar door te brengen voort, als God u na dees plagen,
 Zal ftellen tot zyn eer, op Pharo's ftatie wagen,
 En men zal roepen uit: knield voor hem, hy is 't waard;
 Als zynde tweede Heer in 't Ryk des Nyls verklaard.
 Maar egter Jofeph moest de haat zynes Meesters dragen,
 Ten hoogften, en hy heeft den jongeling aan gaan klagen;
 Schoon hy Regtvaardig was onnoozel tot de zaak,
 Het baate niet, hy was het voorwerp van de wraak:

Jofeph
 gevan-
 gen
 Gen. 39.

Waarom hy dan gevaân, geflagen werd in banden,
 Gelyk me een booswigt doet, door dieftal kwaat en fchanden;
 Men grypt hem aan, hy werd gekluifterd ftreng en ftyf,
 (Daar kreeg Vorft Jacobs Zoon de boejens om het lyf)
 Of in den ftok geleid, daar de Gevangnen zaten
 Des Koninks, het zy fe hun pligt omtrent de Vorft vergaten,
 Of andre kwaat bedryf. In defen kerker dan,
 Was Jofeph ook gebragt, daar fat dien vromen man,
 Door boosheid van een vrouw wiens liefd in haat verkeerde;
 Doch God, zyn toeverlaat, die hy in defen eerde,
 Gaf hem Genade voor de oogen der cipier,
 Die, ziende zyne deugd en vroomheid in manier,
 Hem gaf veel vryheid meer dan die, dien by hem waren,
 En door den tyd kwam hem meer gunft te wedervaren;
 Wat in den kerker was, wierd aan zyn zorg betrouwd.
 Zoo dat hy was als vry, geen boejens hem meer houd,
 Hier was zyn God met hem in al zyn doen en laaten,
 Hy was een hulp en trooft voor dien gevangnen zaten,

Wor
 een die
 naar van
 den ge-
 vangen
 Meester
 Gen. 39.

Een

Een yder pryft zyn doen en wyffelyk beftier
 En hy blaakt in de gunft zyns Meesters den cipier.
 'T gefchiede op een tyd, als dat twee hovelingen,
 Door kwade daân zig beid aan Pharao misgingen,
 Zyn Majesteit hierom, vervuld door toornigheid,
 Heeft se in 't gevangenhuis, daar Joseph was, geleid,
 Eens Lyfswagts overfte hun beiden derwaarts bragten:
 Maar Joseph werd gesteld hun beiden op te wagten,
 Om hun ten dienst te staan zoo ver 't was toegelegd.
 Wat of hun misdaad was, heeft Moses niet gezegd.
 De een 'sKonings schenker, d'andre bakker, en zy beiden,
 Zyn het geweest die men hier in den kerker leide.
 Voorwaar een slegte ruil voor 't hof in kluiſters styf,
 Voor hooffe kledren, band of boejens om het lyf:
 Dus wierd gestraft het kwaad door hunnen Vorst of Heeren,
 Maar, ag! hoe ongelyk zal 't Lot van hun verkeerē?
 De Schenker werd in 't kort hersteld in luyſtre staat,
 Daar men door 's Koninks last den Bakker hangen gaat,
 Zoo Joseph 't hun voorzegd uyt hunner beider dromen.
 'T was op een morgen, dat zy zaten in veel schromen,
 Dat hy kwam tot hen in; hy zegt: wat is uw liē,
 Ontmoet, wyl de oogen zo bedeeft en droevig zien?
 Den eenen zegt: dees nagt is elk een droom weêrvaren,
 Dat brengt ons kille schrik en komt ons dus bezwaren;
 Wy hebben elk van hen, die hier gevangen zyn,
 Onz' droomen wel verhaald, en de oorzaak onzer pyn,
 Maar geen van hen ons kan 't geheim hier af ontbinden:
 Ag! mogten wy tot troost eens dees of geene vinden,

*Schenker
 en Bak-
 ker ge-
 vangen.
 Gen. 40.*

Die magtig was om beid, ons droomen te onleên,
 Maar 't is vergeefs gewenscht, tot nog toe is niet een,
 Van die 't gehoord heeft, wys in dezen zaak gevonden,
 Die van ons dromen kan, de uitkomst ons verkonden.
 Maar Joseph troost hen beid' met vriendelyk gezegh,
 Sprak: staak uw droefheid en ten regt eens overlegh,
 Wiens zynde droomen? o! Gy Pharo's hovelingen.
 Het Werk is Godes, den bestierder aller dingen,
 Die weet zelfs wat men denk of droomd, om dat hy is,
 Alwetend, die kent ook uws drooms geheimenis;
 Hem komt alleen de magt aan u te doen verklaren,
 De uitkomst uwer drooms, wat u zal wedervaren:
 Ik bid u, zegt het my, en niet het minst verzwyg,
 Op dat ik regt begryp van dees uw zaken kryg.
 Dit gaf een nieuwen moed; de Schenker liet zig hooren,
 Hy zegt: in mynen droom een Wynstok kwam te voren,
 Drie schoone ranken, die vercierden hem in rey,
 Was reeds aan 't botten, vol van bloeifels, en daar by,
 Kreeghy veel vrugten, 't geen een lust was voor myn ooggen,
 Ja zelfs met trossen vol van druyven als omtogen;
 Ook had ik op myn hand den beker van myn Heer,
 Den groten Phara'o, die 't ryks des Nyls Regeer.
 Uit deze druyven, die den Wynstok schein te dragen,
 Drukte ik het frisse nat: 't was 's Vorsten welbehagen,
 Zyn Beker vol daar van, uit myne hand te ontvaân,
 Zo ik voor dezen pleeg, op 't pragtigst aangedaan
 Met staatie, eer ik kwam in deezen naare steden,
 Maar Joseph zegt: God zal door my uw droom ontleeden,
 Geef

*'s Schenker
 droom.*

A A R D S V A D E R J O S E P H. 37

Geef hem dan de eer. Gy zaagt drie ranken aan den stok,
 Dat zyn drie dagen, na die dagen zal het jok
 Van u genomen, en gy zult, gelyk voor dezen,
 In luister en in staat, weer 's Vorsten Schenker wezen,
 Ja gy zult door zyn gunst hersteld zyn als voorheen,
 Eer gy kwam om de plaats dees Kerkers te betreên:
 Dit is het vast besluit uws drooms geheimenisse,
 Den uitkomst weet ik zal voor zeker u niet missen:
 Des Konings Beker zal op uwen hand weer staan.
 Maar my in gunst gedenkt, wanneer 't u wel zal gaan,
 En toon barmhertigheid aan my by uwen Heere,
 Ja meld hem myne zaak, want my verlangt ook seere,
 Om eenmaal los te zyn, en van dees plaats bevryd,
 Schoon ik vind 's Meesters gunst en elks genegendheid.
 Myn hand nooit iets verrigt, om hier te zyn gezeten,
 Onschuldig, met gezugt, heb 'k hier de tyd versleten:
 'K ben steelswys afgevoerd uit der Hebreën Land;
 'K bid nogmaals, om my denkt, als gy zyt in uw stand.
 Hoe zal door deze reên gesterkt zyns Schenkers herten,
 'Begeerig 't zoo te zien heeft hy verlangd met smerten.
 T geschiede dan na 't woord, 't geen Joseph had gezeyd;
 Maar hy dagt aan den Vrind eerst na een lange tyd,
 En had niet Pharo's droom hier stoffe toe gegeven,
 Dees weldaad Josephs had ook ongemerkt gebleven.
 De Bakker werd gesterkt door zulk een gunstig woord
 Dat Joseph van den droom zyns makkers bragte voort;
 Dagt, zult gy in uw staat hersteld voor Pharo praalen,
 Dan zal ik mynen droom dees vrind ook gaan verhaalen.

*Dezelve
 uitgeleyd
 Gen. 40.*

's Bak-
kers
droom.

Hy zegt dan: insgelyks zag ik drie korven aan,
Met traliën gewerkt, als op myn hoofd te staan,
De bovenste van dien was opgevuld met spyzen,
Die 't werk eens Bakkers zyn na de dilicaatfte wyzen,
Zoo 't werd voor Pharaô zyn tafel toegerigt;
(Weleer van my gewoon voor 's Vorsten aangezigt,
Hem te beryden) maar een swerm van vog'len kwamen,
Van onder 't hemels zwerk, die al die spyzen namen:
Dit is den droom, zoo als my voor myne oogen scheen,
Die hier meed' eyndigden, en 't alles weer verdween.
Maar Joseph sprak tot hem: die korven voor uw oogen,
Dat zyn drie dagen (daar) na zal me uw hoofd verhoogden,
En u door 's Konings last doen hangen aan een hout,
Tot dat het vog'len heir, dat daar vliegt menigvoud,
Staåg onder 't firmament, uw vleesch tot spyzen eeten:
Dit is 't geen dezen droom voorzeker u doet weten,
Dit is 't geheimenis u daar in aangetoond.
Wat schrik op dit gezeg in 't Bakkers herten woond!
'T moet zyn geweest als een, die men den dood aankonden,
En hy heeft met die straf de uitkomst waar bevonden;
Want aan dien zelve dag, door Joseph hen voorzeyd,
Had Phar'o aan zyn hoff een maalyd toebereyd:
Op zyn geboorte feest zag men met luyfter praalen,
Zyn Vorsten, Grooten, en veele and'ren in de Zaaln,
Al wat 'er maar behoord aan 't Hof van 't Ryk aan nyl,
Liet zig in statie zien te wenschen Pharo's heyl.
Op dezen dag dan liet de Vorst dees beiden haalen,
Uit hunnen Kerker om hun vonnis te bepalen,

Dezelve
uitgelegd
Gen. 40.

'T

AARDSVADER JOSEPH. 39

'T geen dus bestond dat hy zyn opper Schenker geeft,
Zyn volle vrydom, en daar by 't geluk hy heeft
In voorgaande ampt met eer te zyn verheven,
En 's Vorsten Beker, als voorheen, aan hem te geven.
Wat Joseph aanbelangd daar wierd niet aangedagt,
Schoon 't was zyn pligt geweest, by hem te zyn betragt.
Maar God bepaald den tyd van Josephs zegenpralen,
Wanneer men hem met eer zal uit den Kerker haalen,
Toen Pharo door een droom verschrikt; die niemand weet.
Dees Schenker eerst gedagt, wat Joseph voormaals deed,
Den Bakker wierd na 't woord, zoo 't was voorzeggd, gehangen
Door Pharao's bevel, en heeft zyn straf ontvangen,

*De
Schenker
werd
vry.*

*De Bak-
ker ge-
hangen.*

VIERDE

VIERDE HOOFDSTUK.

PHARO'S DROOM EN

BEDUIDINGE.

T Geschiede, alstwee jaarten vollen was verscheenen,
Dat's Konings Schenker had zyn vryheid als voorheenen,
Erlangt, den Bakker was gehangen, naar het geen,
Hun Joseph had voorzegt, die gulden tyd verscheen,
Door God bepaald, om hem te redden uit elenden,
En zyn gevangenis in eere om te wenden,
Zoo quam des Heeren woord, en hy sag Joseph aan,
Na dat hy Pharo had door droomen aangedaan,
'T Was's Heeren Wysheid steeds in vroeg' en laatre dagen,
Als hy een zondig Land zou straffen met zyn plagen,
Dat hy door een gezigt of droomen openbaard',
Wat hy voornemens was te zenden op dees aard?
Wy zullen ten bewys uit vroeg' en laatre tyden,
Als deze was, ons een exempel afgaan leyden:
God, als hy woud de aard gaan straffen met de vloed,
Hy 't Noag openbaard, en zegt hem hoe hy moet,
Tot redding, en behoud van zyn gezin vervaarden,
Den Ark, voor dat bedekt de vloed der wraak de aarden,
Met oogmerk niet alleen, op dat zyn huys gezin,
Zoud zyn behouden, maar God ook behoed daarin,

Van

Van 't reine feven en 't onreine Vee een paaren,
 Om zoo van al 't gediert een levend zaad te sparen.
 Zoo heeft ook naderhand als Daniel propheteerd',
 Nebucadnezar, die eer 's Babels ryk regeerd',
 Gedroomd, hy zag een beeld, diens hoofd was louter Goude,
 En wat meer word verhaald, 't geen wy hier niet ontvoude,
 Als zynde wel bekend, by dien belezen zyn,
 Betekend, hoe 't zoud gaan de aardfche Monarchyn:
 Geheel vervuld na luyd der God geweide bladen.
 Zoo heeft God ook vertoond aan Pharaö zyn daden,
 By hem besloten, te volbrengen op dees aard,
 Door eenen hongersnood, die land nog lieden spaard.
 Daarom hoe vreeslyk is 't te vallen in Gods handen,
 Wanneer hy treed in 't regt met Vorsten, Ryk of Landen.
 'T gelchiede dan die tyd, dat Pharo lag ter rust'
 Op zynen Ledikant, of waar 't de Vorst gelust',
 En dat hy in den slaap verrukt door wondre droomen:
 Hem dagt, hy aan den nyl was aan haar zilten stroomen
 Aan dezer oevers en daar kwamen uit dien vloed
 Wel feven Koejen op, die schenen wel gevoed
 Schoon in 't vertoonen, vet en lustig voor 't gezigte,
 Vol vleefigh glad en vlug en van een zwaar gewigte,
 Ja waren weeldrigh, en begaven zig tot 't gras,
 Dat aan den oever van die stroom in menigd was,
 Dog kort daar na zag hy nog feven leelke Koejen,
 Die kwamen uit de vloed die naar en yfend loejen,
 Sy scheenen voor het oog als walgelyk aan haar vagh,
 Ja mager, dor en rank, geen vleefch men aan haar fagh,

Eerste
Pharaos
droom
Gen. 49.

Als uit gehongerd zy zig by de vette schikken,
 Ja sag dees dorren datse in wynig oogenblikken,
 De schoone Koejen heel verflonden, dat geen been
 Bleef overig meer van dien; de dorre staand by een,
 Nog bleeven even schraal, hy zag aan haar lighamen,
 Geen swelling, schoon zy al die vette na zig namen.
 Hier op zo werd de Vorst ontwaakt na dit gezigt,
 Na weinig tyds sluit hy zyn oogen weder digt,
 En droomt ten twedemaal van eenerleie zaaken,

Pharao's Schoon zy slegts voor 't gezigt een groot verschil uytmaken,
twede Hem dagt, hy was in 't veld, dat lustig stond en schoon,
droom,

Gen. 41. Daar rees een halm op, dik zwaarder dan gewoon,
 Met seven Koorairs, glad, vet stond hy verheven,
 Maar ziet een halm, dor wiens Airen ook zyn seven,
 Daar by te voorfchyn kwam, zy scheenen als verzengd;
 Door schraalheid, die de wind wel uit den oosten brengt;
 Maar ook dees halm schraal de dikke heeft verflonden.
 Waarna de Vorst ontwaakt en heeft 't een droom bevonden,
 Noghtans van veel gewigt zo 't aan dien Majesteid,
 Heeft Joseph uitgelegd dees drooms verborgendheid,
 Maar niet te min was 't hart des Vorsten zeer verflagen,
 Om dees zo vreemden droom die deeden hem vertfagen,
 Segt tot zyn Raadsiën en de Grooten van zyn hof,
 Dat men verzaamen, en tot Memphis voeren of

Pharao Al wie'er in zyn ryk, een Tovenars naam kwam dragen,
ontbied En al de wyzen, om zyns drooms bedied te vragen,
de wyse Men zag in korten tyd vergaard een heele fchaar,
en tove- Wat of van zulke lien in 't ryk Egypten waar,
naare.

Op

Op Pharao's Paleis, op dat van 's Konings droomen,
 Door hun den inhoud werd uit 's Vorsten mond vernomen,
 Die ook aan desen zyne droomen openbaard',
 Maar geen van hun die't weet of d'uitkomst heeft verklaard.
 'T was ook voor wyzen van Egypten in die dagen,
 Verborgten, 't was Gods werk, van wien zy 't moesten vragen:
 Want geenens tovenaars, als 's duyvelds instrument,
 Kon Gods verborgentheid in 't minste zyn bekend.
 'T was te vergeefs, ô Vorst! met zulken te beginnen,
 God heeft een man voorzien, die hen zal overwinnen,
 Als zynde met zyn geest verligt om deze zaak,
 U, uit te leggen, die een deel der wereld raak.
 Dus moesten Tovenaars en Wyzen weer vertrekken,
 Hun wysheid, toverlist kon zig zoo ver niet strekken.
 Maar 's Vorsten Schenker dagt aan den voorgaanden tyd,
 Toen Joseph zynen droom en 's Bakkers had voorzeid:
 Hy trad dan tot den Vorst, en om hem zulks te verkonden,
 En sprak: zyn Majesteit, 'k denk thans aan myne zonden,
 Voor dezen, als ge, ô Vorst, op my zeer toornig waard,
 En uwen Bakker, is ons beider droom verklaard:
 In den gevangenis, daar gy ons had doen stellen,
 Was een Hebreusch en knaap, die beyd ons moest verzellen,
 Uit last dees Kerker voogds, welke, na onz' drooms verhaal,
 My vryheid toezei, 't geen my aan den dag is klaar,
 Maar aan den Bakker dat ge, ô Vorst hem zoud doen hangen;
 Naar dees zyn woorden is 't ons strikt alzo gegangen.
 'T schynd dat in zyne geest een Godspraak zig bevind,
 Waar door hy weet 't geheim van 't menschelyk bewind,
 Zyn

*De
 Schenker
 meldt Jo-
 seph by
 Pharo-
 Gen. 41.*

Zyn wysheid was een troost al dien gevangen waren,
 Zyn geeft was veerdig, vlug, schoon hy was jong van jaren,
 Wie weet hy mozt, ò Vorst, uw droomen leggen uit,
 En wat geheimenis of wonders die besluit:

'T behaag zyn Majesteit hem tot u te doen komen,

*Joseph
 werd uit
 de gevan-
 genis ge-
 baald,
 Gen. 41.*

Op dat dees zwarigheid zy van myn Vorst genomen.
 Siet, Phar'o gaf gehoor aan dees zyn Schenkers woord,
 Men dreef een boden met het woord des Konings voord,
 Die spoed zig kerker waards, daar Joseph was bevonden,
 Om aan hem het begeer der Nyl Vorst aan te konden:
 Daar kreeg de man voor eerst de vrugt zyns lydzaamheid,
 Die hy, gelovend God, getrouw'lyk had verbied.
 Men schoor hem zyne baard, en gaf hem reine kleeren,
 Om dus ten Hoof te gaan na 't Vorstelyk begeeren.
 Hoe zal nu Josephs geeft en hert zyn hemelwaard,
 Dat hy uit kerker dwang betrad den vryen aard!

*Reden-
 king op
 Josephs
 wigang
 uit den
 Kerker.*

Hy zal in ziel gezucht God hebben aan gebeden,
 Om deze bangen plaats niet weder te betreden.
 Staat hier een wenig stil, myn ziel, die Joseph zag,
 Ten kerker uitgevoerd, op dat hy Pharo mag,
 In zyne heerlykheid als werelds Vorst beschouwen:
 O drie werv zalig lot! die in geloofs vertronwen,
 Treed uit den kerker, van den duivel lang gevaân,
 Na zyne wille, die zyn kleed heeft uitgedaan,
 'T geen hy als wereldling zoo lange had gedragen,
 Om 't vlees waar in men God kan nimmermeer behagen,
 Die ook zo uitgaat met een kleed des heyls bekleed,
 Mag zeggen, hoed my Heer dat ik niet meer en treed,

Dees.

Dees kerkers paden maar geeft myne ziele vreden,
 Bewaard my door uw kragt de bron der zaligheden,
 Om naamaals uw te zien o gy myn God des heyls,
 Veel meer dan Salomo laat staan den Vorst des nyls,
 Men volgen Joseph dan, diens komst Vorst Pharo wagten,
 Om hem van zynen droom te uiten zyn gedagten,
 Hy komt voor Pharaô en zegt ô Vorst leef lang,
 De Koning neemt het woord hy dus zyn reen aanvang,
 Ik heb een droom gedroomd, en kan geen menschen vinden,
 Geen wyzen Tovenaar den zelve te ontbinden,
 Ons Opperfchenker heeft berigt aan ons gedaan,
 Dat gy de gaven hebt als gy een droom hoord aan,
 Die te verklaren en in waarheid uit te leggen,
 Daar voor zoo hoed my God sprak Joseph dat te zeggen,
 O groten Vorst is ver van my of mynen kragt,
 Maar God o Koning heeft ten goede uw gedagt,
 Door zyne kragt zal ik tot uwen welstand spreekken,
 Wat of uws drooms geheim in waare daad beteekken,
 'K was zegt de Vorst als aan den nyl en uit haar vloed,
 Sag ik daar quamen op tot seven wel gevoed,
 En vette koejen glad en cierlyk in 't gezigten,
 Zy waren vris ook schein hun vlees was van gewigten,
 En daar toe weeldrig zy zoo weydend gaan in 't gras,
 Dat in die velden aan den klaren oever was,
 Maar na haar kwamen op nog andere seven koejen,
 Zoo leelyk ongedaan en yslend in hun loejen,
 Gantsch mager dat men op hun lyf geen vlees en zag,
 Dus quamen zy voor 't oog al waggelend voor den dag,

Joseph
 komt
 voor Pha-
 ro. Gen.
 31.

Pharo
 verlaald
 Joseph
 zyne
 dromen.

Die uitgeteerd die zig by de vetten schikken,
 Zag ik dat zy vol woen in weynig ogenblikken,
 De vetten aten op tot zelfs het laatsten been,
 Zoo bleven deze dor en magren dan by een,
 En schoon zy gretig al de andren dus verslonden,
 Zoo is 'er aan hun buyk geen swellinge gevonden,
 Ja zoo wanschiklyk ik die leste seven vond,
 Sag ik van 't wyd gebied Egypten noit in 't rond,
 Hier heeft op dit gezigt myn slaapen eind genoomen,
 Ik quam ten twedemaal in slaap en weder droomen,
 Ik dagt ik was in 't veld dat stond ten uiterste schoon,
 En hier in sag ik rees eenen halm ongewoon,
 Met koornairen wel tot seven toe verheven,
 Volglad en schoon maar ziet eenen halm kwam 'er neven,
 Met seven airen dor en mager als verzengd,
 Door schraalheid van een wind die 't oosten ons aanbrengd,
 Den halm vet end glad door die was dor verslonden,
 Waar na ik opgewaakt het heb een droom bevonden,
 Ik heb den tovenaars en wyze van ons land,
 Tot my ontboden maar 't was boven hun verstand,
 Schoon zy in groot getal tot my gekomen waaren,
 Zoo was geen een in staat myn droomen te verklaren,
 Uw droomen Joseph segt o Vorst zyn eens in zin,
 God heeft aan uw doen zien zyn werk eer dat 't begin,
 Wat hy besloten heeft zyn Godheid uw vertoonden,
 Zoo hy heeft meer gedaan aan die op aarden woonden,
 Dit is dan 't geen uw droom ook Koning in zig sluyt,
 En diens geheimenis zal hier op komen uit,

*Door Jo-
 seph uit-
 geleid.*

De

De seven koejen vet en seven airen schoonen,
Betekent seven jaar 't komt 't een en zelfd vertoonen.
Dat overvloed zal zyn van alle koorn vrugt,
'T zal alles zyn volop men in die tyd niet dugt,
Maar als die jaaren zyn voleyndigd komt gerezen,
Een hongersnood die ook zal seven jaren wezen,
De eerste seven jaar zal in 't Egyptens Land,
Voorspoedig groejen al wat men ook zaid of pland,
De tweede seven jaar zoo brengd de vrugt geen loten,
Als was de baarmoer van het aardryk toegesloten,
Men zal de hongers tyd niet merken dat men heeft,
Zoo veele jaren lang in overvloed geleeft,
De schuuren ledig zynd geen graane om te zaajen,
En dat nog is gezaid geen vrugt geeft om te maajen,
Een bangen naaren tyd zal 't zyn ja swaar in daad,
Geen swaarder straf dan dat de Heer met honger slaad,
Die uw ten tweedemaal de zaak liet zien herhaalen,
O Koning is 't befluid dat het komt zonder dralen,
Ja 't is aanstaand o Vorst gelooft my voor gewis,
Zoo 't uw behagen mogt ik zal een raad die is,
Tot uwen voordeel en behoud uws volk en landen,
Uw brengen onder 't oog om in die hongers banden,
Niet te versmagten door het prangen van de nood,
Uw Majesteid ziet om na zulk een man die groot,
Van raad is en verstand in deze sware zaken,
Men steld hem, over het land, Egypten dat hy waken,
Met wysheid, om te doen dat nuttig is en goed:
Op dat 't noodlydend volk in honger werd gevoed,

Joseph
raad aan
Pharo.
Gen. 41.

Ook

Ook kan uw Majesteit toefchikken hem te sterken,
 Opzienders wakkre lien, gesteld om op te merken,
 Dat alles regtig gaat, in handel en in daan,
 Ja dat zy 't vyfde deel des korens gaden slaan,
 Dat in de seven jaar des overvloeds zal wassen:
 Dat zy op alle spyz, in 't land en steden passen,
 Voorzien met Konings magt, tot uitvoer van hun pligt:
 Men rigten schuuren op, te landen, en men stigt,
 In steden, Magazyns, om 't graan dus te bewaren,
 Zoo werd de vrugtbren tyd, een borg onvrugtbrenjaaren,
 Zoo zal des hongers zwaard, geen volk in 't ryke doon,
 Zoo zal door deze daad, gevestigd zyn uw kroon:
 Ja tot den vreemden zal, 't vergrooten uw gerugten,
 Als zy 't Egyptens volk, niet zien, van honger zugten,
 Niet slegts de uitleg, die hier Joseph Pharo doet,
 Was in de oogen van de Vorst en Heeren goed,
 Belangende het geen de droomen hun bedieden,
 Maar dees gegronde raad, vertoonden aan henlieden,
 Met welk een wysheid, of dien Raadsman, was voorzien,
 Die tot Egyptens best, was waard, Vorst land en lien,
 Ten regten Pharaö, dus zegt tot zynen knechten,
 Wie is als desen man, om 't alles uit te regten,
 In gants Egypten Land, is zyns gelyken geen:
 Hy's boven 't wyzen volk, en Tovenars gemeen,
 De geeft Godts, rust gewis, op hem met volle maten:
 Hy sprak tot Joseph, ô gy troost myns onderzaten,
 Gy die veel wyzer zyt, dan eenig man in 't land,
 Die God heeft kond gedaan, de werken van zyn hand,

Om

Om zyn verborgendheid, voor my te openbaren,
 'K zaltot bewys myns gunst, op heden u verklaaren,
 Als 't hoeft myns hofsgezin, om op uw wenken voord,
 Te doen wat gy begeerd, te hooren naar uw woord,
 En uw eerbiediglyk, als Vorst, de hand te kussen,
 Myn Koninks throon alleen, maak onderschying tussen,
 My die als Koning ben, en u die naast hem zyt,
 Op dat gy dus bevind myns herts genegendheid,
 Gy zult gewenste man, niet flegts ten hoof zoo wezen,
 Maar van het gantsche volk werd gy als Vorst geprezen,
 Uw wil, zy elk een wett, in 't heele Egyptensland;
 Ontfang dan tot bewys, dees ring myns regterhand,
 Dat kostelyk kleinood, vercierven dan uw leden,
 Men zal na myn begeer gelyk een Vorst uw kleden,
 Dees keten rood van goud, zy uw een hals cieraad,
 Dat gy omhangen zult, wanneer gy elders gaat;
 Van stonden aan, zo werd, op Pharaös bevelen,
 Geboon de besten kleen aan Joseph, mee te delen,
 Die ooit Egyptenland, kon brengen in het licht,
 Die deed men Joseph aan, voor Konings aangezigt,
 De ring aan zynen hand, de keten hem omhangen,
 Zoo werd hy overal, gelyk een Vorst ontfangen;
 Den tweden wagen, van den Koning hem bereyd,
 Dus praalden hy met glans, van Pharoos mogendheid;
 En als hy ryden ging, wierd dit geroep geheven,
 Kniel d ô gy volk, ja kniel d, en wilt niet wederstreven,

Joseph
 werd
 door Pha-
 ro verbe-
 ven.
 Gen. 41.

'T is Pharoos hoog bevel, zyn wysheid is het waard,
 Die als een tweden Heer, is van dit ryk verklaard;
 De Koning boven dien, tot Joseph heeft gesproken,
 'T is myn begeer, dat nu, of nimmer werd gebroken,
 Dats dat ik Pharo ben in 't gants Egyptenland,
 Men zonder uw niet zal, verroeren voet nog hand,
 Ja geen van beyden zal tot iets zyn opgeheven,
 Op straf myns ongenaad, die komt u wil weerstreven,
 Dus praalden Joseph, in dit uitgestrekten ryk,
 En kreeg van Pharoos gunst, gestadig nieuwe blyk;
 Wist vader Jacob nu, dat Joseph was in 't leven,
 Die eer als slaav, zig naar, Egypten moest begeven;
 Verkogt uit broedren nyd, kreeg Potiphar ten Heer;
 Door geilen vrouwen lust, en schandelyk snood begeer,
 Door hem ontzegt, moest hy, gevangenis verdragen,
 Maar God zyn toeverlaat, verlostten hem uit plagen:
 Hy schenkers, bakkers, droom, en Pharaös, bedied,
 Waarom hy luyfter praald, in zyn berugt gebied;
 ô Vroomen Joseph, gy zult vader nog aanschouwen,
 Vreest niet, ô Jacob God, heeft Joseph nog behouwen,
 Hy zal zyn vader zien, en Jacob zynen zoon,
 Die heerst gelyk een Vorst, naast Pharo zynen thron:
 Hier was die spreuken waar, na lyden komt verblyden,
 Zulks klaar aan Joseph bleek, dat voorbeeld aller tyden,
 Hoe goed is 't voor een man te dragen in zyn jeugd,
 Het jok met lydzaamheid, dog in Gods vrees en deugd,

Zoo

*Beden-
king op
Josephs
verves-
sing.*

AARDSVADER JOSEPH. 51

Zoo deed ons brave held, heeft in 't geloof geleden,
Versmaad de werels lust, en 's zelfs begeerlykheden,
En trad niet buiten 't spoor van 't goddelyk bevel,
Zulks een was Joseph, zoon van vader Israël:

VYFDE HOOFDSTUK.

JOSEPHS TROU, EN GEBOORTE
ZYNER 2 ZONEN.

Joseph
getrouwd
met As-
nath dog-
ter van
Potiphar
over sien
van On.
Gen. 41.

Beden-
king over
Josephs
vrou.

HOe God de zynen mind, die vast op hem betroude,
 Verdoond ons dit Tafreel, daar Joseph werd beschoude:
 Was door voorzienigheid, van slaav tot vorst verheven,
 Die gaf hem wysheid, dat hy kon de luister streven:
 Was reeds door Pharaô, naast zig in 't ryk verklaard,
 Hy nam in gunsten toe, was 't gants Egypten waard,
 Elk beeft op zynen wenk, en komt zyn wysheid roemen,
 Zelfs Pharo, deed zyn naam, Zaphnath, Paneah noemen,
 Waar na men voor de held, een maagt heeft uitgesogt,
 Van 't hoogste Adeldom, dat ooit Egypten brogt,
 Uit haaren staatskrooft voort, een blom van jonge jaren,
 Een telgh zoo schoon van glans, als aan de nyl ooit waren:
 Haar vader was tot On, in 't Konings Gouvermend;
 Zyn naam was Potiphar, in 't ryk beroemd bekend,
 Den daam heet Asnath, die hem is ter vrou gegeven:
 Ô Maagd, wie kan 't geluk, met zulk een man te leven,
 Beschryven, zoo men ziet na afkomst, 't hoogsten eel,
 Daar op rust Gods beloft, zyn uitverkoren deel,
 Ja moet 't zynen tyd, gants Canaän toe vallen;
 Gy kreegd wat zyn persoon, belangd de puik van allen,

Wat

Wat was in kort gebeurd, was u niet onbekend,
 Zyn wysheid waar was ooit, zyn wederga omtrend,
 En wat nogt grootsten is, zyn Godsdienst oeffeningen,
 Die konnen eenmaal uw, ten hemel binnen brengen;
 De valsen afgodsdienst, Ofiris, van uw land,
 Zal voor uw walglyk zyn, als God eens uw verstand,
 Verligten zal, zult gy, uw zelfs geluk niet weten,
 Dat's, datge een moeder, zult in Iſrël zyn geheten,
 'T is Joseph uw geluk, dat gy een maagd geniet,
 Van 't best geflagt geteeld, dat me aan de nylus ziet,
 Schoon teder jong en waard, aan 't nageflagt beſchreven,
 Te blyven in gedagt om op u ſpoor te ſtreven:
 Te regt op 't bruyloft feeft, ſchoon na Egyptens wys,
 Was deugd en liefd vereend; en praalde als om prys,
 Uw deugden galm klonk, door uwe bruylofs zaalen,
 Gy kwamd met zegening, als met een kroon te pralen;
 Het eenigſt dan alleen, dat hier komt in gedagt,
 Was dat dees vrou niet was, van 't vaderlyk geflagt,
 Gelyk uw moeder was, vrouw ragel dien gy foogden,
 Of als grootmoeder, vrou rebecca, die beoogden,
 Het heyl als haaren man, dien grooten Iſaac, waar:
 Meſopotamia, 't geboortens land van haar,
 Stam vader Abraham, 't verliet op Gods bevelen,
 Die alles ſchikt, zoo als zyn, wil 't, komt mededelen,
 Heeft ook na zyn befluyd, vrou Asnath toegelegd,
 Oms Joseph wederga, te zyn door zuyvren eght;
 Den tyd dan dat het gants, Egypten was in weelden,
 Dat volheids milden ſchoot, haar koorn ſchuuren ſtreelden,

Eer nog den seven jaar, door Jofeph voor geduyd,
 Van gullen overvloed, van graanen waaren uit:
 Zoo heeft God Jofeph ook, zyn huwlyks vrugt doen bloeyen,
 Vrou Asnath baard een zoon; ziet God heeft myn vermoeyen,
 My doen vergeten, ook myns vaders huysgezin,

*Jofeph's
 eerfte
 zoon Ma-
 naffe ge-
 booren,
 zyn we-
 de zoon
 Ephraim
 gebooren
 Gen. 41.*

Sprak toen den vromen man, dees eerften vrugts begin,
 Zal daarom zyne naam, Manafes zyn geheten;
 God liet ten twedemaal, zyn gunft den Rykvorft weten,
 Schonk hem een tweden zoon, uit zyne egaas fchoot,
 Hy fegt ik nu bevind, dat God alleen is groot,
 Die my doet waffen, in een land daar ik voor defen,
 In kommer banden, en verdrukking plagt te wezen,

*Beden-
 king op
 Jofeph's
 zoonen.*

Daarom dees mynen zoon, dien hy my wederfchonk,
 Zal Ephraim, zyn genaamd, om dat 't my dus vergonk;
 Daar voor zoo gafde Vorft, God eer die hy gaat roemen,
 'T blykt om dat hy dees zoons, dusdanig deden noemen;
 En mits nu Levies ftam, het Priesterdom maakt uit,
 Verdeeld in Ifraël, zoo is na 't vry befluyt,
 Door God gedaan de zoons, uit Jofeph voortgekomen:
 Van vader Jacob, voor den zynen aangenomen:
 Heeft Ephraim ook gefield, als hy zyn zegen geeft,
 Voor den Manafes, fchoon die 't eerst geboortregt heeft;
 Hoe dezen ftamme heeft, in Ifraël zaad gefchoten,
 Blykt by vervolg van tyd, by 't tellen hunner loten:

SESDE HOOFDSTUK.

EGYPTENS 7 VRUGT, EN 7 ON-
VRUGTBRE JAAREN.

De tyd deed zyne loon, zoo 't Joseph had voorzeid,
Belangende 's Konings droom, die hy had uytgeleid;
Den tyd des overvloeds, nu reeds was aangekomen;
Als was den vrind geeght, en grootlyks toegenomen,
In agting by den volk, in 't gants Egyptenland,
Zyn doen met zegen paard, door Gods gedugten hand,
Begeeft zig dat den raad, by hem wel eer verzonnen,
Door werking van Gods geest, ook daadlyk werd begonnen;
De insameling van 't gewas, dat reeds in menigd waar,
Tot zulken eindens, trok den Rykvorst zelve naar,
Egyptens steden, en des nylstrooms vrugtbren landen,
Regt Magazynen op, en gaft bewind in handen,
Opzienders, die hy steld, door zynen agtbaarheid,
Beval hun toe te zien, met vlyt en naarstigheit,
Daar 't land bragt dertig vout, ja sestig voudig zeegen,
En hondert voudig, by gelykenis werd verkreegen,
Dat alles werd ontvaan, zoo veel men krygen kan,
Men bragt voor kleynen prys, ontallyk graanen an,

Joseph
trekidoor
Egypten
om 's
graan op
te kopen
in de se-
ven
vrugtbare
jaren.
Gen. 41.

Dats

Dats werd al opgelegd, en geld daarvoor gegeven,
Zoo werd den Rykvorst, door zyn iver aangedreven,
Het veldgewas gebragt, tot elk Egyptens stad,
Waar men komt in 't gebied, de vorst zyn schuren had;
Zyn lieden niet alleen, maar gaven geld voor 't kooren,
'T was hun ook opgelegd, te redden 't nabehooren:
Egypten juygde dus, in dees zoo ruymen tyd,
Elk graan een hand vol teeld, men 't al heeft opgeleyd,
Dat nog te komen stond, daar voor had men geen dugten,
En zo kreeg Joseph, 't graan, 't voerd elk aan met genugten,
'T was al gezegend, wat den akkers bragten voort,
Geen land had mis gewas, in eenig veld of 't oord,
Eerst hield men rekening, en ging de matentellen,
Door voorzorg had de Vorst, dees ordre in gaan stellen,
Maar hield geen stand, door al de veelheid die me kreeg,
Dus liet hy 't tellen na men stort maar fakken leeg,
Des vrugten overvloeds, was in Egyptens landen,
Zoo menigvuldig, als aan oevers en de stranden,
Het zand der zee is, welks getal geen schepzel weet,
Zoo werd die vrugtbren tyd, lang zeven jaar besteed,
'T floreerden alles, zoo de landman, Burger, Heeren,
Het dom Egyptens volk, dagt niet hoe 't kon verkeerren,
De werking van de Vorst, bragt klaare blyken aan,
Als hy hun koorn koopt, dat 't anders eens zoud gaan,
Zy mogelyk denkend, hun ofiris 't hun vermeerden,
'T zoo had geschonken, die als haaren afgodt eerden,
Daar Josephs grooten God, alleen dees volheid geeft,
Die tot hun zelfs behoud, hem 't volk geschonken heeft;

Staat

Staat hier by stil, gy blind geflagt der Atheiften,
 Die flaag hardnekkig 't zyn, van 't wezen gods betwiften,
 Doorziet eens Jofeph's daan, met oordeel na behoor,
 Vanflaav tot eenen Vorft, Godshand blinkt daarin door,
 Wie had van vrugtbren tyd, en honger blyk gegeven,
 Als Jofeph die 't voorzied, door Gods geest aan gedreven,
 En word zoo onverwagt, en op den regten tyd,
 Van een gevangnen, tot een Vorft des Ryks geweid,
 Nu in den bloey zyns tyd, als zynde dertig jaaren,
 Doe hy voor Pharo quam, zyn droomen te verklaren;
 Waar van den tydftip, van des overvloeds gewas,
 Daar by quam, die gelyk, een droom verdween zo ras,
 Den tyd des hongers, of der dorre maagren jaaren,
 Begonden quam het zig, met fmert te openbaren,
 In veele landen, quam, van 't graan geen vrugten voort,
 Daar was geklag om 't brood, maar in Egypten hoort,
 Men in den eerften tyd, van honger nog niet klagen,
 Men kreeg nog om een prys, maar na verloop van dagen,
 Zoo quam 't ook aan den nyl, 't gevolg der droomen dan,
 Van Pharo als hy zag, geen fwelling komen an,
 De maagre koejen, en de airen, fchoon verflonden,
 Zy al de vetten zaam, die eerst zoo lustig ftonden;
 Zoo gink 't in defen tyd, der dorheid insgelyk,
 't Was of den overvloed niet liet den minften blyk,
 In andre landen, was het gerugt ook om het kooren,
 Egyptens volk liet zig, ten hoof by Pharo hooren,
 En zeggen geest ons brood, op dat wy niet vergaan,
 De Vorft die wyft hun af, en zegt spreek Zaphnath aan;

*beden-
king op
Jofeph's
daan
worden
als wer-
kinge
Gods de
Arbeife
ter be-
fchou-
wing ge-
geven.*

*Begin
der on-
vrugtbre
Jaren.
Gen. 41.*

Die zal uw kooren, voor uw geld, behoorlyk geven,
 Dat gy en uw gezin, daar meede red uw leven;
 Die steld zyn schuuren, en de magazyns alom,
 Voor yder open, en verkoopt aan dien maar kom;
 Ja 't drong allangs hoe meer, dat zy dien plaag gevoelden,
 Nu zag een yder, wat de Ryksvorst eer bedoelden,
 Als hy in overvloed, had schatten opgeleid,
 Van levens onderhoud, 't was nu een andren tyd,
 Niet slegts Egypten, maar veel andere groote Ryken,
 Toen moesten door den nood, tot Josephs graan schuur wyken,
 Om spyze tot een prys, zoo het den Vorst verstond,
 Zoo sterk is hongersnood, die meer en meer begondd,
 Zyn ysend magts gordyn, al treurend op te haalen,
 Te toonen 't bang toneel, dat broods gebrek komt maalen,
 ö Naare schildery, daar 't veld gewas misdraagd,
 De dood staat aan uw zyd, ten regten waard beklagdd:
 ö God wat is uw hand, in dees en waard geprezen,
 Die Joseph hebt verwekt, eer 't zwaard scherp is gerezen,
 Op s'werelds opper vlak, hoe menig ziel hy spyft,
 Als 't opgeleyden graan, veel duyzend gunst bewyft,
 Die anders door den nood, van 't brood wel had bezweken;
 Zelfs doet zig op voor 't oog, van Josephs droom een teken,
 Men zal eerlang de geen, die hem verkogten snood,
 Te weten broedren zien als smeekend hem om brood;
 Dat zwaard dan van Gods wraak, dat zyn gerigtigheden;
 Op aarden voerden uyt, zig ook in Cana dedden,
 Gevoelen zoo dat zelfs, Aardsvader Jacob meed.
 De onvrugtbaarheid gevoeld, gebrek van koorn leed;

*Biden-
 king op
 dien bon-
 gersnood.*

A A R D S V A D E R J O S E P H. 59

Dog eindlyk quam den man, dien maaren ook ter ooren,
 Dat in Egyptensland, was aan den Nyl nog Kooren,
 Ontbied tien van zyn zoons, tot hem en segt wel aan,
 Ziet op elkandren niet, hier diend niet stil gestaan,
 Maak uw ter reys gereed, en laat u moed niet zygen;
 Ik weet nu middel, om ons graanen te verkrygen,
 Egypten is voorzien, dus spoed uw derwaards aan,
 Met geld en fakken, wild die op uw ezlen laan,
 Zoo spoedig 't immers kan, op dat wy niet en sterven,
 Dat dien gebrooknen staf, des broods ons niet verderyen;
 Vorst Jacob zond dus af, tien Zoonen met elkaar,
 Maar zyn Zoon Benjamin, niet van dees reyse waar,
 Hy had 't geval, van zyn Zoon Jacob niet vergeten,
 Dus hield hy die by zig, dat hy niet werd verreeten,
 Door 't boos verderf, of wat hem konden komen aan,
 Wist gy ô broedre toen, tot wie gy af zoud gaan,
 Om uwe levens, door den staf des broods te hoeden,
 Gy zoud een pyniger, in uw Conscientie voeden,
 Maar dat zal 't zyner tyd, u werden openbaar,
 Gy ging naar hem die gy, onmenselyk hebt, naar,
 Egyptenland verkogt, ten slaaf, aan Midianiten,
 Daar van zult gy te zaam, u lyfs behoud genieten,
 God heeft om uwent wil, uw broeder dus vergroot,
 En keert ten goeden, dat u boosen raad eer floot;
 Dus togen zy dan af, dat tiental Jacobs zoonen,
 En quamen zig eerlang, ook aan den nyl vertoonen,
 Gelyk veel ander volk, gaan af om graan daar heen;
 Zy komen yndelyk ook, daar Joseph is getreen,

*Jacob
 zendt zyn
 Zoonen
 om
 Koorn
 na
 Egypten.
 Gen. 41.*

*Josephs
 broedren
 komen by
 hem voor
 de eerste-
 maal om
 Kooren.
 Gen. 42.*

Die zy niet kenden, door zyn stands veranderingen,
Hy was met glansch bekleed, beheerfte allen dingen,
In 's Pharoos ryksgebied; maar hy hen kennend waar,
Als zy verscheenen, voor zyn aangezicht aldaar,
Hun komst heeft zeker hem, gemoeds ontroer gegeven,
Hy zag, die eerder staan, vyandig na zyn leven,
Kend hen voor broedren, die hem eer zoo boos ontaard,
Van 's Vaders aangezicht, beroofden en onwaard,
Verkogten zonder liefd', tot slaaf aan Midians lieden,
Als onverschillig zynd', wat hem ook mogt geschieden,
Zy kwaamen dan om hem, te smeeken met ootmoed,
Om koorn voor hun geld, op dat 't hun leven voed,
Hun eerbied was zo groot, dat zy voor zyn gezigten,
Ter aarde buigden, als ze hen pligt, by hem verrigten,
Als toequam een Regent, en Ryksvorst van een land,
Die zig belangend hen, gedroeg met veel verstand;
Hy sprak hun harden aan, en zegt wat wilt gy lieden,
Van waar komt gy tot hier, wat doet uw herwaard vlieden,
Zy zeggen bevend, uyt 't gebied van Canaän,
De hongersnood die perst, ons land ô grooten man,
ô Vorst doet die genaad, en wilt ons spyzen geven,
Voor geld, op dat wy niet, door hongersnood en sneven;
Ziet Joleph hier gedagt, zyn droomen voor veel tyd,
Hoe dat zyn broederen nu, met veel eerbiedigheid,
Zig neder buigen, als de tekens, 't eer bedieden,
Hy sprak tot hen gy komt gewis ons land bespieden,
Te zien waar 't open legt, hoedanig 't is gesteld,
Waar 't aan te tasten is, wat middelen van geweld;

Dit

A A R D S V A D E R J O S E P H. 61

Dit klonk de broedren, als een slag in hunnen ooren;
 'T deed hen verstommen, als zy zulk gefegdens hooren;
 Zy spraken heer gedenkt zulks van u knegten niet,
 Wy zynen vroomen lien, niets werd door ons verspied;
 Maar Joseph die herhaald, zyn voorgezegden reden,
 Dat zy tot 't land verraan, zyn herwaards afgetreden,
 En waar Egyptensland, door kryg kan zyn genaakt,
 Dees reën hen meer verschrikt, en zeer verlegen maakt;
 Zy zeggen Heer, ag neen, uw knegten die zyn zoonen,
 Eens mans die heeft in 't land, van Canaän zyn woonen,
 Wy waren eertyds twaalf, en tien zyn voor uw oog,
 De jongste is alleen, by vader die hem hoog,
 Bemind, en is een troost, in zynen ouden jaren,
 Dus zyn wy nu elf zoons en eertyds twaalf wy waren,
 Ons andren broeder is, voor handen nu niet meer:
 Dit is in waarheid zoo, gelooft ons magtig heer;
 Maar Joseph sprak weer dus, ik hoor aan uwe reeden,
 Dat 't land verspien alleen, uw herwaard heeft doentreden;
 Zoo waar als Pharo leeft, uw zal dit regt geschien,
 'K zal uw beproeven, 'k moet dien jongsten broeder zien,
 Dat ik bevind of ook, is valsheid in uw handen,
 Zend eenen van uw af, den anderen ik in banden,
 Gevaan zal houden, tot ge uw klynste broeder toond,
 Doet dat op dat ik weet, dat waarheid by uw woond,
 Zoo niet, zo zweer ik u, by Koning Pharoos leven,
 Dat gy zult als spions, om dezen misdaad sneven;
 Na deze woorden hy, hen in bewaring steld,
 Dees zaak vald hun wel hard, heeft hun het hert beknelde,

Tot aan den derden dag, liet hy haar voor hem komen:

Doet dus op dat gy leeft, zoo gy zyt waarlyk vromen,

Zegt Joseph, ik zal uw, nog dezen gunsten doen,

Ik had van uw geeyft, dat een zig zouden spoen,

Simoon En haalen hier ter steed, de jongsten uwer broederen,

werd Maar gaat gy negen af, met uwen graan en voedren,

door Jo- En brengt uw huizen spys, dat een geen negen blyf,

seph ge- Hier in bewaring, tot bevesting uws bedryf,

bouden Tot dat de jongsten zoon uws vaders voor my komen,

tot zy Doet dan na mynen raad, zo hebt gy niet te schromen;

Benja- Zy zeggen tot elkaar, ons schuld word thans gezogt,

min voor En ter vergelding, van ons boosheid ons gedogt,

hem zou- Als wy 't benauwden hert, van onzen broeder zagen,

de bren- Zyn zugten en geweent, zyn droefheid en zyn klagen,

gen. Zyn bidden om genaad, schein ons niet aan te gaan,

Gen. 42. En daarom komt ten regt, ons dees benauwdheid aan;

Maar Ruben sprak tot hen, dit is 't dat ik uw zeyden,

Als ik zogt van uw hand, den jongeling te bevryden,

Dat gy hem niet misdeed, door zondig boos bestaan,

Maar gy gaaft geen gehoor, hoe ik uw ook vermaan,

Zyn bloed dat werd geëyft, van allen onzer handen,

Daarom komt ons dit leed, in ver gelegnen landen;

Dees reen was in hun taal, haar maar alleen bekend,

Zoo als zy meenden, en geen taalsman nu omtrend,

Niet denkend dat de Vorst, verstaan kon hunne reden,

Daar 't was zyn moeder taal, hy Joseph die zy 't deden,

Dees reden trof de Vorst, het herten en ging heen,

Om dat hy ruymten kreeg en in zyn eenzaam ween:

Waar

Waar na hy weder, by hen lieden is gekomen,
 En heeft dus Simeon, voor aller oog genomen,
 Band hem met koorden, om te blyven daar Gevaan,
 Tot Benjamin was daar, en dus den eysch voldaan;
 Hy liet hun zakken al, met graanen hun tot spyzen,
 Op vullen, en daar by, nog teer kost tot den Ryzen,
 En 't geld was nevens dien, door Josephs hoog beveel,
 In 's yders sak gelegd, zoo nam dan elk zyn deel,
 En laadend ter vertrek op hunne Ezel dieren,
 Zy namen affcheyd, en s' hun weg naar Cana stieren,
 Verwonderd, om het geen, hun lieden waar geschied,
 Zy spoeden t' zaam hen weg, met naarstigheit en ziet,
 De eerste herberg daar, zy met hun fragt logeeren,
 Daar opend een van hen, zyn zak komt tot haar keeren,
 En zegt ik vind het geld, dat men voor spyzen gaf,
 'T is in den mond myns zaks, gekeerd ik schrik ter af,
 Ook is op dit gezegd, hen aller moed ontvallen,
 Het gaf een vreemd gepeis, en droefheid aan hun allen,
 Verbaastheit hun beving, zy konden 't niet verstaan;
 Zy zeggen wat is dit, dat God ons heeft gedaan;
 Met dees verwondering, gaan zy als opgetogen,
 En hebbend denklyk ook, op weg zynd' overwogen,
 Wat van de zaak mogt zyn; tot zy voleind hun gaan,
 By vader Jacob, in 't Land Cana kwaamen aan:
 Hier was elks mond vervuld, met wonders te verhalen,
 Hun hert was daar van vol, hun tong niet te bepalen,
 'T is vader diens Landsheer, als wy daar kwamen aan,
 Sprak harden reen tot ons, 't was waar komt gy van daan,
 Gy

*Gaan te
 rug na
 Cana
 met
 koorn.
 Vinden
 het geld.
 in de
 mond
 eens zaks*

*Komen
 in Ca-
 naan.
 Gen. 42.*

Gy lieden komt gewis, dees landen te bespieden,
 Schoon of wy zeggen neen, wy zyn geschikten lieden,
 Die vroom zyn wy zyn zoons, van 't twaalf tal eenes man,
 Die vreedzaam wonend is, in 't land van Canan,
 Nu zynd' nog elf, want een, en is niet meer voor handen,
 De jongsten is alleen, by vader in ons landen,
 Al deze redens vond, by hem geen 't minst geloof,
 Zet ons drie daag gevaan, doe bragt me ons ten hoof,
 Na desen tyd, en hy, heeft ons toen vry gegeven;
 Behalven Simeon, is daar gevaan gebleven:

Hy sprak zoo gy dus vroom, van herten zyt zoo kom,
 En brengd den Kleinften zoon, uws vaders meed weerom,
 Dat ik uw zien opregt, in allen uwen zaaken,
 Zo zal 'k, uw handeling vry, op dees contryen maaken,
 Zoo niet ik sweer uw lien, zoo waar als Pharo leeft,
 Dat gy verkrygt een loon, zoo men 't verspiedren geeft;
 Maar boven dit zoo komt, op nieuw hen 't hert bezwaren,
 In hunne zakken, nu geopend ziet daar waaren,
 Hun geld, gelyk in dien, geopend op den weg,
 Dit gaf hun nieuwe stof, tot 's hertens overleg;
 Niet slegts den broedren, maar 't gaf ook den vader vrezen,
 Hoe of dit konde zyn, wat mogt den oorzaak weezen:
 't Scheen dat in hun begrip, niet quam de minsten schyn,
 Tot denken of dien heer, wel mogten Jofeph zyn:
 Tog dit bemerkten zy, dat dit ontstond ter wraaken,
 Voor broeder Jofeph's leed, zoo quam hun dit genaken;
 Na rubens woord, die sprak ik hebt uw welgezegt,
 Laat van den jongeling af, uw hand niet aan hem legt:

*Vinden:
 geld in
 alle hun-
 ne sak-
 ken,*

Al.

A A R D S V A D E R J O S E P H. 65

Al deze zaken, deed Vorst Jacob grooten smerten,
 Het ging den vromen man, ten hoogste aan het herten;
 Hy zegt in droefheid, zyns gemoeds gy lien ontroofst,
 My, van myn kinderen, 't schynd gy elkaar verdooft,
 Uit onderlinge haat, eerst moest ik Joseph derven,
 Weet niet wat is gebeurd, wat dood hy kwam te sterven;
 Ziet Simeon ook is, ontrukkt van mynen oog,
 Uw zaken staan zoo vreemd, ja zyn my zelfs te hoog,
 Ik kan geen vast besluit, uit uwen handling krygen,
 Nu wiltge ook Benjamin, ontvoeren ägh wilt swygen,
 Van zulken reën, ik zal, noit tot dees zaak verstaan;
 'T mogt hem zoo 't Joseph ging, tot myne leed vergaan:
 Al deze dingen zyn, myn ziele heftig tegen,
 Ja 't geeft een stuyting my, al uw verborgene wegen:
 Maar Ruben vat het woord, en zegd ägh vader waard,
 My in opregtheid hoord, ontroofd my van dees aard,
 Van 't leven van dees twee, myn teer geliefden zoonen,
 Zoo 'k uw zal Benjamin, niet wederom vertoonen,
 Laat slegts hem in myn hand, steld alle vrees ter zy,
 Wat hem ontmoeten mag, dat zy herhaald op my:
 Maar vader Jacob laat, zig niet door hem bewegen,
 Dat Benjamin zal gaan, staat hem ten hoogste tegen;
 Ja zegt zo hy ook kreeg, gevaar als hy gink af,
 Met uw myn gryze hair, zoud 't dalen doen in 't graf,
 Met droefheid, herten leed, en quelling myns gemoeden,
 Zoo lang de leeftogt, uit Egypten hun nog voeden,
 Zoo werd niet meer gerept, van Benjamin dat dees,
 Met hun of niet zoud gaan, maar ziet toen quam de vrees,

*Ruben
 sield zyn
 twee zo-
 nen aan
 Jacob
 om te doo-
 den, zoo
 by Benja-
 min niet
 weder-
 brengd,
 dog van
 Jacob af-
 geslagen.
 Gen. 42.*

Als nu 't gehaalden graan; verteerd was, en voor handen,
 Geen ander; doe dagt men weerom Egypten landen,
 Men kon het brood gebrek, niet langer tegen staan:
 Zelfs vader Jacob sprak, wilt naar den nylstroom gaan,
 Myn zoons keerd daar weer heen, en wilt ons spyzen koopen;
 Maar Juda segt daar toe, is voor ons niet te hoopen,
 Vermits gy wygerd, dat uw Benjamin trekt meed;
 Dien heer des 'slands, aan ons op 't hoogst betuigen deed,
 Zoo wy daar kwamen en, ons broeder niet en bragten,
 Ons vaders jongsten zoon, was voor ons niet te wagten,
 Dat wy zyn aangezigt, aanschouwen zouden, maar,
 Dan is 't te dugten dat, ons naakend is gevaar,
 Daar Simeon alreeds, ten panden is gebleven,
 En is in banden, zo veel min, zal hy ons geven,
 De minsten spyzen, ja wy trekken nimmer af,
 Ten waar gy Benjamin, ons broeder met ons gaf,
 Maar Jacob segt ô zoons, uw dwaasheid heeft geen palen,
 Moest gy juist dezen man, uw zaken al verhalen,
 Dat gy nog broedren had, en vader nevens dien,
 Dat heeft hem gaand gemaakt, het waar daar af te zien;
 Maar juda sprak wien kon, gewagen op zyn vragen,
 Zoo scherp in alles, hem een valsch berigt te dragen,
 Voor zulken man, dan waar het erger nog geweest,
 Hy vroeg naukeuriglyk, van 't minste tot het meest,
 Van waar wy zyn, of nog, ge ô vader, waard in wezen,
 Hoe veel ons broedren zyn, wy hebben regt in dezen,
 Na waarheid 't hem verhaald, maar wie kon denken dat,
 Hy Siemeon behoud, tot hy den jongren had,

Be-

Juda
blyf; borg
voor Ben-
jamin
krygt Vi-
jat.
Gen. 43.

A A R D S V A D E R J O S E P H. 67

Beschoud, zulks was dat wy, niet in het minst verwagten,
 Ik bid uw vader dan, wild gy niet dat versmagten,
 Ons huisgezinnen, vrou, en kindren, nevens dien,
 Wilt met medogen, op den zuygelingen zien,
 Dat moedren en de vrugt, in dezen hongers plagen,
 Niet om en komen, en men hun ten graaf moet dragen,
 Geeft tog den jongeling, geruft in mynen hand,
 'K zal borge voor hem zyn, en blyf voor hem te pand,
 Zoo ik dien zoon niet weer, voor uw gezigt zal brengen,
 'K zal voor zyn bloed, eer 't bloed, 'myns lichaams laten plen-
 Eer dat ik lyden zal, dat hem iets werd misdaan, (gen,
 Ja schryf ten aller tyd, het my voor zonden aan,
 Dat ik, tegens uw misdeed, stel ik hem niet voor oogen,
 Van u, ô vader geef, myn reën tog dit vermogen,
 En zend hem met ons af, wy konden zyn gegaan,
 Tweemaal en heen en weer, had gy het eer gedaan:
 Dees reën van juda, had by Jacob dat vermogen,
 Dat hy gaf Benjamin, op dat hy met hen togen,
 Hy zegt 't is dan zoo, welaan trekt derwaards heen,
 Neem van het best ons s'lands, en pakt zulks al by een,
 'T zy balzem, honig, myrh, welriekend, speceryën,
 Amandlen: noten, en wild tarpentyn bereyën,
 En geeft dat tot geschenk, den heer des s'lands voor my,
 Misschien het gunsten vind, en gy krygt vry geley,
 Daar toe neemd dubbeld geld, voor ipyzen in u handen,
 En uwen broeder, en trekt na Egyptens landen;
 Den alleen magtig God, geleid uw op uw paan,
 Dat u barmhertigheid, werd door dien heer gedaan,

Dat gy in gunsten moogt, zyn aangezigt aanschouwen,
 Dat hy laat Simeon, die hy heeft vast gehouwen,
 Beneevens Benjamin, heen reizen weer in vreed,
 Hoewel zyn afzyn my, is innig hertens leed,
 Ben ik van kindren dan, ontroofst, 't moet nu zoo blyven,
 Schoon zoudt my tot aan 't graf, daarom doen rou bedryven:
 Zoo namen zy 't geschenk, en sakken tot de spys,
 Daar toe het dobbeld geld, en togen dus op reis;
 Om Benjamin voor 't oog, des landsheers te vertoonen;
 Die vol van vreugd zal zyn, op 't zien van deze zoonen,
 Zyn Benjamin, die ook, zyns moeders borst eer zoog,
 En die ruym twintig jaar, vervreemd was van zyn oog;
 Zoo zyn dees broedren dan, in 't ryks gebied gekomen,
 Van Pharo en terstond, hun weg daar heen genomen,
 Daar zig de Vorst onthield, als zy daar komen aan,
 En hy zag Benjamin, deed hy een dienaar gaan,
 Om hen en al het geen, zy hadden af te brengen,
 Naar zynen woning, en beneevens andre dingen,
 Ter maaltyd nodig, ook hen slagt vee te beryn:
 Op dat dees broeder tal, zoud tot zyn maaltyd zyn,
 Maar daar verrees een vrees, in hunner alle herten,
 Zy stellen voor gewis, dat hen was nakend smerten,
 Zy zeggen agh wat raad, wy werden afgevoerd,
 Wy zyn gevangen lien, daar is op ons geloerd,
 Om 't geld dat wy voorheen, in onze sakken vonden,
 Zy met dien dienaar gaan, als in 't gemoed gebonden,
 Zy zeggen tot dien man, wy zyn alhier voorheen,
 Gewis om spys geweest, maar ziet iets ongemeen,

*Jacobs
 zonen
 gaan ten
 tweeden
 maal
 na Egypten.*

*Komen
 in Egyptenland.
 Gen. 43.*

Wy

Wy vonden op den weg, als wy ter herberg quamen,
 Het geld in yders zak, dat wy ter herten namen,
 Ja in den mond des zaks, niet wetend hoe 't'er quam;
 Wy zyn opregten lien, en alle uyt een stam,
 En hebben 't geld ook weer, ten vollen meed genomen,
 Dat zonder ons bewuft, is in ons zak gekomen,
 Ook is in onzen hand, weer geld voor ander spys;
 Vermits den hongersnood, in onze land nog reis,
 Hier was het nu in hun, dat haar stond quaad te naken,
 Zy dagten zy gewis, hier zouden slaven raken,
 Dat nu geen uytkomst was, maar wisse slaverny;
 Maar deze dienaar, dien in 's Vorsten huize zy,
 Als overft van 't gezin, een blyden boodfchap bragten,
 Aandie verlaagnen hoop, reeds slaven ingedagten;
 Zegt vrede zy uw lien, steld uw in dees te vreen;
 Uw God, die God is, door uw vaden eer beleen,
 Heeft uw een yder in, zyn zak en fchat gegeven,
 By uwe spys, tot onderhouding, van uw leven,
 Ook kwam uw geld tot my, dit steld hun iets gerufft,
 Ziet hier ook Simeon, uw broeder, het gelufft,
 Myn heer dees dag uw lien, met spyze te onthalen;
 Bragt hen ins Vorsten huys, in zyne ruymen zalen,
 Daar werd haar toegebracht, het water op dat zy,
 Haar voeten rynnigden, zo 't was gebruiklyk by,
 Het volk Egypten, of dat zy van 't reyzen quamen,
 Maar wat dees broeders nu, wel in gedagten namen,
 Is niet te raden nog veel min, met zekerheid,
 Daar af te melden, maar dat hun verflagendheid.

Joseph
 onthaalt
 zyn broe-
 ders ter
 maalyt.
 Gen. 43.

Was tuffchen vrees en hoop, is ligtelyk te denken;
 Ook gaf men 't ezelvee, het voeder en te drenken,
 Die zoonen Jacobs, dan bereyden hun gefchenk,
 In order voor de Vorft, dat hy in gunft gedenk,
 Aan hen op dat zy fpys, en vry geleid verkregen:
 Hier moet ik roepen uyt, Heer wonder zyn uw wegen,
 Ten regt was Jofeph ook, en voorbeeld van die geen,
 Die als hy werd gekruyft, voor zulken heeft gebeeen,
 Die hem de dood aandoen, zegt vader wilt vergeven,
 Hun, want zy weten niet, wat door haar werd bedreven:
 Hier zag me Jofeph eer, door broedren fnood verkogt,
 Ja die hem willen doon, fchoon god het ander brogt,
 De zulken die onthaald, zyn vroomheid in zyn zalen,
 Ja wil uit broeder liefd, voor 't kwaad hun Goed onthalen,
 Zoo was in 's Vorften huys, het alles dan gereed,
 Men beid op zyne komft, die ook niet langhen leed;
 De broedren als ze hem zien, 't gefchenk zy voor hem leggen,
 En buigden zig ter aard, men hoord de vorft hen zeggen,
 Hoe is uw welftand al, en van den ouden man,
 Uw vader, leefd hy nog, in 't land van Canaán,
 Zy fpraken met eerbied, en onder diep te buygen,
 Is heer ook uwe wel, wy konnen uw betuygen,
 Ja zeggen heer het is, nog wel met uwen knegt,
 Ons vader die uw zend, 't geringen dat hier legt,
 Tot een bewys van dank, voor 't goed van uw genooten,
 'T zy tot verkwikking, van myn heer en zynen looten;
 De Vorft zyn oogen flaat, op broeder benjamin;
 Hy zegt is dat de Zoon, den jongften van 't gezin,

*beden-
king op
Jofeph's
gedrag
met zyne
broedren.*

Uws vaders daar gy my, in vroeger tyd van zyden;
 Hy fprak hem aldus aan: ô zoon ten aller tyden,
 Zy God genadig uw, maar hier vertrekt de man,
 Zyn hert dat is ontroerd, dat hy 't niet houden kan,
 Hy ging ter zyden, in een kamer dat hy weenden,
 Waar na hy wederkeerd, tot die gewaanden vreemden,
 Na dat hy zyn gezigt, door 't waffen had hersteld,
 Hy komt dan en hy zegt, geeft brood gy dienaars fneid;
 Hier hield de man zig hart, en heeft zig zelfs bedwongen,
 Maar als men zig nu zet, en dat zy eeten gongen,
 Was yder hunner, als in opgetogendheid,
 Elk was na zyn geboort, zyn plaatze toebereid,
 'T was van de oudften, tot de jongften van hen lieden,
 Verwonderd broedren uw? wat verder zal gefchieden,
 Zoo feestelyk 't zyn onthaald, daar gy in vreze waard,
 'T ging boven uw verftand, ziet Jofephs beter aard,
 Toen uw nog onbekend, als gy voor twintig jaren,
 Doe hy op zyn gefmeek, mogt geen genaad weervaren,
 Maar doe elk spyzen kreeg, als zy nu zaten aan;
 De Vorft die zat alleen, een tafel zy beflaan,
 En den Egyptenaars, ook by elkander zaten;
 'T was hen een grouwel, dat zy met hebreën aten,
 En 't deel dat benjamin, was voor gelegd dat waar,
 Vyfdobbeld meerder, dan men zet voor een van haar,
 Van Jofeph zelfs werd die, gerigten zoo gegeven,
 Zy dronken t' zamen wyn, die wel doet vrolyk leven;
 Daar na heeft hy geboon, aan die zyn huis regeerd,
 Dat hy ten koorn fchuur, met hunne zakken keerd,

En

En vuld de zelveu vol, en 't geld weer in de monden,
 Van dien zoo zy 't voorheen, in hunne zakke vonden,
 En wat nog meerder was, zoo moest in 's kleynste zak,
 Des Vorsten beker zyn, op dat 'er niets ontbrak,
 Om met dien broedren, den rol vol uyt te spelen,
 Wanneer zy gingen weg, dat hy in schyn van stelen,
 Haar kon doen keeren weer, dat hy zig openbaard:
 Auroor kwam aan de kim, de nagt was opgeklaard,
 Het duistre was in 't ligt, verandert door het reyzen,
 Van 't morgen barend oost, gaan zy voor 't gunst bewyzen,
 Ten hoogsten wel vernoegt, en laden hunne graan,
 Op hunne ezelen, daar de broederen nevens gaan,
 Voornemens om hen reis, na Cana voort te zetten;
 Zy togen stadwaards uyt, en op geen quaad zy letten,
 Den Vorst die gaf bevel (zyn huis bezorger) dat,
 Hy hun zoud jagen na, en zeggen als hy had.
 Hen agterhaald, wat doet gy ongeschikten lieden,
 Moet dus myn heer het quaad, voor goed van uw geschieden,
 Is niet den beker, daar hy zelfs uitdrinkt een pand,
 Dat hy dra missen zoud, als hy die in zyn hand,
 Begeerden, waarom dan, doet gy alzulke dingen,
 Dat gy zyn beker hem, dus dieftig wild ontwringen;
 Den dienaar volgt 't bevel, en vond hun op de weg,
 Hy zegt sta mannen stil, zoo quaad van overleg,
 Dat gy voerd met uw meed, den beker mynes heeren,
 Waar uyt hy dagelyks drinkt, na zynes lust begeeren,
 Kont gy niet denken, dat hy spoedig werd gemist,
 Zy staan als radeloos: geen denkbeeld van dees list,

*Josephs
beker
werd in
benja-
mins zak
gedaan
Gen. 44.*

*Josephs
broedren
meenden
te ver-
trekken.*

*Worden
agter
haalt en
hy Joseph
te rug ge-
bragt.
Gen. 44.*

Die

AARDSVADER JOSEPS. 73

Die ons komt voor dat 't was, om hen eens te beproeven,
 Hoe omtrend Benjamin, hen liefde stond op schreeven;
 Of's hem ook haten, als zy eer zyn broeder doen;
 Zy zeggen heer waarom hebt gy dus quaad vermoen,
 En zegt van ons zulks, dat zy verre van uw knechten,
 Dat zy dusdanig quaad, bestonden uit te regten,
 Wy hebben immers 't geld, door ons gevonden eer,
 In onze zakken mond, gebragt weer tot dien heer,
 Veel min wy dagten oit, iet van het zyn te stelen,
 'T zy van zyn zilver, nog zyn goud 't kwam ons nooit stelen,
 Dat wy 't ontvreemde, uyt een schandig heb begeer,
 Gaat onderzoekt of wy, dien beker of iets meer,
 By 't onzen hebben, dat hy werd ten dood gegeven,
 En sterven wie van ons heeft zulken daad bedreven,
 Men maaken elk van ons, voor altyd tot een slaaf,
 Wy hebben nooit ontvreemd, van iemand goed of haaf,
 Den dienaar sprak het zal, na uwe reden blyven,
 Dat die by wien hy is, een slaave is lyfs eigen,
 De anderen stel ik vry, onschuldig tot de zaak, (wraak;
 Men neemt van broedere, voor een broeders zond geen
 Elk was terstond gereed, hun zakken af te laden,
 Van hunnen ezels, kend zig vry van zulken daden,
 Men kwam ter onderzoek, en van den oudsten aan,
 Ten lesten werd den sak, van Benjamin opgedaan,
 En ziet uit deze werd, den beker uit getoogen,
 Daar staan zy als verrukt? 't was voor hen aller oogen,
 Zy scheuren hunnen kleen, en maken naar geklag,
 Vol droefheid, ja de schrik, men op hen wezens zag?

K

Men

Men laad hen fakken, op de Ezelen om te keeren,
Weer na de stad, op dat men hen steld voor 's lands heeren,
Daar broeder Juda werd met zynen broedren al,
Weer voor den Vorst gebragt, uyt oorzaak dit geval;
Die zegt wat daad is dit, die ik vind in uw lieden,
'K had nooit gedagt dat my, zulks zoud door uw geschieden,
Dagt gy niet dat een man, als ik dat missen zouw,
Dat ik uw agterhaal, om dees uw quade trouw;
Heb ik op uw begeer, geen spyzen uw gegeven,
Waarom dan zulk een daad, als dezen is bedreven;
Hier vatten Juda 't woord, en heeft aldus gezeyd,
Wat znllen Heeren wy, ter ons regtveerdigheid,
Of vryspraak zeggen. dan dat uwer knegten zonden,
Ons ongerechtigheid, die is voor God gevonden,
Dat wy, en hy by wien, ons heeren beker rust,
Uw altoos 't slaven zyn, voor dees begerens lust;
De Vorst zegt niet alzoo, 't moet verre van my blyven,
Dat ik u straffen zoud, maar die het quam bedryven,
Hy die den beker had, voor altoos zy myn slaaf,
Gy lieden gaat in vreed, tot vader en uw haaf,
Maar Juda naderden, met veel eerbiedigheeden,
En zegt ag heren hoord, uw knegt een wynig reden,
'K bid uw neygd in genaad, uw ooren tot uw slaaf,
Uw toornen niet ontsteekt, ó Vorst zoo gy my gaaf,
Genaad een weinig tyds, te letten na myn woorden,
Gy die als Pharaò, zyt aan dees nylstroms oorden,
Gy had uw knegten, na hun vader eer gevraagd,
Of broeders, daar men uw getrou berigt van draagd,

Wan-

A A R D S V A D E R J O S E P H. 75

Wanneer wy zeyden, dat we een vader oud van dagen,
 Nog hadden, en by hem, een zoon zyns welbehagen,
 'T vermaak zyns ouderdoms, wiens broeder reeds is dood,
 Hy alleen ovrig is, uit zynes moeders schoot,
 Dus mind ons vader hem, ver boven alle dingen,
 Gy had uw knechts geboon, hem tot uw af te bringen,
 Dat hem uw oog moest zien, wy hadden ook gezegd,
 Dat hy zoud sterven, zoo 't aan hem werd opgelegd,
 Dat hy het aangezigt, zyns vaders moestet derven,
 Uw woord was dat wy nooit, weer gunst van uw verwerven,
 Te wagten hadden, zoo dien jongeling niet en kwam,
 Wy sloegen 't vader voor, die 't zeer ter herten nam,
 Wanneer wy kwamen thuis, en hy die reden hoorden,
 Wanneer hy tot ons sprak, trek na de nylstrooms oorden,
 Was onze antwoord, dat wy vreesden uw aanschyn,
 Te nadren, zo ook niet, daar Benjamin mogt zyn,
 Uw Knecht ons vader sprak, gy weet hy 's by my waarden,
 Alleen nog van twee zoons, die my zyn moeder baarden,
 De andren uitgegaan, ik nimmer weder zag,
 En wat hem wedervoer, is nog tot dezen dag,
 My onbewuft, maar denk, hy 's door een dier verflonden,
 Vermits dat zyne rok, veel verwig was gevonden,
 'K heb niets van hem gehoord, tot heden dezen tyd,
 Indien nu ook dees zoon, wierd derwaards afgelyd,
 En hem verderf quam aan, dat zoud myn gryzen Jaaren,
 Met innig herten leed, doen in den graven vaaren,
 Nu dan ag heeren, zoo wy weer na Canaan gaan,
 Tot onzen vader, dien zyn ziel gebonden aan,

De ziel des jongelings is, zoo staat voorvast te vreezen,
Als hy hem niet en ziet, zal 't sterven met hem weezen,
Uw knegt ons vader oud, van dagen daald in 't graf;
Ja ik uw slaaf ben borg, ik ben het dien hy gaf,
Den Jongeling in behoed, 'k sprak vader zoo ik dezen,
U zoon niet wederbreng, 't zal 't aller tyd my wezen,
Tot zonden tegen uw, myn vader waard gedaan,
'K bid uw genadig heer, laat ik zyn plaats beslaan,
'K ben willig om voor hem, uw slaaf te zyn geheten,
Zoo 'k zulks verwerven mag, zoo is niet af te meten,
De gunst aan my betoond, en laat de jongeling gaan,
Met zyne broedren, dat hy ziet zyn vader aan,
Wiens oog ik zonder hem, derf nimmermeer beschouwen,
Te zien dien ouden man, zyn jammer leed en rouwen,
Dat hy bedryven zoud, om dees zyn jongsten zoon?
De vorst ontroerd werd? door dees klagelyken toon,
Zyn edelmoedig hert, is hem byna besweken,
Hy kon niet wederstaan, en 't moest nu eindlyk breken;
Zyn teer gemoed, dat zoo standvastig had geweest,
Dat 't steeds een spiegel blyft, voor die zyn daden leeft,
Dat 't alles gaat van hier, is 't vorstelyk bevelen,
Behalven deze lien, sprak hy met luider kelen,
Op dit gebod dan, week een yder daar van daan,
Geen mensch is daar omtrent, wanneer zig Joseph aan,
Zyn broeders heeft ontdekt, dat hy nog leeft voor ogen,
Van hen, by wien zyn klagt, had geen het minst vermogen,
Zyn ogen, ende tong, die borsten beyden los,
Hy zegt al weenend, tot de broederen die eer tros,

Hem.

AARDSVADER JOSEPH. 77

Hem zo verfmaden, ik ben Joseph is in 't leven,
 Myn lieven vader nog! de broeders staan te beven,
 Zyn stem, en 't weenen, klonk de Egyptenaars in 't oor,
 Ja zelfs de galm drong, in 't huis van Pharo door;
 De broeders zoo verschrikt, die staan als opgetogen,
 Hy zeide, naderd my, en ziet voor uwe oogen,
 Ik ben uw broeder, ik ben Joseph, die ge meend,
 Was dood te zyn, en eer, wierd geen genaad verleend,
 Maar moest uit uwe oog, en met de mediäniten,
 Die tot een slaaf verkogt, my in Egypten lieten,
 'K ben Joseph, dien gy eer, zoo haatlyk hebt geweest,
 Bekommerd uw dies niet, uw hert zy onbevreesd,
 'K ben niet om uwend wil, met toornigheid ontsteken,
 Schoongy hebt zulks gedaan, God heeft 't is klaar gebleken,
 Het quade dat gy deed, ten goed aan uw gedagt,
 'K ben hier tot het behoud, uws levens afgebragt,
 Daargy door 's hongersnood, veel ligt had moeten sneven,
 Dank God die voor uw quaad, uw 't goede heeft gegeven,
 Dat 't hongers swaard regeerd, is nu al 't tweden jaar,
 Nog vyf zyn agter dees, dat duurd die plaag zoo naar,
 En dat al ploegt men 't aard, zo vald 'er niet te oogsten,
 Dus ziet den vinger Gods, het werk des alderhoogsten,
 Dien my gezonden heeft, op dat gy over bleeft,
 Hy is het die zoo groot, uw een verlossing geeft,
 Dus is het niet uw werk, dat ik moest herwaards heenen,
 Maar God is 't, die het heeft, bestierd en anders geenen,
 'T is niet alleen uw heyl, dat gy het hebt gedaan,
 Maar door Godts grooten magt, ik als een vader staan,

*Joseph
 maakt
 zig aan
 zyne
 broedren
 bekend.
 Gen. 45.*

*Beden-
king op
Josephi
verwag-
ting.*

Zelfs over Pharaô, wiens huis dat ik Regeeren,
 Daar elk my op myn wenk, ontzien moet als hun heeren,
 En zo 't een Vorst behoord, bestier ik 't ganschen land,
 Egypten dat heeft God, gesteld in mynen hand,
 Hoe zalig zulk een man, die na Vorst Josephi wyzen,
 Door lydzaamheid, geduld, hoop lyden, op komt ryzen,
 Die werd door God beproeft, gelouterd zevenmaal,
 In s'aarden smeltkroes, als het kostelykst metaal,
 Die vast houd aan zyn God, die heer van dood en leven,
 Die kan behouden, en verderven, neemen geeven,
 Krygt elk 't zoo niet in tyd, 't zy dan in eeuwigheid,
 Gelooft, laat God de zorg, die 't welmaakt aller tyd,
 Na dat de killen schrik, zyns broeders kwam bedaaren,
 Zegt Josephi, haast u lien, dat gy uw wedervaaren,
 Myn waarden vader meld, zegt uw zoon Josephi leeft,
 Die segt tot uw al aldus, komt vader en begeeft,
 Uw herwaards af tot my, die gy dagt dood te wezen,
 Uw niet gestorven zoon, is aan den nyl gereezen,
 Uw pland die was gepland, tot Memphis in de stad,
 Is nu een boom waar af, gantsch 't land Egypten vat,
 Hun schaduw, dat is heer van alle Pharoos staten,
 Kom af ô vader kom, ik heb tot uwer baten,
 Het vetten Gosen land, Rameses aan den nyl,
 Gy zult na by my zyn, ja komt dog in der eyl,
 Schoon of de hongersnood, nog lange komt regeeren,
 Kom met uw zoonen, en uws zoons zoons tot my keeren,
 Met al wat 't uwen is, van schapen runderen al,
 Ik Josephi uwen zoon, 't al onderhouden zal,

Met

A A R D S V A D E R J O S E P H. 79

Met spyz, en voedzel, dat het alles blyft in weezen,
 Ja voerd uw knegten, en uw maagden meed in dezen,
 Zal niets verarmen, door gebrek in uw gezin,
 Uw oog, 't ô broederen zien, en d'oogen benjamin,
 Myn broeder, dat myn mond, tot uw zegt deze reden,
 Ja zegt myn vader, zyns zoons Josephs heerlykheden,
 Die in 't Egyptenland, zyn deel geworden zyn,
 En boodschapt wat gy lien. gezien hebt hier by myn,
 Op dat hy zig verkwik, zoo wilt u derwaards spoeden,
 En breng hem hier dat hy, by my beschoud het goeden,
 Na dezen reden hy, omhelsd zyn broeder waard,
 Zyn Benjamin die ook, vrou Rachel had gebaard;
 Hy kust al weenend hem, en desen insgelyken,
 Scheen in de armen, van zyn broeder te befwyken,
 Na dees omhelsing, gaf hy ydren broeder daar,
 Een kus al weenend, ja hy weenden over haar,
 Hier na sprak hy met hen, van veelderhanden zaaken,
 'T zy van 't voorgaanden, of 't die tegenswoordig raaken,
 Dees maren wierd gebragt, in 't huis van Pharo voort,
 Het quam ook tot dien Vorst, dus heeft hy 't ook gehoord,
 Hoe of de Broeders al, van Zaphnath zyn gekomen,
 'T kwam tot de grooten zelfs, aan 't hof is 't ook vernoomen,
 'T is niet alleen den Vorst, by wien dees zaak is goed,
 Maar al zyn volk toond zig, byzonder wel gemoed,
 Dat zy zoo veele kroos, uit eene man gesprooten,
 (Als hun weldoender, haar zoo waard) by zig genoten,
 Maar ook den nyl Vorst liet, ons held by hem ontbien,
 Sprak 't is ons veel vermaak, uw broedren hier te zien,

*Joseph
 ombelsd
 zyn broe-
 der's.*

*Haar
 komst
 voor
 Pharad.*

Segt

Segt hen dat zy terftond, hun beesten kunnen laden,
Om haar gezin daar mee, te spyzen en verzaden,
Sy trekken dan in eyl, na 't Cananieten land,
En haalen herwaards af, wat zig van hun daar vand,
Haar vader hoog bejaard, en hunnen huisgezinnen,
De vrouwen kinderen, en die den kost gewinnen,
In hunne dienst, daar toe het vee zoo groot als klein,
Wat haar of 't haaren is, dat voerd men herwaards heen,
Is niet Egyptenland, het beste voor haar lieden,
En wat zy nodig zyn, zal na haar wil geschieden,
Het vetften dat de nyl, aan haaren oevers heeft,
Zy haar gejongd en haar door mynen last ook geeft,
Het nodig reyftuig, om tot hier te kunnen trekken,
En dat de kinderen, en de fuygelings verftrekken,
Kan tot gemak, en hulp, dat zy haar toe geltaan,
Men voere tot dat eind, genoegzaam wagens aan,
Met haare voorspan, om den weg zoo te verligten,
Wanneer zy reyfen, om hun gaan hier heen te rigten,
Dit was den last nu, dien Vorft Pharo Joseph geeft,
Die 't ook zyn broedren, na 't bevel gegeven heeft,
Het Konings wagentuyg, en voorspan na behooren,
Dus gaan zy wel vernoegd, geruster dan te vooren,
Na Cana met den stoet van Pharaô geleyd,
Van al het nodig, tot het reyfen toe bereyd,
'T zy mond kost voor de mens, en voedzel voor de dieren,
Aan tien zyns broederen, gaf hy, hen te vercierien,
Voor elk een wisselkleed dat van zyn gunst gaf blyk,
Maar broeder Benjamin, dien gift vyfmaal beryk,

En

A A R D S V A D E R J O S E P H . 81

En boven dien aan geld, drie hondert zilverlingen,
 Tien ezelen wel belaan, zyn dragend zulke dingen,
 Die 't eelst zyn aan den nyl, tien ezelinnen gaan,
 Daar nevens dragend spys, en koornen derwaards aan,
 Dit werd Vorst Jacob, door zyn Joseph toe gezonden,
 Op dat 'er geen gebrek, werd op den reys gevonden,
 Hy aan zyn broedren, als zy gaan na Canaan af,
 Voor haar vertrek van hem, dees wyzen lesse gaf,
 Tot een herdenking, om hun weg met vreugd te ryzen,
 Het was verstoord uw niet, op weg maar wild bewyzen,
 Elkanderen alle hulp, zoo dat aan broedren past,
 Doet om 't voorledenen dog, elkaar geen overlast,
 Daarom niet twist, dat is vergeven en vergeeten,
 Spoed uw zo veel gy kund, en brengd uw huizen eeten,
 Voor alle ding zoo dank, de God uws vaders steeds,
 Die uw zyn zegen gaf, verlossend ons van vrees,
 Hoe zal hun hert en mond, vervuld zyn met dees zaken,
 Schoon zy na Josephs les, daarom geen twisting maken,
 Haar onderling gesprek, heeft denkelyk gerouleerd,
 Van broeder Josephs staat, en hoe hy nu regeerd,
 Egypten, zeggenden wie had 't gedagt te vooren,
 Op zulke zaken, als hy ons deed droomen hooren,
 Of hoe heeft God ons quaad, tot goed voor ons Gekeerd;
 Zoo 't heden ons ten daag, de uytkomst heeft geleerd,
 De vreugd om dit geval, was uyt 't gezigt te lezen,
 Deed hen vernoegder, op de reis als voorheen wezen,
 Als Jacobs zoonen gaan, van daar na 't Canaas land,
 En met hen al dien stoet, dien zig by hen bevand,

*Josephs
 les aan
 zyne
 broedren
 voor hen
 vertrek.
 Gen. 45.*

L

Door

*De broe-
ders ko-
me by Fa-
cob in 't
Land
Cana.*

Door Joseph op bevel, van Pharaô gezonden,
 Wanneer zy komen daar haar hert zoo wel als monden,
 Is om het meest vervuld, om 't vader kond te doen,
 Elk denklyk wil zig 't eerst, by hem na binnen spoen,
 Te zeggen vader, uw zoon Joseph, is in 't leven,
 Is in 't Egyptenland, als Vorst en heer verheven,
 Is nevens Pharaô, in heerlykheid gesteld,
 Ja Joseph uwen zoon, leefd nog 't zy uw gemeld,
 Op zyn begeeren, als den ouden man dit hoorde,
 Ontroerd hem 't herten stond verstomd om hunnen woorden,
 Heeft denklyk wel gezegd, zwyg zoons hoe kan dit zyn,
 'K geloof dit 't minsten niet, om dat gebragt is myn,
 Zyn rok, my 't tegendeel, voorzeker schynd te spellen,
 Daar gaan zy alde reen, van Joseph hem vertellen,
 Wat heerlykheid hy had, in 't land daar zig den nyl,
 Vertoond en daar hy vlied, hoe hy genied daar 't heyl,
 Ja hoe hy als regent, komt gants het land gebieden,
 'T is vader 't was dien man, die hard sprak met ons lieden,
 Als wy de eersten maal, om graan daar kwamen aan,
 Ook denklyk was 't zyn werk, dat 't geld van ons gedaan,
 In onzen zakken mond, te ruggen is gevonden,
 'T blykt hy ons heeft gekend, wanneer wy voor hem stonden,
 En tot nog meer bewys, hy wil dat gy en wy,
 Begeven ons van hier, op dat gy by hem zy,
 Ja wil uw 't vetste deel, van gants Egypten schenken,
 Dat die de waarheid is, geeft uw geen agterdenken,
 Gaat buyten daar gy ziet, een koninklyken staad,
 Van Pharo, hier gebragt, en tot ons dienst te baat,

Des

Des koninks wagenen, verzien van rappenlieden,
 Die ge op uw wenk gereed, kond na uw wil gebieden,
 Dit heeft hem overreed, Dit ziend zegt 't is genoeg,
 Dat maar myn Joseph leeft, nu God 't zoo met my voeg,
 Zoo zal ik derwaards gaan, en zien hem eer ik sterven,
 De geest des ouden mans, herleeft op 't weer verwerven,
 Eens zoons die zoo veel jaar, geteld was by den doon,
 Die als uit graf verwekt, hier na hem strekt ten kroon,
 Waar na zig Jacob schikt, om 't alles te bereiden,
 En wat of 't zynen is, van Cana af te scheiden,
 Elk Patriarch die pakt, het huisraad dat hem hoord,
 Dat men op ezelen laat, om dus te trekken voord,
 Men voerd het vee by een, verzameld dat in hoopen,
 Dat niet vervoerd kan zyn, zy denklyk gaan verkopen,
 Zoo maakt Gods worstelaar, veel spoed te trekken af,
 Dat hy zyn Joseph ziet, die God hem weder gaf,
 Na een vermeenden dood, van meer dan twintig jaaren,
 Waar in hem veele leed, en kommer was weervaren,
 Maar nu in heerlykheid, in Pharoos ryk gesteld,
 Daar zag men Jacobs hier, vergaderd in het veld,
 Het vee in kuddens, zyn bagagien op geladen,
 De vrouwen zynes zoons, op schoonen wagens traden,
 Met hunnen zogelings, en kindren nevens haar,
 Men zag den wagen, die voor vader Jacob waar,
 Waar op dien ouden Vorst, zig zetten na behooren,
 En denklyk door zyn zoon, daar toe wel uitgekoooren,
 Zo zag men tot den togt, het alles dan by een,
 Elk brak met 't zynen op, dien aftogt werd gemeen,

*Jacob
 breekt op
 van Cana.
 Gen.
 46.*

En Canans land heeft men, hier op vaar wel geheeten,
 Aan Abraham beloofd, dat 't zouden zyn bezeten,
 Door zynen nakroos, en op Isaac voortgepland,
 In wiens was 't zaad genoemd, dat eens het Cana land,
 Ten deel zoud werden, 't rust op Jacob zynen zoonen,
 Dien Israël die nu, van daar trok met ter woonen,
 Te gaan na 't land daar God, zyn zoon verheven had,
 En wel na het beste, dat Egypten in zig vat,
 Het weid ryk gozen, wel verzien van klaver beemden,
 Dit was het land, daar zig nu Israël als vreemden,
 Na toe begeven heeft, met al wat zynen was,
 Sta stil ô ziele myn, gy zaagt hier op dit pas,
 Vorst Jacob ging het land, van Canaan verlaten,
 Dat land toen hongorig, en krygen 't zyner baten,
 Een land daar hy genood, de volheid van het brood,
 Daar zyne Joseph was, die na een Leiden groot,
 Praald aan den nyl met glans, en heerlykheid verheven,
 Daar hy zig heeft met spoed, ja haastig heen begeven,
 Niet met zyn eignen, maar met Pharoos wagen span,
 Dat was tot zynen dienst, te voeren derwaads an,
 Die vriend Gods, die beleed, een vreemdeling te wezen,
 Als David ook zo zegt, in Mefech lang na dezen,
 Die uit dit krooft geteeld, een man was na Gods hert,
 Dien tweeden konink was, die uit dien zaaden werd,
 Ja het verveelden hem, in kedars tent te blyven,
 Daar boosheid was het doel, dat zy daar staag bedryven,
 Dat zy ter leering ons, en yder in 't gemeen,
 De plaats der aarden, die behoord aan onzer geen,

*Beden-
king over
Jacobs
vertrek
uit Ca-
na.*

Daar

Daar is geen vasten stad, tot ons verblyf te vinden,
 Daar 's altoos honger en gebrek komt ons verslinden,
 Dus moeten wy ombrood, verlaten ook zulk land,
 Geen brood der aarde, maar een brood dat ons verstand,
 Voor eeuwig maakt bekwaam, komt zielen eeuwig voeden,
 Daar fontyn watervlied, voor altoos ons ten goeden,
 Daar 's levens vrugtboom is, aan Godes regterhand,
 Daar 's levens heil bron stroomd, en houd voor altyd stand,
 Kort om dat land, daar zit, ons Joseph ook verheven,
 Die ons kan meerder dan dien zoone Jacobs geven,
 Geen vetten van Egypt, maar 't vetten hemels brood,
 Dat voed in d' eeuwigheid verlost van duivel dood,
 Daar 't nimmer duister is, nog geen Gevaar te vreesen,
 Daar geen gebruik van ligt, of aard zon hoeft te wezen,
 Maar daar Gods eigen zoon, voor altoos is den zon,
 Die door zyn lyden ons, ten eigendom gewon;
 Zoo veelen als wy in 't, gelooven zyn bevonden,
 Had Joseph wagens, van Vorst Pharo afgezonden,
 Om zynen vader af, te haalen naar den nyl,
 Ons hemels Joseph, die beschikt ons tot dat heil,
 Zyn heirlegers, van gezwinde hemellingen,
 Als wagens Elias, om ons in 't land te bringen,
 Daar wy dien koning zien, der aller schezlen heer,
 Hoe of dat wezen mag, dat men 't zoo flauw begeer,
 Met mond en lippen slegts, en niet met onzen herten,
 Agh dat 't ons ernst was, ontlast te zyn van smerten,
 Te zyn daar Jesus zit, aan 's vaders regterhand,
 'T is oorzaak ons elend, verblindheid in 't verstand,

Vervreemd van 't wezen Gods, door ons onwetend heden,
 O God geeft ons uw licht, weerd die beneveldheeden,
 Uit onzen ziel die ons, weerhouden in 't begeer,
 om maar alleen te zyn daar God is onzen heer,
 Maar zegt men Jacob, ging 't beloofden land verlaten,
 Zoo plegtelyk beloofd, geloovigen voorzaten,
 'T is waar, maar 't was om daar, gelouterd en beproeft,
 In dat Egypten land, zyn zaad te zyn bedroefd,
 Daarna zoo zal 't weer, tot Cana wederkeeren,
 Daar 't na den eys der wet, moest dienen hunnen heeren,
 Wy werden ook geplaaft, in 't aards Egyptens land,
 Hier na den hemel ons, werd ook ten onderpand,
 Het Canaas tegenbeeld, daar wy voor eeuwig blyven,
 Niet door het doen der Wet, maar door geloofs beklyven,
 Zoo zag men dan de Vorst, van 's heeren erf gaan af,
 Men al zyn haaf en vee, dat God genadig gaf,
 Aan hem uit Canaan, na Joseph zyn verlangen,
 Zig te begeven, en hy rigt van daar zyn gangen.

*Jacobs
 komt tot
 Berseba,
 daar god
 hem in
 een nacht
 gezigten
 verscheen
 Gen. 46.*

Tot Berseba, daar hy, zyn eerste rustplaats houd,
 Zyn God vrugt, aan dees plaats, een altaar heeft geboud,
 Om zyners vaders God. te doen daar offerhanden,
 Door dank of 't reukwerk, voor Gods aangezicht te branden,
 Uyt dank erkentenis, wel denklyk dat zyn zoon,
 Genadig was bewaard, verheven naaft een throon,
 Of om een zegen, op zyn reis van God te smeken,
 Geen twyffel schynd dat hy hier ook bleef in gebreken,
 By dezen offerhand, te voegen tong en d' hert,
 Gepaard, met beden zugt, en wenzen dat hem werd,

De

De byftand dien hy had, van Godes gunft ontfangen,
 (Verleend) dat dien hem fierd, in alle zynen gangen,
 Met zulk een hert vervuld, van Goddelyk begeer,
 Verfcheen hem zynen God, de God zyns vadren heer,
 In eenen nagt gezig, kwam hy een ftem te hooren,
 Tot twemaal die hem riep, ja 't klonk in zynen ooren,
 ô Jacob Jacob, en hy zegt op dit geluid,
 Hier ben ik, wat geluk, ô Jacob dat zig uit,
 De God des hemels uw, zyn fchepzel aan te fpreken,
 En van zyn byftand, uw te geven 't liefdens teken,
 Dat was ik ben de God, uws vadren 't allertyd,
 Uw hert zy niet bevrees, geen bange droefheid leid,
 Om na Egyptenland, uw Reyzen voort te zetten,
 'K zal met uw trekken af, niets quaads zal uw beletten,
 Dit werk is 't mynen, 'k zal uw planten ook aldaar,
 Daar zult gy waffen, tot een Volk een grooten fchaar,
 Ook zal ik wederom, uw lien van daar geleiden,
 Dus zyt maar wel getrooft, wilt uw in myn verbleiden,
 Door Joseph mynen knegt uw zoon myn trou alteid,
 Zal zelfs de handen, op uwe oogen zyn geleid,
 Na dees gebeurtenis, zyn zy weer op gebroken,
 Van Berfeba daar God, met Jacob had gefproken,
 Daar zag men 't wagen heir, van Phara afgeleid,
 Door Jacobs zoonen, hoe zy voerden met veel vlyt,
 Hen vader vrouwen, en hun tedren zoogelingen,
 Al haare kindren, vee, ja haaf, en alle dingen,
 En quamen eindlyk aan, in 't vet Egyptenland,
 Te werden daar vermeer, en kragtig voortgepland,

*Vertrek
 van Ja-
 cob van
 Berfeba
 na Egp-
 ten.*

Te

- Naam-lyst van Jacobs zoons en huun kinderen.*
 Te weten 't Jacobs zaat wiens zoon zyn eerft gebooren,
 Was Ruben, schoon hy had, door feyl dit regt verlooren,
 Ziet deese had vier zoons die aldus zyn by naam,
 Hanoch, den Pallu, en Hezron, en Carmi't zaam,
Ruben. Na hem was Simeon, en dees had ook zes zoonen,
Simson. Jemuël, Jamin, ende Ohad, Jachin schoonen,
 Zohar, en Zaul, ziet dees laaftten is gebaard,
 Uit een Canansche vrou, zoo 't Mosis ons verklaard,
Levi. Dan Levi, en drie zoons 't was Gerzon eerft gebooren,
 Cehath, en Merari ten priester stam behooren,
Juda. Hier na volgt Juda, die ook met drie zoonen praald,
 Want Or, en Onan, zyn voor heen in 't graf gedaald,
 Des vond men Selah, en ook Peres, Zerach, dezen,
 Ook Peres, nevens dien, twee zoonen had in wezen,
 En die zyn Hefron, ende Hamul, beyd genaamd,
Issaschar. Issaschar volgden ook, vier zoons met hem befaamd,
 'T was Thola, Pua, Job, en Simron, zyn hun naamen,
Zebulon. Hier na is Zebulon, van wien drie zonen quamen,
 Sered, en Elon, en Jachleël, men hen noemd,
 Dees zes zyn uit de schoot, van Lea hoog beroemd,
Dina
6 zoonen
1 dogter
uis Lea. En zuster Dina zy, aan den Aardvader baarden,
 Een drie en dertig tal, met lust die reis aanvaardden,
 Zoo zoons als dogters, zyn gevoerd ten nylstroom af,
Gad. Gad volgt met zeven zoons, hem God genadig gaf,
 'T was Ziphion, Chaggi, ende Esbon, Schuni, neven,
 Eri, en arodi, areli, dezen zeven,
Azer. Nu aser, die vier zoons, end eenen dogter teld,
 Imna, end Ischya, ende Ischvi, men die meld,

Hier

A A R D S V A D E R J O S E P H. 89

Hier nevens Beriâ, end zuster Sera dezen,
 Had ook drie zoonen, die by namen zyn te lezen,
 Beria, Heber, en de Malchiël, zoo dat,
 Vorst Jacob uit het kroos, van Leas dienstmaagd had,
 Net zefftien zielen, van dien Zilpa voortgekomen,
 Nu volgt ons held die, reeds, was aan de nylus stromen,
 Te weten Joseph, die twee zonen had zeer waard,
 Manaffes, Ephraim, vrou Asnath had gebaard,
 En na hem Benjamin, en zyn tien zoons zy waren,
 Bela, en 'd Becher, ende Asbel, Gera, daar en,
 Benevens Naaman, was den Echi, Ros Muppim,
 Huppim, en Ard, dus zyn, getal ten hoogste klim,
 In veelheid zyner zoonen, dan zynen broedren eenen,
 'T zyn veertien zielen, die uit Rachel daar verschenen,
 Ziet Dan, had eenen zoon die Chrisim, is genaamd,
 Nephtali, die had vier, in zynen stam befaamd,
 'T zyn Jachzeël, Duni, Jazori, Sillem, 't zamen,
 Dees zeven zielen, uit, vrou Rachels dienstmaagd quamen,
 Uit Bilha door dien vrou, haar Jacob toe gebragt,
 Toen zy onvrugtbaar schein, in 't eelsten harer kragt,
 Met alle dezen dan, is Israël gekomen,
 In 't land Egypten, aan den nyl zyn zilte stroomen,
 En waren oud en jong, een tien maal zeven tal,
 Ziet Juda trok voor af, om Joseph het geval,
 De komst zyns vaders, in die land streek aan te zeggen,
 En om een onderrigt, waar Gozen, mogten leggen,
 Of om een gids dat, men, kon 't vyligst derwaards gaan,
 Naar Rames, als bestemd om daar hen te ontvaan,

2 zoons
 uit Zil-
 pa.

Joseph

Benja-
 min 2
 zonen van
 Rachel

Dann.
 Nephtali
 2 zoons
 van Bil-
 ha.

Komst in
 Egypten
 2238
 Gen. 46.

M

Door

Door wegen die daar toe, het naaften zyn gelegen,
 Daar zal men Joseph zien, zyn vader trekken tegen,
 Dien schuts heer van Egypt, als hy nu had gehoord,
 De komst zyns vaders, uit 't land kana in dien oord,
 Liet zynen wagentuyg, met veele spoed vervaarden,
 In luyfter na zyn staat, met snel geswinden paarden,
 Of muylen wat, 't ook was, naar wys als eenen Vorst,
 Was in dat land gewoon, die op zyn schoudren torst,
 'T bewind des ryks, of zoo als Pharo zelfs ging ryden,
 Wiens tweden wagen 't was, waar op men Joseph leyden,
 Al om, 't was denklyk, die waar op hy derwaards toog,
 Hoe zal Vorst Jacob dit, verquikken hert en oog,
 Als hy dien zoon zal zien, zoo hoog in eer verheven,
 Die op zyn wenken kan, dat aan den nyl is beven,
 En knielen doen, in 't land Egypten voor hem neer,
 Al wat daar leeft, ja hoe zal Joseph, zienden weer,
 Zyn vader zôo veel jaar, niet voor zyn oog verschenen,
 Door zyn afwezendheid, van loutrenvreugden weenen,
 Hy komt dan yndelyk, daar hy zyn vader vind,
 En ziet, en dezen zag, zyn weer gevonden kind,
 Hy viel aan's vaders hals, en stort een beek van tranen,
 By Jacob in 's gelyk, dat vogt een weg quam banen,
 Uitzynen oogen, als verrukt door blydschap groot,
 De omhezling sprak in beid, eer nog den mond ontsloot,
 Eer hun een woord ontging, hun wederzydsen herten,
 Zyn overstolpt elk zag, na zoo veel leed en smerten,
 De wens van zynen ziel, ja Jacob zag dien zoon,
 Zoo lang geteld voor dood, en Joseph kust den koon,

*Joseph
 brak of
 en komt
 by zyn
 vader
 in 't land
 Gosen.
 Gen. 46*

Eens

Eens vaders van wiens oog, men dieftig hem ontroofden,
 Na wederzyds ontfteld, een wynig dan verdoofden,
 Ontflood Vorft ifraël, zyn mond met deze reën,
 Ag dat den dood nu kwam, dat fterven elk gemeen,
 Ik was gewillig, nu ik kwam dees zoon befchouwen,
 Dees mynen Jofeph, zoo veel jaar als dood gehouwen,
 'K wil fterven, nu ik maar gezien heb, dat gy leeft,
 'K vind niet de reën gemeld, dien Jofeph vader geeft,
 Dat's denklyk na de maat, zyns wysheids af te meten,
 T zal zyn geweest na, hy, hem welkom had geheeten,
 Trooft ryk, beleeft, en met een fchuldverpligten eer,
 Vreest niet ô vader waard, 't is 't werk uws God en heer,
 Die my heeft ten behoud, van uw en uwen zaaden,
 Bekommerd om gezeuld, en met zyn heil beladen,
 'K zal voor uw zorgen, zoo dat pafst een regten zoon;
 Die na den liefden wet, verfhuldigd zig betoon,
 Geniet het goeden, in dit land voor uwen oogen,
 Het beste zy voor uw, van al des zelfs vermogen,
 Weeft wel getrooft, ik zal, van uwen komft doen kond,
 Vorft Pharaö, aan 't hof, en wel met ygenen mond,
 Hem zeggen magtig Heer, myn vader is gekomen,
 Met mynen broedren, uit 't land Cana meed genomen,
 Haar vrouwen, kindren, haar, gezin, en haaren vee,
 'K heb haar na uw bevel, gewezen eener ftee,
 Ter woning 't Gozen land Ramefis, vrugtbren velden,
 Wanneer het nu gefchied, na ik uw komft hem melden,
 Dat gy ontboden werd, te komen in het hof,
 Hoord wat gy zeggen zult, als gy tot hem komt of,

En als de Vorst uw vraagd, wat of gy lien hanteerden,
 Zoospreek groot magtig Vorst, uw knegten die verkeerden,
 Van haare jonkheid aan, by 't vee dat weiden gaat,
 Als onzen vaders, die ook leefden in dien staat,
 Dat is 't, bedryf waar meed, uw knegten zig geneeren,
 'T is om dat gy in 't land, van Gozen moogd verkeeren
 Vermist 't Egyptens volk, haat een veehoeders naam,
 En houden zulke lien, als grouwel en infaam,
 Waarna hy affcheid van, hen allen heeft genoomen,
 Behalven vyf van hen, daar meed is hy gekomen,
 Tot Memphis voor den Vorst, daar hy zig heen begeeft,
 En zegt grootmagtig heer, ô grooten Pharo leeft,
 Nog lange tot 't geluk, van uwen land en lieden,
 Ik meld uw Majesteid, dat volgens uw gebieden,
 Myn vader kwam alhier, uit Cana en 'd brengt mee,
 Zyn zoonen, haar, gezin, en alle zynen vee,
 Zy zyn in 't Gozen land, door my hen aangewezen,
 Ook zyn door my uit hen, vyf mannen uit gelezen,
 'T behaagd uw Majesteid, genadig hen te zien,
 Waar op dien konink, haar laat voor zyn oog ontbien,
 Zy komen tot hem, en doen hem gewoonen eeren,
 Hy spreekt wats uw bestaan, wat is uw werks hanteeren
 Waar meed wind gy de kost, kom zegt het my vry uit,
 Wie 't zyn dees vyf geweest, werd ons niet aangeduyt,
 In 't woord, het meld alleen de reën door hen gegeven,
 Dats dat zy hardren zyn, gewoon by 't vee te leven,
 Van haare jeugd of aan, zoo ook hun vaders deen,
 Hoe zy uit Cana daar, zy veel gebrek staag leen,

*Josephs
 vyf broe-
 ders van
 hem voor
 Pharo
 geseld.
 Gen. 47.*

Van

A A R D S V A D E R J O S E P H . 93

Van voeder togen uit, en smeekten om te woonen,
 In het vette Gozen, daar veel weiden zig vertoonen,
 Dus zag men Jacob aan, den nyl met zyn gezin,
 'K herdenk hier nu de tyd, van Josephs leed begin,
 Veroorzaakt uit een haat, zyns broederen door zyn dromen,
 Het schein doe de tyd stip, dat zy waaren omgekomen,
 En wel zyn eersten, en zyn tweden wel bekend,
 Ja dat den regten zin, der zelve is volend,
 Haar schoven zyn te regt, voor zynen neer gebogen,
 De sterren zon en maan, vernederd voor zyn oogen,
 Heeft men niet 't broedren tal, zien buygen voor hem neer,
 En dat niet slegts alleen, maar met een broods begeer,
 Hem smeken om hen nood, des hongers te verzaden,
 Ja niet alleen voor haar, zy spyzen van hem baden,
 Maar voor Vorst Jacob, voor hen vrouwen en wat meer,
 Hen lief en waardig was, voor hunnen kindren teer,
 Voor die hun dienst volk zyn, hun vee en al het haren,
 Gods goedheid hun waerds, en die dorren hongers jaren,
 Wrogt in hun dagen, voor 't zaad Jacobs eenen daad,
 En maakten hun behoud, het voorwerp van haar haad,
 Die zag wanneer zy aan, den nylstroom zyn gekomen,
 Met zynen vader ook, de uytkomst zyner dromen,
 Geen twyffel Israël, zyn reden heeft herdagt,
 Als Joseph zynen droom, hem onder oogen bragt,
 En dat hy zeyden, zal dan ik en daar beneven,
 Uw broedren komen dat we ons aan uw overgeven,
 Dat gy een heerscher zyt, die onzer al regeerd,
 De uitkomst heeft alleen, dit Jacob niet geleerd,

*Beden-
 king op
 de uyt-
 komst
 van Jo-
 sephs
 droomen.*

Maar zynen broedren al, die wrevelig van gemoeden,
Hem eer verkogten, tot een slaaf, en nu ten goeden,
Voor hun verheven, door een hooggedugten hand,
Door hem zyn zy vereerd, om 't vetten Gozens land,
In eenen hongerstyd, in volheid te ontfangen,
Van spys voor haar gezin, ô wonderlyke gangen,
Des heeren, men aanbid, zyn kragt in dees zoo groot,
Dat elk hier uit bemerk, in voorspoed of in nood,
De wonderen Godes, ziels verrukkend te beschouwen,
En door gelooven, op dien steenrots vast te bouwen,
Elk spiegelen zig hier aan, zoo 't Joseph is vergaan,
En wat tot leering ons, de God geweiden blaen,
Berigten, gaven God, dat wy ons wegen zetten,
Op 't voedspoor Josephs, die op Godes wil te letten,
Meer agten dan het mooy, dat ons den wereld toond,
Die maar alleen met stank, hen dienze minne loond,
Daar 't doen van Godes wil, komt grooten loon te geven,
Op aard als Joseph heil, hier naar het eeuwig leven,
'T behaagden Pharo wel, den komst van dezen lien,
Door zyn bevel ontboon, als hy hen had gezien,
En hooren spreken, zy genaden by hem vonden,
Hy zegt tot Joseph, en dat wel met eygen monden,
'T is ons zeer aangenaam, dat tot ons quamen af,
Uw vader, dat hy zig uyt Canaän begaf,
Met uwe broedren, en het geen zy daar bezaten,
Ous koninglyken gunst, zy altyd 't hunner baten,
Ous uitgebreiden ryk, en wel het best leyd bloot,
Om hun ter inwoon, te ontfangen in den schoot,

A A R D S V A D E R J O S E P H. 95

Ja het is ons wil die lien, 't land Gozen ryk van weiden,
 Te geven na verzoek, zig daar in uit te breiden,
 Te planten bouwen, na hun wil en welgeval,
 Dien volgd ons ongenaad, die hen weerhouden zal,
 O waarheid, was die spreuk, in latertyd gekomen,
 Dat God des koninks hert, neygd als de waterstromen,
 Of 't beeken na zyn wil, hier zag men het gemoed,
 Van dees Egyptens Vorst, voor 't volk van God zyn goed,
 Door deze buiging, dat Gods Pharoos herten deden,
 Wierd aan Vorst Jacob, 'tland van Gozen ten woonsteden,
 Voor hem en zynen zaad, in bangen hongerstyd,
 Gegeven, en ten schuyl, van vyligheid bereid,
 Bewerkt, door wonderdaan, die God door Joseph deden,
 Die daar als Ryksvorst praald, na veelen tegen heeden,
 Ziet Pharo deed zyn gunst, in ruimer palen gaan,
 Niet alleen 't Gozenland, werd aan hen toegestaan,
 Hy zeid tot Joseph, zoek by hen na zulken lieden,
 Dien gy het oordeeld waard, om 't onzen te gebieden,
 By wien bekwaamheid is 't heerschen over 't vee,
 Dat 's konings is genaamd, en yder land en stee;
 Steld hen daar meesters van, op dat zy na behooren,
 Tot welstand daar van doen, hun mogelyk divooren,
 Met deze gunst belaan, gaan zy van Pharo af,
 En 't blykt dat Joseph zig, na 't Gozenland begaf,
 Met zynen broedren, daar Vorst Jacob was gebleven,
 En steld hen in 't bezit, na 's konings woord gegeven,
 Hoe troostlyk dit gevolg, voor Jacobis geweest,
 Is af te meten, dat hy vrolyk in den geest,

*Pharo
 gebied
 Joseph
 zyne va-
 der en
 broedre
 't land
 Gozen te
 geven.
 Gen. 47.*

Zyn

Zyn danktoon heeft verheft, ja 't zal zyn ouden dagen,
 Toen hebben als verkwikt, en nieuwe Jeugd doen dragen,
 Men zal dien vromen Vorst, zien trekken met zyn zoon,
 Na Memphis, 't zy zulks had, den konink hen geboon,
 'T zy Joseph 't heeft behaagd, zyn Vorst hem te vertonen,
 Niet denklyk Jacob, uyt begeer na 's konings woonen,
 'T gewoel des hofs te zien, zal wezen aangespoord,
 Te trekken met dien zoon, uyt Gozens klaveroord,
 Om 't pragtig staatspaleis, van Pharo te beschouwen,
 Maar zouden 't eerst gezegd, wel voor het zekerst houwen,
 Te weten 't is geschied, uyt Pharaös bevel,
 Om eens na by te zien, dien vader Israël,
 Van wien zyn Zaphnath, hem zoo waard, was afgesproten,
 En wien zoo was bekroond, met zulk een aantal loten,
 Als zyner lendnen vrugt, dit komt ons 't naaften voor,
 Daar bragt dan Joseph voor den Nylvorst ter gehoor,
 Zyn vader zynden toen, reeds tienmaal dertien jaren,
 Als dees dien Vorst aanzag, dat heil uw wedervaren,
 O grooten Pharo, dien Egpten wetten geeft,
 Den Opperzegenaar, geeft dat gy langen leeft,
 Met voorspoed steeds regeer, uw onderdanen vreden,
 Is 't wenschen van uw knegt, met ongeveinsden reden,
 Egyptens grooten Vorst, hier op ontliut zyn mond,
 En vraagd aan Israël, hoe veel zyn 't dezerstond,
 Uw dagenhet getal, van uwen levens jaren,
 Wilt die op myn begeer, vrymoedelyk verklaaren,
 Wat tyd gy op dees aard, tot nu toe hebt geleeft,
 Op dezen vraag, hy aan den Vorst ten antwoord geeft,
 En

*Jacob
 komt
 voor Pha-
 rao die
 door
 hem ge-
 zegend.
 werd.
 Gen. 47.*

A A R D S V A D E R J O S E P H. 97

En zegt de dagen, die uw knegt was op dees aarden,
 Na dat ik 't ligt ontving, en 't vreemdelingschap aanvaardden;
 Op deeze aardkloot, zyn in jaren in 't getal,
 Nu tienmaal dertien, en verzeld met ongeval,
 Ja zy zyn wynig, en daar nevens nog bevonden,
 Zeer quaad, vermits het vlees, belaagd ons tot veel zonden,
 En haalen gantslyk niet, by ons voorvadren tyd,
 Diens aardze vreemdlingschap, was weider uytgebryd,
 Ja ons voorouders, die voor veelen jaren leefden,
 Tot een zeer hoogen trap, van levens jaren streefden,
 Dus groten Vorst ontfang, den zegen gunstig van,
 Uw zeer geringen knegt, nu rees een stok oud man,
 Dat die beklyf op uw, uw huis, en al uw knekten,
 Zy die uw dienaars zyn, uw vyands te bevegten,
 'T zy die uw in den raad, hun wysheid stellen voor,
 Ook hen waar af gy krygt, uw schatting na behoor,
 Zoo oud als jongen, in uw uitgestrekten landen,
 Elk hunner zegen brengd, de werken zyner handen,
 Maar schoon Vorst Jacob zig, dus uitdrukt in zyn reën,
 Dat hy een vreemdling was, op dezen aard gemeen,
 Is 't niet te denken, dat dit Pharo regt kon vatten,
 Die als een wereldling, beoogde aardzen schatten,
 En 't regt als burger was, van 't ondermaanzyn plyn,
 En daarom 't niet bezeft, dit woord hoe 't konden zyn,
 Als denkend dat hy zig, daar meenden vreemd te wezen,
 In zyn Egypten land, dat 's nooit in hem gereezen,
 Niet slegts die landen, maar den heelen aarden waar,
 Hem 't land der vreemdlingschap, een plaatzen van gevaar,

*Beden-
king over
Jacobs
woorden
tot Pha-
rao.*

N

Hy

Hy had een burgerregt, in 't hemels land verkregen,
 Daar na verlangden hem, dat blykt in zynen wegen,
 Daar God, zyn God, en die zyns vaders heeft bestier,
 En daar hy 't regt om zegt, ik ben een vreemden hier,
 Verwagting eenemaal zyn vaderland te erven,
 Het hemel Cana, om 't voor eeuwig niet te derven,
 Die stad wiens fundament, beweegd werd nimmermeer,
 Wiens konstig bouheer, was Jehova zynen heer,
 En was die God, waar van de kennis niet kan haalen,
 In zyn graveerfels, by, die als natuurlyk praalen,
 Met 't aardfen schyn mooy, en vervreemd van zulken regt,
 Dat maar alleen voor 't volk, van God is weg gelegd,
 Waar na hy van de Vorst, met Joseph is gescheiden,
 Die dees zyn vader weer, na het Gozen land geleiden,
 Bevestigt hem, en al zyn zaden in dien oord,
 Hy deeld hen wonings uyt, en wat daar by behoord,
 Tot een bezitting, om hun vee in ruimd te hoeden,
 In 't land Ramefes, ryk van weiden en veel goeden,
 Schoon of men over al, gebrek aanvoedzel leed,
 By Jacobs krooft, men van die plagen niet en weet,
 Zo wel den oudren, als kindren jong van jaren,
 Zo veel als van 't geslagt, van vader Jacob waren,
 Gelukkig zynen krooft, dat 't zulk een broeder had,
 Gelukkig volk dat krygt, ten overft zulk een schat,
 Van wysheid, tot hun heer, die zoo komt volheid schenken,
 Dit doet ons wederom, op onzen Joseph denken,
 Geen zoonen Israels, maar 't ware tegen beeld,
 Ons hemels schutsheer, die al ons gebreken heeld,

*Joseph
 deeld zyn
 vaders
 huiswo-
 ninge uit
 in Gozen.*

Die

A A R D S V A D E R J O S E P H . 99

Die ons geeft spys en brood, in 't land aan ons gegeven,
 En na dit dat vergaat, een land ten eeuwig leven,
 Die ook ons broeder is, die als ons Joseph leed,
 Die maar alleen de pars, zyns vaders toornen treed,
 Verzogt niet flegts allen, maar heeft kruisdood geleden;
 Op dat wy zyn geslagt, genooten eeuwig vreden;
 Daar door verkrygen wy, die door hem zyn gekogt,
 Meer dan een Gozenland, dat vetten weiden brogt,
 O ja een land daar wy, na een gelovig sterven,
 Met hem, in hem, by hem, een eeuwig leven erven,
 Zoo was dan Israël, en 't zyne wel voorzien,
 Door Josephs zorge, daar zoo veele land en lien.
 Den broodstaf misten, in die dagen der elenden,
 Gants Cana leit gebrek, en waar men 't oog ging wenden,
 Regeerde 't hongerswaard, zelfs in Egyptenland,
 Elk raast om brood, daar zig die plaagen by bevand,
 En kwam tot Joseph, om genaad by hem te vinden,
 Op dat haar deze nood, niet 't eenmaal zoud verslinden,
 Zy bragten hem het geld, voor spyzen in zyn hand,
 Zoo quamen tot hem af, 't geheele Canaas land,
 En kregen om hun geld, weer spyzen voor den haaren,
 Ja 't was geen kleynen gunst, 't verkryg dier dierbre waaren,
 Zoo lang den zak had geld, had ook hen monden spys,
 En Joseph dien vergaard, dien gantsche koorn prys,
 By een, en steld die schat, in konink Pharoos handen,
 Zoo werd die Vorst verrykt, met 't geld van veele landen,
 Door Josephs wysheid, en zoo veele duizend lien,
 Die hadden spys en brood, door zynen wys voorzien,

*De Egyptenaars
 bringe hun geld
 voor koorn by
 Joseph ook die
 van Canaan.
 Gen. 47.*

Daar in door God gesterkt, had veele volk genaden,
 Dat zy behielden 't lyf, en zig met brood verzaden,
 Schoon kosten 't hunne geld, wat geeft den menschen niet,
 Tot zynes lyfs behoud, als men den dood ontvlied,
 Ja het bleek als al hun geld, voor teerkost is gegeven,
 Dat gants Egyptenland, quam tot behoud van 't leven,
 Tot Joseph 't was geeft brood, op dat wy niet vergaan,
 Gy hebt al onze geld, voor 't koorn reeds ontfaan,
 Ons handen die zyn leeg, wy konnen niet betalen,
 Maar Joseph zegt wel ver, dat gy ten graaf zoud dalen,
 Door 's hongers woeden hoord, na dezen mynen reen,
 Kom aan ik geef uw brood, brengt my uw vee by een,
 Zoo kond gy wederom, daar voor uw lighaam voeden,
 Dit 's in hun oogen goed, in dezen tyd der woeden,
 Elk dreef met vaardigheid, zyn vee ter stallen uyt,
 Daar hoord men op den weg, der paarden hoefs geluid,
 Daar was 't geloey, alom der kudde runder dieren,
 Daar dreef men ezels af, langs beken of rivieren,
 Daar zag men hoopen, van 't gewolden vee by een,
 'T moest toen voor spyze gaan, de nood was algemeen,
 Elk kreeg daar voor het zyn, een paard na zyn waardyën,
 Een rund schaap ezeldier, of wat men af kwam leyën,
 Van geiten, bokken, 't wierd al naar behoor geschat,
 Maar of tot dit bestel, wel wysheid nodig had,
 Is af te meten, 't was voorheen maar geld hanteeren,
 Maar nu zoo kwam het vee, in menigd derwaards keeren,
 Dat werd om spys verkogt, dit was een grooter zaak,
 'I was daar meed niet genoeg, dat men het eygen maak,

Geven
 hun vee
 voor
 brood aan
 Joseph.

Voor

Voor koorn, 't moest elk na zyn aard zyn onderhouden,
 Daar moesten denkelyk zyn, die daar voor stalling bouden,
 Weer and'ren het te voen, op dat het bleef in stand,
 In kudden hier en daar, alwaar het zig bevand,
 Zoo quamen veele hier, de kost weer by te winnen,
 'T moet wonder zyn geweest, verbeeld aan onze zinnen,
 Dat door een mans bestier, 't zoo wyslyk werd verrigt,
 Ten regt was Pharaö, ten vollen wel voorligt,
 Als hy in vroeger tyd, zig aldus deeden hooren,
 Waar wierd in al ons land, een wyzer uitgekooren,
 Als deze daar op rust, een goddelyken geest,
 En 't is geen twyffel, of die is by hem geweest,
 In al dees zaken, als het steunzel zyner handen,
 Die zoo veel volkren raakt, ja ryken ende landen,
 Zoo was 't Egyptenland, hun vee verpand voor brood,
 En nog was 't eynden niet, van dezen hongersnood,
 Toen stond het naar gesteld, het geld was eer gegeven,
 Tot 's lighaams onderhoud, op dat men zouden leven,
 Daar na was al het vee, daar insgelyk voor weg,
 Wat is hen nu te doen, elk maakten overleg,
 Mits hen niet meer, dan het land, is overig gebleven,
 En 't lighaam om het zelfs, voor brood te pand te geven,
 Wat naar omstandigheen, is deze niet geweest,
 Staat af van 't boze gy, die God van herten vreeft,
 Dat hy zyn plagen hoe, genaamd wend van ons landen,
 Verschrikkend is het dog, te vallen in Gods handen,
 Vertoornt door ons zond, tot een geregten wraak,
 En straffe, daarom tog, ô menschen bid en waak,

En kufft den zoone, geef geen oorzaak hem van klagen,
 Op dat gy niet verkrygd, zyn gramschaps roe te dragen,
 Die eer die landen deed, die plagen ondergaan,
 Is nog dien zelve God, een merker al ons daan,
 Zy komen van alom, dan Josephs goedheid streelen,
 Vermits den hongers last, niet langer was te veelen,
 Zy roepen elk om 't zeerft, ò zeer geagten Man,
 Geef brood ons in dees nood, ons leven hangd 'er an,
 Wy gaven eerst ons geld, zoo lang 't heeft konnen strekken,
 Aan uw daar na ons vee, wat helpt dat wy 't bedekken,
 Dees onze toestand, voor uw oog, gy weet ons pyn,
 Koopt ons en onze land, voor brood wy zullen zyn,
 Met onze land de Vorft, lyfs eygen, dat wy leven,
 En door den droeven plaag, niet alle komen t' sneven,
 En dat het land verwoest, ontblood van lieden werd,
 Dus was hen jammers klagt, die moest het hardften hert,
 By inkeer van gedagt doen ziddren ende beven,
 Wat bangheid is dat niet, op 't oever van het leven,
 Door broods gebrek te zyn gebragt, maar die God fand,
 In dees zoo naare tyd, tot redding van het land,
 Komt met die lieden, in 't verdrag en heeft gegeven,
 Hun voor hun landen spys, op dat zy levend bleven,
 Elk gaf zyn akker, met een toegenegen hert,
 Met veel bereidheid 't land, de Vorft gegeven werd,
 Zoo werd dan in 't geheel, Egypten Pharo eygen,
 Door hongersnood, geperft, om leeftogt te verkrygen,
 En wat het volk betref, veel hunner van het land,
 Verdeeld de Vorft alom, en 't naar de Grenzen fand,

Tot

*De Egyptenaars
 verkopen
 zig zelfs
 en hunne
 lande
 voor
 brood.*

Gen. 47.

A A R D S V A D E R J O S E P H . 103

Tot zulk een dienstwerk, als hen daar werd aangewezen,
 In steden van het ryk, op dat zy daar in dezen,
 Voldeeden 't oogmerk, dat den wyzen staadsheer had,
 Die in dat groot gewoel, voorzien was van een schat,
 Der wysheid, ja Gods hand, hem ondersteuning bragten,
 Dat 't tamelyk was in rust, gaf raad op yders klagten,
 Maar met der Priesteren land, was 't anders weer gesteld,
 Dat kwam door zeker regt, niet aan des kroons geweld,
 Der Vorst, om dat het was, hen deel aan hen gegeven,
 Door konink Pharo zelfs, daar af te konnen leven,
 Die schaar dan, werd hen deel in deze bangen tyd,
 Naar koninklyke wil, by maten toegeleid,
 'T is van veel tyden af, en heden nog gebleven,
 Dat die het Autaar diend, ook van het zelve leven,
 Zoo had dit papendom, dan in Egypten brood,
 Schoon zy na 's lands gebruik, zyn afgods dienaars groot,
 Hun afgod Osiris, of die zy anders eerden,
 Had niet de minste kragt, dat zy een graan vermeerden,
 Dat was alleen maar 't werk van Josephs groten God,
 Die alleen geven kan, en nemen yders lot,
 Die den Egyptenaars, was onbekend zyn wezen,
 Die na zyn wysheid doet, zoo ons zyn woord doet lezen,
 Zyn regen koomen voord, zoo wel voor bozen lien,
 Als voor 't regtveerdig volk, dat hem van herten dien,
 Zyn wegen die niet kan een sterveling na speuren,
 Zyn na zyn wil gerigt, en wat hy doet gebeuren,
 Niets ondermaans kan oit, zyn oogmerk wederstaan,
 Hier spyft hy afgods volk, die hem niet roepen aan,

*'t Land
 der Prie-
 steren
 wert niet
 verkogt,
 krygen
 hun deel
 van Pha-
 rao.*

In

In latren tyden zond, hy in dat ryk tien plagen.
 Wat is de mens zyn God, van zyn bedryf te vragen,
 Een reden, 't kan niet zyn, elk fchepzel bid hem aan,
 Zegt met de moedigheid, Gods daan zyn wel gedaan,
 En dat om reden, dat 'er niemand is gebooren,
 Die weet de werken Gods, in 't kleinſten deel te ſpooren,
 God vat des werelds wys, in hun argliſtigheid,
 Dit leeraard Joſephs daan, 't was al verborgendheid,
 Dat God dien vroomen leid, langs akelige wegen,
 Om dat zyn oogmerk, was, aan dat geſlagt tot zegen,
 Zo bleef dien prieſterſtand, dan in hen volle ſtaat,
 Verkogten niet hen land, als yder onderzaat,
 Het had uit nood van brood, al aan de kroon gegeven,
 't Is Joſeph die dat volk, behouden heeft by 't leven,
 Schoon 't hem bekend was, dat zyn God dit door hem wragt,
 Die niet Egyptens volk, bekend nog dank toegebracht,
 Vermits dan door dees koop, was eygen volk en landen,
 Aan den Egyptes Vorſt, bragt Joſeph weer voorhanden,
 Een middel om dat ook, te houden in zyn ſtand,
 Zoo als hy 't voor het vee, tot hun behouding vand,
 Hy ſpreekt dan met het volk, en leid zyn mening open,
 Gy weet zegt hy nu wel, dat door een wettig kopen,
 Zo wel uw lyf als land, is onder Pharoos magt,
 Dat moet niet leggen ſtil, hoord wat ik heb bedagt,
 Gaat af en ploegd en zaajd, dat alles na behooren,
 Hier toe zoo zal ik uw, verzorgen 't nodig kooren,
 Alleen zyt wakker kloek, met yver tot dit werk,
 Elk toonen hem bereid, in zyn gezetten perk,

Zoo

A A R D S V A D E R J O S E P H. 105

Zoo krygt gy 't onderhoud, voor uw om af te leven,
 Gy zult van al 't gewas, aan my verschuldigt geven,
 Voor Pharô 't vyfde deel, wat brengd den akker voord,
 En voor uw arbeid, uw, vierdeelen toe behoord,
 Ter spyzen voor uw lien, uw vrouwen en uw kindren,
 Daar juigten al het volk, zoo wel den meer als mindren,
 En prezen onzen Vorst, elk roept dat hy het is,
 Aan wien zy zyn verpligt, hen lyfs behoudenis,
 Ja yder eerd hem, uit erkentenis aan gedreven,
 Dat hy het is den man, behouder van hun leven,
 En wat hen dierbaar is, hun vrouwen, ende zaad,
 Zelfs tot hun zoogelings, zy zeggen laat genaad,
 Ons vinden in uw oog, gy dien ons hebt behouden,
 In droeven honger fel, dat wy niet sneven zouden,
 Wy dragen williglyk, om uwent wil den last,
 Die ons door Pharô werd, als dienstbre toegepast,
 'T vloed uit de zaak als voord, hoe hoog zy Joseph eerden,
 En denklyk meerder, dan dien vroomen zelfs begeerden,
 'T had meer vermaak voor hem geweest te mogen zien,
 Dat zy aan God de eer, dees weldaad kwamen bien,
 Maar moest hem troosten, 't wyl dat zy hun God niet kenden,
 Die hen behouden had, door hem in die elenden,
 Zyn wysheid bragt te weeg, en 't wierd tot eenen wet,
 Door Pharaô in het ryk, onbreekbaar in gezet,
 Dat van der landen vrugt, zoud voor den konink wezen,
 'T geregten vyfde deel, dit werd alom geprezen,
 En 't bragt geen klein gewin, aan 't hof als na die tyd,
 Het veld weer werd bekroond, met meerder vrugtbaarhyd,

*Joseph
geeft de
Egyptie-
nare
koorn om
te zoen
miss het
vyfde-
deel zy
voor Pha-
rao.
Gen. 47.*

*De ge-
ring van
't vyfde
deel door
Pharo-
ten wet
gefeld.*

O

Dan

Dan 't in die zeven jaar, onvrugtbaar had gegeven,
 God slaad en zalfd, zyn hand ter wræken opgeheven,
 Heeld teffens, schoon hy slaat, nog zulken diepen wond,
 Dit bleek hy sloeg het land, door honger als ten grond,
 Maar gaf ook middel om 't geslagen te genezen,
 Daarom moest een der zoons, van Jacob 't werktuig wezen,
 Ja moest daarom ten slaaf, verkogt en t' zynder tyd,
 Door God bepaald verhoogd, en zelfs ten hoof gelyd,
 Verheven zyn ten Vorst, ter redding in die plagen,
 Dat vast besloten was, te komen in dien dagen,
 'T was niet Egypt alleen, had nut van Josephs daad,
 Maar zelfs behield ons God, hier door 't beloofden zaad,
 Dat 't niet en sneuvelde, in die zoo bangen jaaren,
 Ten regt zegt Joseph dan, als hy hem kwam verklaaren,
 Aan zyne broedren, gy had my ten kwaadst gedagt,
 Maar 't blykt ten dezen daag, God heeft 't ten goed gebragt,
 Om een feer grooten schar, van volkren te behouden,
 Op dat zy door dees nood, niet alle sneuflen zouden,
 Dus danig was de zaak, van vollen veertien jaar,
 De helft gaf overvloed, de helft was dor en naar,
 O dat dit yder leer, die hoopt op goeden dagen,
 Dat hy zyn God bemind, die zegenen kan en plagen,
 Dat hy hier in de tyd, een zulken schat bereyd,
 Dat is met God verzoen, en leeft in Eeuwigheid.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

VERVOLG VAN VORST ISRAËLS
LEEF TYD IN EGYPTEN TOT
ZYNE DOOD.

ALs Jacob na zyn lust, in 't Gozenland verkeerden,
 En zag dat zynen zaad, in menigd zig vermeerden,
 Dat elk had zyn bezit, daar af hy vrugten plukt,
 In zoeten rust ende vreed, van niemand onderdrukt,
 Maar door zyn Josephs zorg, van alles na begeeren,
 Voorzien, zyn God hem gund, aldaar nog te verkeerren,
 Schoon afgeleeft van kragt, nog tien en seven jaar,
 Zoo dat den ganschen tyd, van Jacobs leven waar,
 Een driemaal vyftig tal, min drie op dezer aarden,
 Als hy zig zwak bevond, eer 't sterven openbaarden,
 En hy natuur voldeed, den tol elk opgeleyd,
 Wil hy zyn Joseph zien, voor zynen stervens teyd,
 Dien hy al had gewenst, toen hy daar was gekomen,
 Om dat hy niet alleen, het leven had vernomen,
 Van dien geliefden zoon, maar dat zyn oogen oud,
 Dien langen dood gewaand, nog levend had beschoud,
 Zyn Joseph kwam dan, op het vaderlyk begeeren,
 Uit zyn gewoon verblyf, naar 't Gozenland te keeren,

Gaat tot zyn vader af, te hooren zyn begeerd,
 Ziet vader Jacob zegt, een beden my vereerd,
 ô Myn zoo waerden zoon, heb ik genaad gevonden,
 In uwen oog zoo zweerd, dat gy my 't geender stonden,
 Wanneer de dood my naakt, begraaft alhier te land,
 Kom brengd uw hand tot my, legd die ten onderpand,
 Der waarheid aan myn heup, dat als ik kom te sterven,
 Ik by myn vaders 't graf, in Canaän verwerven,
 Dien trouwen zoon voldeed, aans vaders hoog bevel,
 Hy lag zyn hand dan, aan den heup van Israël.
 Ja zwoer zyn vader, als de ziel van 't lichaam scheiden,
 Hy hem zoud naar het graf, in Canaän geleiden,
 Na dees volbragten eed, van Joseph was den man,
 Verkwikt hy zig versterkt, en boog zig wat hy kan,
 Met 't hoeft van 't bedden af, tot een genoegens teken,
 Of uyt Godsdienstigheid, by Gods naam uit te spreken,
 Die men roept by den eed, als een getuigen aan,
 Dat hy ons straffen wil, als wy 't ontrou begaan,
 Na dees verrigting, is vorst Joseph weer gescheiden,
 Van Gozenland, maar ziet 't gebeurd na zeekren tyden,
 Dat Israël, werd door, een ziekten aangetast,
 Zoo ging een boden aff, uyt Gozen met een last,
 Om 't Joseph kond te doen, om spoedig daar te komen,
 Die na een kort vertoef, de reis heef aangenomen,
 Of ook vrou Asnat is, van deze togt geweest,
 Meld ons het woord niet, daar men die gebeurtenis leeft.
 En zoo zy in de plaats, is haars verblyf gebleven,
 Heeft naar een teer afscheid, hem haar gemaal begeven,

Met

Met beid zyn zoonen, na Ramefis met veel spoed,
 Wanneer men Jacob, van hen komsten melding doet,
 Versterkt dien ouden zig, is over eind gerezen,
 Op 't bed waar op hy lag, om zoo in staat te wezen,
 Met Goddelyken hulp, te doen na zyn gedagt,
 Dat was dat hy het kroos, zyns Jofephs die hy wagt,
 Zoud zegenen door den geest, des heeren aangedreven,
 Zoo heeft eer Abraham, zyn Ifaac dien gegeven,
 En deze weder, zyn zoon Jacob, en daar naar,
 Aan zynen andren zoon, wiens naamen Ezau waar,
 En hoe die zegenings, hen in 't vervolg van tyden,
 Was van gewensten vrugt, wy hier niet uyt en bryden,
 Als zynden wel bekend, ook buiten ons bestek,
 Wy bidden God, in ons, een regt gezigt verwekt,
 Om 't geen wy in 't verhoog, van Jacobs zegeningen,
 Nog wensten in dees blaau, digt matig in te bringen,
 In dat vertrouwen dan, wy eerst te melden staan,
 Hoe 't Jacob Ephraim, Mannasses heeft gedaan,
 Zoo God ons vader ons, door zyn geliefden zoonen,
 Geworden, zegend, en zyn gunst ons komt vertoonen,
 Geen grooter zegening, oit Christenen was bereid,
 Dat geest op aard ons Heil, en duurd in Eeuwigheid,
 Zo quam dan Jofeph, en zyn beid geliefden zoonen, Gen. 48.
 By vader Israël, in Gozen zig vertoonen,
 'T is denklyk, dat zy hem, van harten welkom zyn,
 Sprak tot zyn Jofeph God, verscheen wel eer aan myn,
 Tot Luz in Canaâns land, en deed my daar erlangen,
 Zyn zegen die ik heb, al zegenend ontfangen,

Dat was beloften van, vermeerdring ons gellagt,
 Dat het zou tot een volk, ontelbaar zyn gebragt,
 Ja tot een grooten hoop, zyn op der aard verheven,
 Deed my beloft ook, dat hy hen ten erf zoud geven,
 Het gantsche Canaas land, dat uit gestrekt gebied,
 Grootvader Abraham, beloft ook is geschied,
 Ons vader Isaac, by hernieuwing ook gegeven,
 In die vertrouwens, door 't gelooven aangedreven,
 Is my geen twyffel, want ik weet God is getrouw,
 Hy is geen mens en kind, dat hy iets zeggen zouw,
 En 't niet bevestigen, ik zien haar in dien erven,
 Met oogen des geloofs, waar op ik leef en sterven,
 Wel aan dan uw twee zoons, hier in Egyptens land,
 Uw voortgebragt, eer ik, my by uw hier bevand,
 Neem ik, voor myne aan, end zullen myne blyven,
 Ja zullen Ephraim, Manasses niet beklyven,
 Als Ruben, Simeon, ô ja 't zal alzoo zyn,
 Of zy in volle daad verkregen zyn door myn,
 Maar wat gy nog gewind, uw werd na dees geboren,
 Die zullen voor uw zyn, uw eygen toebehooren,
 Dog na hen Broedren naam, zy zullen zyn geagt,
 Als men hen noemen, zal by rekning van 't gellagt,
 In hunne Erfdeel, hen tot zyner tyd te geeven,
 Ziet hier nog Jacob meld, het eind zyns Rachels leven,
 Als hy van Paddan toog, eer dat den held nog kwam,
 Aan Ephrath, aan den weg, den heer haar van hem nam,
 Als zyn zoon Benjamin, ontving als Godes gaven,
 Zoo heeft hy aan den weg, van Ephrath haar begraven,

Of

A A R D S V A D E R J O S E P H . III

Of anders Bethlehem, gezegt hier wierd dien Man,
 Ontrukt dees vrouw, een telg den jongsten van Laban,
 Benevens Lea, hem na zwaren dienst gegeven,
 Liet na sy Jacob baard, den Benjamin daar 't leven,
 Den Man nu wiens gezigt, was zwak zo dat hy kan,
 Niets onderscheiden, sprak dus zynen Joseph an,
 En vraagd hem wiens of 't zyn, die beyde jongelingen,
 Zyn oogen deden hem, maar schemerend zien de dingen,
 Twee zoons, die God alhier, genadig gaf aan myn,
 Die voor hem waren, maar zyn Joseph sprak dees zyn,
 Hier Jacob heeft begeerd, dat zy hem nadren zouden,
 Op dat hy dese zoons, al zegenend zegenen wouden,
 Sy komen tot hem, end hy heeft hen beyd gekust,
 Ja tederlyk omhelst, hy segd ik sien met lust,
 Alleen myn Joseph niet, met mynen vleesch es oogen,
 Dat ik nooit had verwagt, of 't immer denken mogen,
 Maar meenden dat hy was, verslonden door den dood,
 Nu doet God boven dien, nog die genaden groot,
 Dat ik alleen niet hem, maar ook zyn zaad aanschouden,
 Daar sag men Joseph, hoe eerbiedig voor zyn ouden,
 En swakken vader, hy ter aard zig neder boog,
 Waar na hy beid zyns zoons, bragt nader vaders oog,
 Op dat zyn zegen zoud, aan beiden zyn gegeven,
 En op hen rusten, en hen zaad naar hen in 't leven,
 Hy steld zyn Ephraim, aans vaders linkerhand,
 En zyn Manasses, hy set aan den anderen kant,
 Tot s'vaders regterhand, als zyn den eerstgebooren,
 Den vrind sprak Joseph wilt uws vaders zegen hooren,

Gen. 48.

De

De God ons vaderen staat, met zyn geest my by,
 Hy zelfs bevestigd, dat, dat 't ja en amen zy,
 En had zyn regterhand, op Ephraims hoofd gelegen,
 Zyn slinker op het hoofd, Manasses daar en tegen,
 Zoo heeft de man aanvaard, te zegenen zyn zoons zaad,
 Hy zegt myn God, die is geweest ten toeverlaat,
 En voor wiens aangezigt, steeds zyn geweest de gangen,
 En die belofenis, zoo luyfterryk erlangen,
 Ons vaders Abraham, en Isaac 't allertyd,
 Die was myn borg en schild, zelfs van myn tederheid,
 Tot heden desen dag, in alle mynen wegen,
 Dien engel des verbonds, die zend zyn milden zegen,
 Op beyd'dees jongeren, en hun zaad dat na hun is,
 Men noemd hen na myn naam, by nagedagtenis,
 Ook die van Abraham, en Isaac onze vaderen,
 Diens godvrugt blink in hen, als 't krooft uyt zulken adren,
 Dat zy vermeerderden als de visschen die daar zyn,
 In 't diepe van de zeen, in 't aardfchen tranen pleyn,
 'T was Joseph te vergeefs, die 't vader wild beletten,
 Om niet zyn regterhand, op s' Ephraims hoofd te zetten,
 Wanneer hy sprak niet zoo, myn vader gy tast mis,
 Dees is Manasse niet, wiens 't eerstgeboort regt is,
 Maar vader zegt tot hem, ik weet zulks wel myn zoonen,
 Uyt hem zal ook een volk, dat groot is zig vertoonen,
 Maar Ephraim schoon hy, de kleynsten is van beyd,
 Zal tot een grooter volk, op aard zyn uitgebreid,
 In vollen menigd zal zyn zaad, alom vermeerden,
 En zal gezegend zyn voor 't aangezigt des heeren,

Waar

A A R D S V A D E R J O S E P H. 113

Waar op hy verder zegt, ô gy myn Jofephs krooft,
 Ja uw zal Ifraël, thans zegenen tot uw trooft,
 En zeggen zegenend, God wil uw zaad vermeerden,
 Als Ephraim, of als, Mannaffes t' uwer eeren,
 Zo stelden Jacob, dan, den jongften zoone voor,
 Zyn oudren broeder, daar Gods geeft hem was ten fpoor,
 Die hem verligt had, ja het woord komt ons te melden,
 Dat Jacob wyffelyk, in dees zyn handen stelden,
 Waar na hy tot zyn zoon, zyn Jofeph heeft gezeid,
 Ik voel dat naderd my, dat ik uyt het leven fcheid,
 Te gaan den weg die al, wat vlees is, is befchooren,
 God dien myn vaderen eer, genadig heeft verkooren,
 En is met my geweest, in 't ondermaandschen plyn,
 Die wil ook t' aller tyd, met u myn nakrooft zyn,
 En wil na zyn beloft, uw een maal 't land doen erven,
 Van uwen vaderen, en gy zult na myn fterven,
 Gy mynen Jofeph, als een voorregt zyn vereerd,
 Met dat ftuk lands, door my veroverd met het zweerd,
 Dat ik ontrukte uyt de hand der Amoriten,
 Zoo heeft Vorft Jacob, op 't zaad Jofephs uyt gaan gieten,
 Zyn zegen, dien vervuld is ftip ter zyner tyd,
 Een blyk hy door Gods geeft, was in zyn reen geleyd,
 Gelukkig kroos dat mag, de zegening ontfangen,
 Van zulken vader, die God vreeft in al zyn gangen,
 Ag dat een yder dus, zyn kindren zegen fprak,
 Men had geen reden, dat men in dees klagt uytbrak,
 Dat veel 't is God bekend, niet op die zaken denken,
 Te zegnen hunnen kroos, maar het door vloeken krenken,

O jammerens waardig, dat in deze bozen tyd,
 Een Beliams man zyn zaad, voor zegening bereid,
 Een vloek en dat nog meer, niet leerd hun God te zoeken,
 God die de harten kend, kend die 't staat in de boeken,
 'T zal worden openbaar, den groten oordeels tyd,
 ô God geeft ons genaad, ons in uw wegen leyd,
 Schoon niet op Jacobs wys, te kunnen zegen spreken,
 Een vonsken van uw gunst, aan ons gemoed ten teken,
 Maakt ons een hert bereid, schoon 't niet brengt hondert vout,
 'T zy zefftig heer, ja ook zoo 't slegts maar dertig hout,
 'K aanbid met ootmoed uw, leerd gy my zelfs uw wetten,
 Zo kan ik op dat spoor, myns zielen voeten zetten,
 Na dees gebeurtenis, roept Israël by een,
 Zyn zoonen dat hy hen, zyn zegen maakt gemeen,
 Zyn waarde twaalf tal, uit zyn lendnen voortgekomen,
 Hy zegt verzamelt uw, mits ik heb voorgenomen,
 Door Gods geest aangespoord, te melden wat uw zal,
 Na dees gebeuren, in het aardse tranendal,
 Ja komt gy Jacobs zoons, aanhoord uws vaders zegen,
 Gy kroos van Israël, uw nog verborgnen wegen,
 Zy komen op die reën, gezamentlyk tot hem,
 Die denklyk zat op 't bed, als hy verhief zyn stem,
 Zoo hy gedaan had, als hy Josephs beyde zoonen,
 Wat hun gebeuren moest, quam zegende vertoonen,
 Hy zegt hoord Ruben, die de zoon zyt myner kragt,
 Myn eerst geboornen, het beginzel myner magt,
 In sterkt gy uit blinkt, en voortreflyk in hoogheden,
 Gelyk een watervlied, snel loopend naar beneden,

*Jacobs
 zegen
 aan zyn
 twaalf
 zoone.*

Gen. 49.

Ruben.

Gy

A A R D S V A D E R J O S E P H. 115

Gy zult in 't stam getal, 't voortreffelykft niet zyn,
 Om dat gy hebt voor dees, myn bed gemaakt onrein,
 Ja hebt een koetze dien, uws vaders was betreden,
 Door jonkheid dertle brand, en snood begerlykheden,
 Simeon, Levi, dees twee broedren zyn gesteld,
 Op handelingen boos, zyn werktuygs van geweld,
 Myn ziele heeft een walgh, van hen verborgnen raaden,
 Myn eere worde noit, befmet met zulken daaden,
 Als zy besluiten daar zy t' zaam vergaderd zyn,
 Hen heeten toorn, is voor myn gemoed tot pyn,
 Daar in zoo hebben zy, de mannen dood geflagen,
 Als zy op ons bekeer, besnydings smerten dragen,
 Haar moetwil ging zo ver, als had hun zwaardgewoed,
 En was geverwet, in het volk van Sichems bloed,
 Dat zy de offen, van de stallen met zig dreven,
 Vervloekt hen toornen zy, zo heftig opgeheven,
 Ja hen verbolgendheid, is harder als een steen,
 Of rotzen, die niet hoord, na bidden of 't geweent,
 Ik zalze onder 't zaat, dat Jacobs is geheten,
 Verdeelen, zy verftroid, in Ifraël zyn gezeten,
 Hun woningen alom, waar men die stammen vind,
 Gy Juda zyt de man, op wien dat rust 't bewind,
 Uw vaders zoonen, zullen u t' zaam lof toe bringen,
 Gy zult met uwen hand, den nek uws vyands wringen,
 En uwen broedren tal, zal uw bewyzen eer,
 Wanneer zy komen, en zig voor uw buygen neer,
 Ja gy ô Juda, zyt een leeuwenwelp geleeken,
 Die moedig is op roof, zoo zult gy ook verbreeken,

*Simeon
en Levi.*

Juda.

Uw vyands van wiens roof, gy u zult maken groot,
 Myn zoon komt als een leeuw, een ouden wien besloot,
 Tot hem te naken, daar hy legt dat hy hem deden,
 Uyt zynen plaatzen gaan, naar eenen andre steden,
 Sta hier myn ziele stil, by dezen prophecie,
 Die volgt, en Jacob toen als in 't gelooven zie,
 Hoe dat uyt deze stam, die zouden zyn gebooren,
 Die tot een middelaar was, van eeuwigheid verkooren,
 Zo veel het vlees aangaat, maar die ook na den geest,
 Den Engel des verbonds, van Jacob is geweest,
 'T zy men hem eer beschouwd, in zynen wondren dromen,
 Als hy den ladder zag, 't zy dat hy ook gekomen,
 Is tot hem als hy trad, in zyne worsteling
 En zegenend de naam, van Israël ontfing,
 Ten regt zegt Israël, de septer zal niet wyken,
 Van Juda nog die geeft, de wet zal niet bezwyken,
 Die aan zyne schedel rust, tot dat de held komt voort,
 Wiens name Zilo is, die alleen toe behoord,
 Dat alle volk op aard, gehoorzaamd zynen wetten,
 Die draagd een ysren staf, en zal daar meed verpletten,
 Zy die hem tegen staan, zingd David na die tyd,
 Ziet hoe of Jacob hier, in vetten beemden leyd,
 Zyn Juda als hy zegt, dat hy een erf zal vinden,
 Daar hy 't jong ezel, aan de wynstok vast zal binden,
 Zyn last diers veulen, aan dat edlen vrugt gewas,
 Hy wáscht in wyn zyn kleed, als in een waterplas,
 Zyn mantel, in het bloed, der druyven rein en schoonen,
 Zyn aanschyn blozend rood, zig zal door wyn vertoonen,

Zyn

A A R D S V A D E R J O S E P H. 117

Zyn tanden lely wit, vercieren hem den mond,
 Door 't zuivel, vet, en Melk, ziet zyn gezigt gezond,
 En gy ô Zebulon, zult aan den overen wonen, *Zebulon.*
 Der oceaan, daar zig de schepen op vertoonen,
 Uw erfdeel zy geplaaft, aan die kand van de zee,
 Die zig na Zihon strekt, en daar men zoekt een ree,
 Een haven ten verblyf, voor de verbolgnen baaren,
 Wanneer die ongestuim, haar dreygen met gevaaren,
 Issaschar gy zyt sterk, en uw gebeend vol kragt, *Issaschar.*
 Als een sterk ezel dat legt, neder tuffen dragt,
 Dat by de pakken rust, en zwaren last kan voeren,
 Gy zagt de rusten aan, daar op gy staag kwamd loeren,
 De lustigen beemden, ja gy zaagt het goeden land,
 Daar uwen schoudere werk, genoeg te dragen vand,
 Daar diend gy mede, en de last aan u gegeven,
 Was schatting ja tribuit, zal by uw zyn geheven,
 Dan, praald en rigt zyn volk, en wyk van 't regt niet af, *Dan.*
 Hy geeft zyn lien de wet, zoo men die luister gaf,
 By alle stammen, die uit Jacob zyn gesprooten,
 Gelyk een grooten slang, zoo komt hy op geschooten,
 Zoo rust hy aan den weg, ja als een adder slang,
 Van daar bespied hy staag, den Ruiters in hun gang,
 Hy vald op het moedig paard, en zonder lang te zuimen,
 Hy 't in de versnen steekt, en doet den ryder ruimen,
 Den zadel als het dier, hem ruglings van zig smyt,
 Na deze reden, den oudvader heeft gezeit,
 Met veele nadruk, ging hy tot zyn God zig keeren,
 'T was op uw zaligheid, is myn verwagting heeren,

Gelukkig sterveling, die ook op Jacobs wys,
 Zig wend tot zynen God, eer hy aanvaard den rys,
 Der eeuwigheid, ag dat God ons ook gaf genaden,
 Dat wy met hem verzoend, in 't eindeloozen traden,
Gad. Gad mynen zoon, die is vol onverschrokken moed,
 Zegt Israël, of schoon een benden komt met spoed,
 En valt hem aan hy zal, het minsten niet bezwyken,
 De stryd versterkt zyn kragt, geeft telkens nieuwe blyken,
 Van dapperheid en vald, ten ynden van den slag,
 Zyn vyands heftig aan, wie is die hem vermag,
Afer. Myn Afer eet het vet, verzaad zig met het goeden,
 Met spys der ryken, komt hy zig gestadig voeden,
 Met lekkernyen, toe gerigtet naar behoer,
 Is zynen dis verciert, zoo men die wel zet voor,
 De Vorsten, ja men ziet, zyn tafel hem bereyden,
 Op koninklyken wys, is hy in zyn maaltyden,
 Naphtali, is gelyk een snel, gezwinden hind,
Naphtali. Zoo men in vryheid, die in groote bossen vind,
 Losbandig rend hy op, zyn wegen, en zyn woorden,
 Zyn lieffelyk, voor die, zyn schoone reden hoorden,
 Myn Joseph, is gelyk de tak eens vrugtbre boom,
Joseph. Die lustig staat en groeit, by eenen waterstroom,
 Of eenig klaar fontein, zyn lof komt zig verspreiden,
 Zelfs op den hoogsten muur, zyn bladeren opwaards leiden,
 Schoon of het boos geweer, der schutters op hem quam,
 Met boogen grimmig, ja met woeden fel en gram,
 Is hy beschoten, en dat wel aan alle zyden,
 Zyn boog verdeurden hen, hield stand ten alle tyden,

Ver-

A A R D S V A D E R J O S E P H . 119

Vermits zyn arm was, gestrekt door hem dien heet,
 De magtigen Jacobs, dien zyn hand dus krygen deed,
 Tot hy verwinnaar bleef, die hem ten harder zetten,
 Een steen voor Israël, niet ligt om te verpletten,
 Vermits zyn vader God, zyn helper was in nood,
 Diens almagt is geweest, ook hem een schild zeer groot,
 'T heeft hem met zegen, van den hemel overgoten,
 Selfs van des afgronds diep, heeft hy ook heil genoten,
 'T zy al gezegend wat, den baermoer hem ontsluit,
 Of wat den borsten geeft, daar komt hem voordeel uyt,
 Ook gaat den zegen dien, ik deele heden meeden,
 Te boven, die wel eer ons waard voorvaders deden,
 Tot aan den heuvelen, der eeuwicheden end,
 Sy zullen nooit van 't hooft, myns Josephs zyn gewend,
 Maar zullen als een kroon, staag zynen schedel cieren,
 Haar schaduw zal hem, doen rustig zegen vieren,
 Dien afgezonderden, by zynen broedren tal,
 Myn Benjamin, die als een wolf verscheuren zal,
 Eet in den morgenstond, het vetten hem verkregen,
 Van zynen grooten roof, wat vyand staat hem tegen,
 Maar aan den avond, als de dag rees is gedaald,
 Deeld hy zyn ryken buit, door hem zoo kloek behaald,
 Een wisse blyk, dat hy in stryd zoud Triumpheeren,
 Want wie zal hem die het perk, behoud van 't rooven keeren,
 Als hy verwinnaar is, gebleven in het veld,
 'T zy 't geestelyk van zin, of vleeslyk word gesteld,
 Soo zag men dan 't getal, dier stammen yders zegen,
 Die zy van Israël, hun waarden vader kregen,

*Benja-
min.*

Die

Die als een klein nood blinkt, in godvrugt 't spoor der deugd,
 Een voorbeeld in 't geloof, zelfs van zyn jonge jeugd,
 En mag by 't Christendom, ten regt zyn aangepreesen,
 Als ook zyn Joseph, om als spiegels hen te wezen,
 Daar na geeft Israël, bevelen eer hy scheid,
 Uit 't leven waar hy wil, ten graven zyn geleid,
 Zoo hy voorheen daarom, zyn Joseph had doen sweeren,
 Dit komt hy in 't gemeen, van al zyn zoons begeeren,
 Hy sprak ik worden haast, tot myne volk vergaard,
 'K wil in Egyptenland, niet dalen in der aard,
 Voerd my na Cana, om aldaar in 't Graf te dalen,
 By myn voorvaders, die ook leggen in die palen,
 In eene spelonke, dien men in den akker ziet,
 Die eer heeft toebehoord, aan Ephron den Hethiet,
 Den akker Maehpela, daar over is gelegen,
 'T bekende Mamre, eer door Abraham verkregen,
 Door wettig koopregt, van dien zoonen Heths voornoemd,
 Daar legt den man ook zelfs, door zyn geloof beroemd,
 Syn Sara daar ook heeft, den laasten eer ontfangen,
 Myn waarden oudren, ook hun graffteed daar erlangen,
 Isaac, Rebecca, die als ligten blonken uit,
 Myn Leas, koudenrif, ook die spelonk besluit,
 Daarom ik ook aldaar, begeer te zyn geleegeen,
 Naar dees gesproken reën, 't voleinden zyner zegen,
 Lag hy den voeten by elkaar, en gaf den geest,
 In handen op van dien, die hy hier had gevreesst,
 En die hem dikwerf was, verscheenen voor zyn oogen,
 Die staag hem had versterkt, alwaar hy was getoogen,

Syn

*Jacobs
 bevel aan
 zyn zoonen,
 omtrent
 zyn be-
 graving.*

*Jacobs
 dood
 't Jaar
 2254
 G.n. 49.*

A A R D S V A D E R J O S E P H. 121

Syn gantschen levenstyd, door wonder heen berugt,
 Van dat hy voor de woen, van broeder Ezau vlugt,
 Tot zynen sterfdag, hield hy het geloof ten baaken,
 Als 't eenigst middel, om in 't heil paleis te raaken,
 Met zulken vleuglen, vloog zyn ziel tot God zyn heer,
 Ag gaven God aan ons, als 't leven van ons keer,
 Een sterfuur dat gelyk, mogt dien regtveerdigen wezen,
 Zulk zalig sterven, doet 's doods prikkel gants niet vrezen,
 'T is beter dan al 't geen, de aard schenkt tot een schad,
 'T is 't regten vaderland, een regten blyvens stad,
 Dus was den bronaar, van 't huis Israels geslagen,
 En gaf den laaften snik, men hoord zyn zonen klagen,
 Het gantsch gezin dat borst, in droeve klagen uit,
 Men hoorden het geween, en bittren rouw geluit,
 'T klonk in de tenten, ja het galmd in den velden,
 Zyn teer geliefden zoon, zyn Joseph die zig stelden,
 Ontroostelyk viel neer, op 's vaders kouden lyf,
 Zoo 't op den koetzen lag, en was byna al styf,
 Zyn hartens tranen, als een beek van water vlieten;
 Die overloopende, het silte vogt uit gieten,
 Op aarden 't baand zig ook, zoo wegen op 't gezigt,
 Door droefheid uit het oog, des mans, dat grooten ligt,
 Om 't smertelyk verlies, van zulk een 't puik der vaden,
 Hy fand in korte stond, en liet by een vergadren,
 Die lieden afgeregt, op konst der Medicyn,
 Zyn knechten, dien gestaag tot zynen dienste zyn,
 Om dees haar konsten aan, zyn vader te besteeden,
 Dat zy hem balzenden, zoo men gewoonlyk deden,

*Joseph
 laat zyn
 vader
 balze-
 men.
 Gen. 50:*

*d' Egp-
tenaars
beween-
den Ja-
cob 70
dagen.*

Den Vorsten en den geen, dien hooge zyn in staat,
 Met kruiden specery, na elks gewigt en maat,
 Soo wierd Vorst Jacob dan, gebalzemd op 't begeeren,
 Van Joseph zynen zoon, om 't waardig lyf te eeren,
 Dit duurden veertien daag, 's Egyptenaars gewoond,
 En om dit sterfgeval, 's lands volk in rouw verтоond,
 En Israël beweend, wel tienmaal zeven dagen,
 Ja zoo lang was het, dat zy leed om Jacob dragen,
 Wanneer nu waar voor by, den tyd dat Joseph had,
 Beweend zyn vader, zoo verscheen hy in de stad,
 Van Memphis, denkelyk by Pharöos hovelingen,
 Hy zegt hoord myn verzoek, wilt voor den konink brengen,
 Myn reden zoo ik vand, genaad in uwer oog,
 Wat of de oorzaak waar, of wat dat hem bewoog,
 Dat hy niet zelfs 't gezigt des Vorsten gink beschouwen,
 Of 't was om reden, dat hy was in diepen rouwen,
 Om zynen vader, of iets anders 't blykt ons niet,
 Den inhoud des verzoeks, van hem, was 't is geschied,
 Zegt hy myn vader, deed met eeden my hem zweeren,
 Te doen wanneer hy sterf, na inhoud zyns begeeren,
 'T was te begraven hem, in 't graf door hem bereid,
 Ter plaatze daar men ons, familie had geleid,
 In 't land van Canaän, wilt dan den konink smeeken,
 Voor my om af te gaan, ik blyf in geen gebreeken,
 Na 'k heb dien pligt verrigt, te komen spoedig weer,
 Ja als 'k myn vader heb, gedaan aan dees laatste eer,
 'T blykt dat zy dit verzoek, voor hunne konink bragten,
 En mits dien Vorst ons held, ten hoogften quam te agten,
 Staat

Staat hy het gunstig toe, en zegt dat hy kon gaan,
 En doen zyn vader, na den eed by hem gedaan,
 Hem te begraven, op zyn plegtiglyk begeeren,
 Siet Joseph die bereid, het nodig om te keeren,
 Tot den voorvadren graf, met 't vaderlyke lyk,
 Men denk niet anders, of dien togt was koninklyk,
 Ons held en zyn gevolg, na 't Vorstelyk vermogen,
 Zyn broeders en hun volk, ook nevens dien optogen,
 Daar na van het hof gezin, veel adeldom om sryd,
 Op prachtige wagens, met veel statie 't lyk geleid,
 Den oudsten van het land, Egypten in'sgelyken,
 Hun agting voor ons held, doen in dien optogt blyken,
 Ja 't gantze land aan nyl, nam deel in dezen rouw,
 'T kwam ook uit eerbied, voort, dat men begraven zouw,
 De vader eenes Vorst, die hen zoo hoog verpligten,
 En spys bezorgden, als den honger hen deed zwigten,
 Een dappren ruitren hoop, geleiden dezen trein,
 Met wagens en gespan, 't moest alles deftig zyn,
 Ja deze heirtogt was, 't puik der Egyptenaaren,
 Dees al ter uitvaards eer, van vader Jacob waaren,
 Hoe groot of ook dees stoet, hoe kostelyk zy ook waar,
 Die volgden 't kouden rif, van dooden Jacob naar,
 Zyn levendige ziel, heeft meerder eer genooten,
 'T zyn stervelingen, die, hler t' zaam de trein vergrooten,
 Zyn zoonen hem zoo waard, de rest Egyptenaars,
 Afgodes in hun dienst, met ongehoord gebaars,
 Maar by de uitvaard, zyner ziel zyn hemellingen,
 Klaar blinkend voor den throon, met godes lof te zingen,

*Josephs
 optogt na
 Cana om
 zyn va-
 der te be-
 graven.*

*Beden-
 king op
 Israëls uit-
 vaard.*

Verrigten zy hun dienst, naar wyzen dat behaagd,
 Aan hem voor wien zy staan, en die het alles draagd,
 Door zynen almagt, 't zy in hemel 't zy op aarden,
 'T voor vaders groot getal, blinkt daar in grooten waarden,
 Met alle heiligen, onnoemlyk is hun schaar,
 Den engel des verbonds, die aan hem eertyds waar,
 Verschenen ziet hy daar, zyn heerlyk aangezigten,
 In 't hemelze paleis, dat menslief zelve stigten,
 Hy 's daar geen vreemdeling, maar burger t' allertyd,
 Hier werd hy nooit bedroefd, van hitt en koud bevryd,
 Dat hy in zonderheid, zoo veel by laban leeden,
 Als hy dien zwaren dienst, in 't kwikst zyns levens deeden,
 Kort om hier heeft het nu, Vorst Israël volmaakt,
 In 't huis zyns vaders, in wiens lof hy eeuwig blaakt,
 Soo trok dat talryk heir, na Cana uit den landen,
 Egypten, rustig op, elk als van yver branden,
 Om toe te brengen 't zyn, ter vordring dezer reis,
 Van alles wel voorzien, wat tot dien togt vereis,
 Zy komen eindlyk aan, in 't land der Cananiten,
 Aan 't plein eens doornbos, by der Jordanen vlieten,
 'T is een rivier berugt, in heiligen bybel blaen,
 Daar Jacobs na krooft, in 't vervolg zoud overgaan,
 Met Jozua, die hen droog voets daar over leiden,
 Op deze plaatzen dan, zy zeven dagen beiden,
 En maakten rouwgeklag, om vader Israël,
 'T komt ons waarschyndelyk voor, dat dees cermonie wel,
 Gerigt was naar gewoond, van den Egyptenaaren,
 Den Cananieten, die hierom verwonderd waaren,

*Komen
 met Ja-
 cobs lyk
 in Cana.
 Gen. 50.*

Staan

Staan opgetogen, als zy zien dien grooten trein,
 Zy zeggen 't is een rouw, die groot is die in 't plein,
 Des doornbos werd door, 't Egyptens volk bedreven,
 Daarom is ook dien plaats, daar na een naam gegeven,
 'T heet Abel Mizraim, uit oorzaak dit geval,
 Dat legt daar dien Jordaan, bewaterd 't plein of 't dal,
 Van hier zoo togen zy, te weten Jacobs looten,
 Af na Machpela, dat hen 's vaders lyk genooten,
 Aldaar de aarden, naar 't bevel door hem gedaan,
 Men quam tot dien spelonk, in 't vrugtbre Cana aan,
 Door Abraham gekogt, uit handen der hethieten,
 En wel van Ephron, in dees erf begraafplaats lieten,
 Zy Jacob neder, ja in 't graf daald Israël,
 Die Vorstlyk zig eer, droeg, met Vorst Emanuël,
 Dees kreeg aldaar de rust, zyns lighaams en zyn zoonen,
 Zyn met dien gantschen trein, gekeerd elk na zyn woonen,
 Te weten naar den Nyl, 't Egyptens waar uit zy,
 Op togen, zynd gedekt, door Pharöos Ruitery,
 Zoo quam dan yder hen, tot zynen tenten keeren,
 Vorst Joseph, werd alom ontfaan met grooter eeren,
 Door 't volk des lands, dat om zyn weerkomst is verblyd,
 Vrouw Asnath, en zyn zoons hem ook met tederheid,
 Om armen als zy hem, in welstand weer aanschouwen,
 Zyn broedren quamen ook in 't Gozens vet lands douwen,
 By vrouwen, en hun krooft, die vryndlyk haar ontfaan,
 Met vreugd d' Egyptenaars, elk tot de zynen gaan,
 Dus heeft de rouwen van Vorst Isrel ynd genomen,
 Maar ziet een nieuwen schroom, zal by de broedren komen,

*Jacob
 tot Mach-
 pela be-
 graven:*

Schoon Gozen lustig is, en als van honing vloed,
 Van Melk en boter stroomd, en 't gras de veelheid groeid,
 Hun houwlyks akker, is gezegend met veel looten,
 Het vee in stal en veld, komt vrugtbaar zig vergrooten,
 Dit alles geeft aan hun, geen vreedten in 't gemoed,
 Dien ouden worm, nog in hun geweten wroed,
 En als op 't nieuw herleef, dat haar dees quelling deden,
 Zy zeggen 't is gewis, nu vader is getreden,
 De weg van alle vlees, dat om 't voorleednen quaad,
 Voor ons te dugten is, ons broeder Josephs haat,
 Dien hy zoo lang nog was, ons vader in het leven,
 Om zynend wil niet heeft, den vryen toom gegeven,
 Wie weet wat ons genaak, van ramp elend en druk,
 Wat ons te lyden staat, om 't eer bedreven stuk,
 Aan hem voorheen betoond, als hy moest balling wezen,
 Zoo doet concientie, als zy is besmet ons vreezen,
 Zy namen te zaamen raad, wat hen nu was te doen,
 'T komt hier op uit, dat men door smecken hem verzoen,
 Hier toe zal helpen reën, door vader eer gesproken,
 Voor dat zyn levens toorts, was voor den dood verbroken,
 Men fand tot Joseph af, of 't meer of 't een van hen,
 Geweest is of wien 't was, en meld niet ons Mosis pen,
 Maar 't blyk ons dat zy hem, doen dezen reden hooren,
 'T was heeft ons vader, ons niet dit gezegt te vooren,
 Als ik ontslapen ben, dan tot uw broeder gaat,
 Ja smeek aan Joseph, dat hy niet gedenkt het quaad,
 Daar in gy tegens hem, hebt voormaals overtreden,
 Verwerft zyn aangezigt, door vriendelyke reden,

Dat

Dat hy uw 't boos-vergeef, of 't nimmer was gedaan,
 Ziet dan om 's vaders wil, ons met genaden aan,
 En wild de snooodheid, van de knegten uwes heeren,
 Ja van de dienaars Gods, in uwen gunst verkeeren,
 Die werpen agter uw, als in een oceëaan,
 Ja om uws vaders wil, vergeeft ons deze daan,
 Die reën had op 't gemoed, des vromen dit vermogen,
 Dat hem het filten nat, quam bagglend uit de oogen,
 Men zag hem weenen, als hy zag en ondervand,
 Dat hen 't geweten gaf, dees wapens in den hand,
 Gun my dan myn gedagt, in dezen eens te uyten,
 Of dezen reden ook, Broer Juda deed ontsluiten,
 Uit oorzaak, dat hy meer begaafst scheen tot gesmeek,
 Te winnen imands hert, in voortyd aan ons bleek,
 Dat hy zyns vaders won, om Benjamin te zenden,
 Meed naar Egypten af, als honger bragt elenden,
 Of dat het Benjamin, geweest heeft als die meest,
 Als ygen broeder zoud, vermogen op den geest,
 Van Joseph 't kan ook zyn, dat zy het beiden waren,
 En om dees hen gesprek, met meerder klem te paren,
 Kwam 's vaders heele krooft, het gantschen broedren tal,
 Die elf als om genaad, daar aan zyn voeten val,
 Ja knielen voor hem neer, als baden zy om 't leven,
 Ag zeggen zy, ag wilt, uw knegten, dog vergeven,
 'T voorheen bedrevnen boos, dat brengd ons hert in nood,
 Ag waarden broeder dat zig uw gemoed ontsloot,
 Om Gods, om 's vaders wil, om vrouwen, en ons kindren,
 Neem ons berou tog aan, laat 't boos u niet verhindren,
 Om

Om 't harten dat gy draagd, voor benjamin en 't krooft,
 Dat van uw vader quam, versterkt ons door uw trooft,
 Dees smeektoon, hem ontroerd, hy zegt en wil niet vrezen,
 Zoo God is met u lien, zal ik ook met uw wezen,
 Schoon had gy lieden eer, het quaden my gedagt,
 Geeft God de eer, die 't uw, ten goeden heeft gebragt,
 Op dat hy deden, als het is ten dezen dagen,
 Dat een groot volk niet werd, door 't hongerszwaard geflagen,
 Maar werd behouden, ja dat meer is tot uw trooft,
 Ik zorgen zal voor uw, uw vrouwen en uw krooft,
 Dees reden heeft aan haar, geen kleinen moed gegeven,
 Dat hy niet flegts vergaf, hen boosheid eer misdreeven,
 Maar dat hy boven dien, hen fchenken wil genaad,
 Ja 't zelfs betoonen, en dat wel in vollen daad,
 Met hun het nodigen, ter onderhoud te geeven,
 Zoo hy dat had gedaan, toen vader was in 't leven,
 En schoon dat dien nu was den weg des vlees gegaan,
 Hy met een Broeder liefd, hen egter by zoud staan,
 Dit was hun trooftelyk, zyn reen zyn na haar herten,
 Had hy nu boos geweest, wat kon hy hen al fmerten,
 Vergolden hebben, naar den maat van hun gedrag,
 Maar God had hem verligt, zoo dat hy hoger zag,
 Te weten op het heil, dat boven werd verkregen,
 En daarom komt hy hen, voor 't boos met 't goeden tegen,
 'K zeg by herhaling, dat zyn daden fpieglen zyn,
 Myn vrienden goed te doen, wat heil is dat voor myn,
 Dat deed eer Pharizeen, en Tollenaar dien beiden,
 O neen, hy dien myn vloekt, ik zegen moet bereiden,

Die

Die uw het boos aandoet, vergeeft en bid voor hem,
 Dat God hem inkeer schenkt, wie weet uw daad heeft klem,
 Dat door uw voorbeeld hy, veranderd van gedagten,
 Doet hy zulks niet gy moet, dog dees uw pligt betragten,
 En 't hoopt op zynen hoofd als heten kolen viers,
 Wilt gy zyn Jesus volk, zoo volgt dan zyn baniers,
 Hy bad voor die hem doen, en aan het kruishout klonken,
 Laat dan dit voorbeeld in, uw herten ligt ontvonken,
 Daar dat waaragtig is, wilt gy een dienaar zyn,
 Van Christus dan is kruis, dood, banden, leed en pyn;
 Zoo gy om zynend wil dien lyd, als niets te agten,
 Is 't zoo den Heer gedaan, wat zal den dienaar wagten,
 Ik twyffel geenzints, of ook Joseph had 't gezigt,
 Op 't spoor zyns vaders, door Jehovaas geest verligt,
 Van dezen engel, des verbonds en in 't geloven,
 Was hy door hem beschoud, met dien quam hy te boven;
 Al zynen smert, en leed, zoo 't in zyn daaden blyk,
 Daar door was hy verhoogd, in Pharoos koninkryk,
 Waar in hy leefden, naar zyn vader daald ten graven,
 Nog by kans vyftig jaar, verrykt met veelen gaven,
 Zoo geest, als lyflyk, in een vol geschudden maat,
 Zyn arm was gesterkt, God was zyn toeverlaat,
 Zyn borg, zyn schild, zyn heil, zyn troost, in 't brozen leven,
 Had hem van zynen zaad, in 't derden lid gegeven,
 Uyt zynen Ephraim, zyn jongsten zoon hem waard,
 Van 't tweetal, dataan hem, vrou't Afnath, had gebaard,
R
Van

Van zyn manaffes, werd ook eenen zoon beschreven,
 Met naame Machir, dees had God ook zoons gegeven,
 Als zegens van den vrugt, des buyks op desen aard,
 Naar Mosis taal zyn zy, op Josephs knien gebaard,
 Zoo had hy zegen in zyn daan, en zyn geslagten,
 Werd ook van dagen zat, en was nu haast te wagten,
 Dat zyn verbonds God hem, by zig zoud t'huis ontbien,
 Zyn jaren zyn gebragt, tot honderd ende tien,
 En zyn vermengd geweest met wisselvalligheeden,
 Eer hy den stoel der eer, quam in Egypt betreedden,
 Eerst een gelievden zoon, zyns vaders maar den haat,
 Zyns broeders heeft gebragt, den jongeling in een staat,
 Dat hy ten slaaf verkogt, moest in Egypten wezen,
 Daar schein by Potiphar, als zyn geluk gerezen,
 Maar dees zyn dertlen vrou, was oorzaak dat men hem,
 In kerker banden sloeg, niet hoorend na zyn stem,
 Van onschuld, hier had hy al wederom genaden,
 Zyn Meester den Cipier, behaagden al zyn daaden,
 Hier was het dat hy leid, twee hovelings dromen uyt,
 'T duerd ruym twee jaar daar na, hy Pharaö beduyt,
 Zyn dromen, toen (van hem) den sckenker melding deeden,
 Aan Pharo dus dees hem, begaaft met heerlykheeden,
 Wat hier na is gevolgd, wanneer dien tyd verscheen,
 Van overvloed dien waar, als in dat land gemeen,
 Des hemels milden gunst, in ruimt was uitgegoten,
 Hy trad in egten staat, gezegend met twee loten,

Daar

A A R D S V A D E R J O S E P H. 131

Daar na was hongersnood, die ook deurd seven jaar,
 Als eer den overvloed, die zoo lang deurend waar,
 Als hy fyn broedren was, bekend quam Jacob wonen,
 In 't vetten Gozenland, met zyn gezin en zoonen,
 Daar Israël ook stierf, zyn Joseph zorge draagt,
 Dat men in Canaas land, zyn vaderslyk begraaft,
 Waar na't ontrufft gemoed, der broedren hem komt smeken,
 Vergiffenis huns bedryfs, dat hy niet toe en reeken,
 Hun voorgeng boosheid, leefd daar na nog veele jaar,
 In heerlykheid, en eer, dus hy gezegend waar,
 Dees broedren, als hy nu, gevoeld zyn einden naken,
 Ontbood hy tot zig, om te melden hen dees zaken,
 Hy sprak gy Jacobs zoons, gy krooft van Israël,
 Myn broeders hoord naar myn, aan uw is myn bevel,
 Gy woont 't is waar nu hier, in Gozens klaver landen,
 Daar komt na desen tyd, een ander tyd voor handen,
 Waar in dat God uw lien, gewiffen met zyn hand,
 Bezoeken zal, zoo dat uw zaat eens moet naar 't land,
 Dat hy voorvadren heeft, met mond en eed gegeven,
 Te weten Canaän, daar uw heeft uitgedreven,
 Den honger waar door gy, kwamt in Egypten aan,
 Ja dien beloften zyn, aan Abraham gedaan,
 Aan Isaac, Jacob, door den heer der heirscharen,
 Die houd beloft getrou, dus zal uw wedervaaren,
 Zo zweerd gy broedren myn, gy zaad van Israël,
 Dat gy zoo dat geschied, zult doen naar dit bevel,

En niet alleenig gy, maar naar uw, uwen zaaden,
 Als gy dit land verlaat, dat gy door Gods genaden,
 'T beloofde erfland krygt, dat men myn beendren zal,
 Daar henen voeren af, God zy in dit geval,

Getuigen, tuffen my, en uw, dien gy voor 't fterven,
 Dat mogelyk haast zal zyn, beloofst als gy uw erven,
 Verkrygt gy of uw zaad, te doen naar defen eed,
 Zoo waarlyk zegenen, uw dien (God) die alles weet,
 Na dees gebeurtenis, zoo fcheiden uit dit leven,

*Jofeph
 gehorven
 2306* Dien man dat grooten ligt, had denklyk eerft gegeven,
 Zyn zegen aan zyn kroos, naar vaderlyken wys,

Gen. 50. Voor zyn verfcheiden, eer hy nam van hier den reis,
 Naar 't land van Cana, aan dat boven is gelegen,
 En daar hy heeft den kroon, in 't hemels ryk verkregen,
 By Abraham, Ifaac, en zyns vaders Jacobs God,
 In 't wyden heel paleis, als der regtveerdigen lot,
 Naar veele rampen hier, in 't langen ons befchreeven,
 Maar Mofis meld niet, of vrou Asnath nog in 't leven,
 Na hem gebleeven is, 't komt ons niet denklyk voor,
 Maar dat fy is voorheen, gegaan naar 't hemels choor,
 Als zynden door haar man, ten vollen onderweefen,
 Hoe zy God dienen moest, hoe hy wil zyn gepreezen,
 Egyptens landen heft, een treur, en klaag toon aan,
 Beklaag hem naar een wys, zyn vader is gedaan,
 Zulks had zyn reden, want hy was aan hen gegeven,
 Door 't Goddelyk beftier, ter redding van hun leven,

Ook

A A R D S V A D E R J O S E P H. 133

Ook 't kroos van Israël, met droevgen galmen klaagt,
 Zy misten als hun kroon, en cieraad, ook gewaagt,
 Zyn krooft, van bittren rou, als missend 't puik der vaden,
 Men hoorden haar geklag, men zag by een vergadren,
 T Egyptens volk, zoo wel als Jacobs nageslagt,
 Elk stort om dit verlies, al wenend hertens klagt,
 Daar legt de vader' van Egyptens Vorst, en landen,
 Daar legt hy, dien zyn volk' was 't steunsel hunner handen,
 Dien wyzen raadsman, en getrouwen burger heer,
 Gy Meesters, die met konst, den kruyden staag hanteer,
 Treed by om 't waardiglyk, te balzemen na behooren,
 Is veertig dagen uw, te kort als van te vooren,
 By zynen vader, laat het duuren eens zoo lang,
 Men hoor in al dien tyd, in 't land geen maat gezang,
 Geen vreugd muzicq toon, nog geen helle tamboryne,
 Uw tempelen toegerigt, met floerse rou gordynen,
 Wanneer het Vorstlyk lyk, zal dalen in der aatd,
 Elk denklyk heeft geweend, om dit verlies zoo waard,
 Ja als zyn lyk bus in den aard wierd neergelaten,
 Om 't groot gemis voor 't volk, en alle onderzaten,
 Den held was waardig, Dat men op zyn Vorstlyk graf,
 Met gulden letters, dezen reën gescheft had af,
 Hier rust, dien door Gods geeft, met iver aan gedreven,
 Egypt's, en Isrëls volk, by honger hield in 't leven,
 Die 't puyk der raadlien was, zyn God getrouwenheld,
 van wysheid, 't pronkjuweel, schoon door den dood geveld,

134 HET LEVEN VAN DEN

Zyn ziele, praald om hoog, daar zyn voorvaders leven,
Daar zal hy eeuwiglyk, als triumpferend streeven,

A A N E

AANHANGSEL,

OP HET VOORGAANDEN

H E T

AGTSTE HOOFDSTUK.

'K Volg Jesus zoon dien eer, in Israël't scepter zwaaid, *Psalm*
Die door den slinger heeft, het leven afgemaaid, *105.*
Den troffen Philistein: dien werd den kroon gegeven,
Door Gods bevel gezalfd, naar Saul kwam te sneven,
'K volg hem op het spoor, als hy zong Jacobs groten zoon,
Tot stigting van Gods Kerk, en keurvolk met een toon,
Zielvoerend vol van pit, en troostlyk vol verlangen,
Naar God die is gevreeft, in Israëls lofzangen,
Wiens krooft hy toonden, hoe den heer een honger zand,
In veele ryken, zoo ook, in Egyptensland,
Hoe hy die slaat en zalft, zig had een man verkooren,
'T was't voorwerp, wiens bedryf wy schetsten van te vooren,
Eerst als een lieven zoon, daar na een slaaf gelyk,
In 't huis van Potiphar, gaf van zyn Godvrugt blyk,
Als hy 't liefkozen, van een geilen vrou veragten,
Waarom zy als gevaan, hem in den Kerker bragten,
Daar

Daar men sluyt zyn perzoon , met yfers in den stok ,
 Dat zynen leden drukt , hy boog zig onder 't jok ,
 Met lydzaamheid , en liet , zyn God de zaak bevolen ,
 Die zond zyn woord , dat hem verlostte uit die holen ,
 Van zyn gevangenis , op Pharöos hoog gebod ,
 Die Koning , liet hem los , ziet zyn veranderd lod ,
 Na dat hy van diens droom , de waaren uitkomst melden ,
 Dien heerscher van het volk , gelyk een Vorst hem stelden ,
 Zoo gaf hy wetten , in dien Koninks huis en land ,
 De grooten van dat ryk , naar zynen lust hy band ,
 De oudsten aan den Nyl , zyn onderwyzing hooren ,
 Zyn raad en daad vervuld , Egyptenland met kooren ,
 Ter tyd van vrugtbaarheid , eer dat onvrugtbre quam ,
 Hier na als vreemdeling , komt in den landen Cham ,
 Zyn vader Jacob , ja Vorst Israël verkeerden ,
 In 't land van Gozen , daar zyn zaad alom vermeerden ,
 En wies een grooten schaar , veel meer dan hun vyand ,
 Van welk hen God verlost , als hy hen Mosis zand ,
 Die met Aäron , die door veel tekens daar gegeven ,
 Dat Chams geslagt , deed in het land Egypten beven ,
 Veel wondren deeden zy , voor Pharaö verhart ,
 God zand zyn duisternis , dit maakte hen verwart ,
 Zoo dat zy staag alom , gelyk in 't blinden doolen ,
 Der luistren zonnenglans , was voor hun oog verschoolen ,
 En 't water element , den hemel Vorst gebod ,
 Veranderd zig van kleur , en wierd als bloed zoo rood ,
 Men zag de vissen , aan hun oevers , en de stranden ,
 In menigd leggen dood in die geplaagden landen ,

Wiens

Wiens oppervlakt hier na, door vofchen werd bedekt,
 Dat onder hen alom, veel fchrik en fchroom verwekt,
 Men vond in 't hof hun, en dezelfs verwulfdn zaalen,
 Die met tapytzery, met goud en fnywerk praalen,
 Ja 't Koninklyk vertrek, was voor haar niet bevryd,
 Die quamen tot een wraak, van Godes grimmigheid,
 Die door zyn woord beval, dat 't ongediert zoud plagen,
 Die zyn verkoren volk, ftaag fmert en leed doen dragen,
 Zo dat vermengingen, van luyzen was in 't land,
 En nam in menigten, by Hen den overhand,
 Ook heeft Jehova, van den Hemel af doen komen,
 Zyn hagel ende vier, als met geheele ftoomen.
 Dat floeg den vygenboom, en wynrank gantsch ter neer,
 Ja al hun boom gewas, vernield, wierd op dees keer,
 En boven dezen al, God zand, in al hen ftaaten,
 Een fprinkhaans, kevers heir, die al het gras veraten,
 Het kruyd en land gewas, bedorven in den grond,
 Doen quam het laaften wee, en maakt in korte ftond,
 Een droeven klaagtoon, by al dien Egypt bewoonen,
 God floeg op eenen nagt, haar eerft geboornen zoonen,
 Van 't huis des koninks, tot die arbeid om zyn brood,
 Men vand als 't dagligt quam, fchier in elk huis een dood,
 De vrugten hunner kragt, die zyn ter neer geflagen,
 Daar rees een droefgefchrey, men hoord de moedersklagen,
 De vaders om hun krooft, zelfs komt hier Pharo by,
 Daar kreeg toen Jacobs zaat, van hen een vry geley,
 Te gaan waar't hen behaagd, men gaf hen't hunner baten,
 Veel vaten filver goud als zy maar 't land verlaten,

Egyptus was verblyd, dat zy vertrekken gaan,
 Zy Merkten Israël, als 't doel huns plagen aan'
 Van wien dat nimand was, verzeerd of leed quam dragen,
 Geen een men struyklen zag, by Jacob in dien dagen,
 Zoo had verschrikking 't volk, des lands al om bevaan,
 Schoon had Gods sterken hand, dees wondershunger gedaan,
 ô spiegel voor dat volk, dat zoekt des heeren wegen,
 ô troost voor zulken volk dat God om gort met zegen,
 Al die zyn keurvolk smaat, tast zyn oogappel aan,
 Hy zelfs wil in den stryd, met hen in 't spitzen gaan,
 In vier, in waterlood, red hy hen door zyn kragten,
 Maar wee zulk volk, dat God en zyn gebod veragten,
 Het Pharo vragend en, wie of dien God mag zyn,
 Waarom hy 't volk en land, zugt onder plagens pyn,
 Den heer 't verlossen volk, komt dagen nagt behoeden,
 Sand's daags een wolk-Colom, ten leydsman hen ten goeden,
 En snagts een vierigen, hen, ligten daar zy gaan,
 By dezen uittogt, heeft Vorst Mosis ook voldaan,
 Aan Josephs hoog begeer, eer hy scheid uit dit leven,
 Dat was als God zyn volk, eens zoud genaden geven,
 Om uit het dienst huis, na het vryland af te treen,
 Ook zyn gebeentens rif, te voeren derwaards heen,
 Ja dees zyn laasten wil, was hem beloofd by eeden,
 Van zyn geheel geslagt, dus hy ontsliep in vreden,
 En ging den wegh die al, wat vleesch heet is bereid,
 Als hy Gods raad op aard, voleynd, had in zyn teid,
 Verwagkend dat hy zoud, in 't Hemels erfryk landen,
 By hem, die al zyn doen, bestierd had door zyn handen,
 Zyn

Exodus
 14 vers
 19.

A A R D S V A D E R J O S E P H. 139

Zyn zaad in Cana, is in menigd uit gebreid,
 Als het door Jozua, was derwaards af geleyd,
 En kreeg door 't lot hen land, dat God hen had gegeven, *Jozua,*
 Als eerst het volk des lands, van daar was uit gedreven, *16.*
 Wat was 't gebergt beroemd, na Ephraim genaamd,
 Wat was Manasses, deel, in Israël, befaamd,
 En lag na 't lot, aan dees, en geens zyd, der Jordanen,
 Ook praald, 't deel Benjamins, met strydbre onderdanen
 Hier na heeft David, ook weer Josephs zaad gedagt,
 Die grooten Jesses zoon, in zang voor God hen bragt,
 Wanneer zyn harptoon luyd, wild Israëls herder hooren,
 Die Joseph uit geleyd, zyn kudde hebt verkooren, *Psalms*
 Toond ons de vrendelykheid. van uwen aanschyn goed, *80.*
 De bron van uw genaad, dien onuitputbren vloed,
 Gy die zit in uw troon, omringd van Cherubinen,
 En Englen zonder tal, die uw gestadig dienen,
 Verscheynd ons blinkenden, wiens doen is Majesteid,
 Dearm uwer kragt, verzeld uwe mogendheid,
 Voor Ephraims aan gezigt, dat zy uw daaden pryzen,
 Manasses, Benjamin, uw lof en dank bewyzen,
 Als gy gelyk een held, tot hun verlossing komt,
 Zyt gy met ons, wat schaad, of onzen vyand bromt,
 Door uwen aanschyn kont gy ons doen weder keeren,
 Zoo ryft een danktoon, by 't verlostten volk des heeren,
 Ag grooten Hemel Vorst, 'k aanbid op Davids wys,
 Den arm uwer kragt, hy kreeg met uw den prys, *Beden-*
 Schoonstond een Philisteen, van gad hem naar zyn leven, *king.*
 Schoon of hem zaul staag, wil door zyn spies doen sneven,

Ja schoon zyn Absalom, stond na zyns vaders kroon,
En wat hem meer geschied, gy zyt zyn schild en loon,
Zyt gy ô God by my, ik alles kom te boven,
Maar boven al, my schenk een hert uw regt te loven,
Ja uw te danken voor, ontfangenen genaad,
Ik smeek staat heer my by, als 't tot den avond gaat,
Wanneer de maalders, en de loopers beyde swigten,
De vensters toegaan, die ons hertens huis verligten,
Waard gy met Joseph, en met David wilt ook zyn,
Voor tyd en eeuwigheid, met myn en al het myn,
Die waard zyt, lof, en dank, in alle eeuwigheeden,
Hier op ik amen zeg, ô hoorder der gebeden,

AARDSVADER JOSEPH. 141

E E N I G E N

VERGELYKINGEN,

Om te toonen, dat Joseph in veelen, als een voorbeeld is geweest, van onsen gezegenden Hyland).

JESUS, CHRISTUS,

CHRISTUS:

Is zoo veel het vlees aangaat geboren uyt den zaade Abrahams, na de beloften, aande vaderen gedaan, Gen. 3. vers 15.

Is den tyd zyner omwandeligen op aarden, gehaat geweest van zynen broederen, naar den vleefche, na de woorde, hy is gekomen tot de zynen, ende zynen hebben hem niet aangemen, Johannes 1. vers 11.

JOSEPH:

Is gebooren uyt den zaade Abrahams, aan wien God de beloften gegeven hadden, ende zyne zade na hem, Rom. 4. vers 16.

Is geweest het voorwerper haat, zyner broedren, als hy hun gedrag niet konnen verdragen, in de gunst van zynen vader was, die hem tederlyk beminden, Gen. 37. vers 2.

S. 3.

Ver-

Vertonenden zyn wonderwerken, wilden zy hem dan steenigen, dan dooden, in zonderheid konden de Pharizeen, en schrift geleerden, hem niet verdragen, als hy haar toonden, de werken zynes vaders, Joh. 11. vers 53.

Werd verkogt aan het joodse Sanhedrin, door een zyner disciplen, genaamd judas voor dertig zilverlingen, en gebragt voor Cajaphas, Matth. 26. vers 25.

Werd gevangen, en voor het regt van Pilatus gesteld, of deze in hem, geen schuld vindenden hem wilden los laten, overreden zy hem om den zelve ten kruysdood, over te geven, Matth. 26. vers. 57.

Werd gekruysigt tusschen twee moordenaars, om door zyn dood, over dood, duivel en hel, te triumpheren, en de zynen, van't geweld

Vertonenden zyne wonderdroomen, wierd de haat zyners broedren vergroot, zoo dat zy hem tragten te dooden, ten waren hen Ruben belet hadden, nogtans werd hy door hen in den kuyl geworpen, Gen. 37. vers. 22.

Werd verkogt aan de midianiten door raad van een zyner broederen genaamd judas, tot een slaaf, voor twintig zilverlingen, en gebragt by Potiphar in Egypten, Gen. 27. vers. 25.

Werd gevangen, om dat hy de schandige begeertens, van zyns heers huisvrouwe, had afgeslagen, moest hy egter schoon onschuldig in den kerker geworpen werden, Gen. 39. vers. 7.

Heeft uitgelegd, van twee hovelingen hunne dromen, als mede die van Pharaö waarom hy als een vorst werd gesteld, om die landen, en zyn

des doods te verlossen ,
Matth. 27. vers 13

Opgevaren zynde ten hemel , is hy gezeten aan de rechterhand zynes vaders , in 't koninkryk der hemelen , van daar hy zyn gemeenten regeerd , door woord ende geest , Hand. 1. vers. 9.

Christus vergaderd zigeen gemeente , die hy spyft en laafd , als dat waare brood des levens , om hen over te brengen , uit de onvrugtbre wereld , en hen te geven de vrugte des eeuwigen leven , Job. 13. vers 18.

Ook vind men , tuffen de levens jaren , dat , Christus , ten Hemel , gevaren en verheerlykt is , en de jaren van Josephs verheerlyking , in Egypten , Eenige nabyheid ,

Jesus Christus is onzen zaligmaaker , en alieen des wereldds heyland ,

zyn vaders huis , uit hongersnood te verlossen , Gen. 41. vers. 41.

Dus verheven zynde , is hy gezeten naast Pharaö , in 't ryk van Egypten , daar hy regeerden , zoo dat niemand zonder hem , iets deden dat met zyne wil strydig was , Gen. 41. vers. 44.

Joseph vergaderden in de vrugtbaren tyd , koorn om het huis zynes vaders , Egypten en andren , met brood te verzorgen , in de onvrugtbre tyd , die na zyn voorzegging gekomen is , en onderhield Israël , en de zynen in 't leven , met brood in Gozen Gen. 47. vers 11.

Joseps naam , te weten Zaphnath Taneah , hem door Pharaö gegeven , zoude (naar de mening van Hieronymus) dier gelyken sinpeling beteekenen.

Wy

Wy besluyten dezen, onze digtmatigen verlustinge, met de woorden Paulus, in zyn laaste Cappitel, van zynen brief, aan den Hebreënen, als het na krooft, van Israël, zeggenden,

*Den God nu des vredes, die den groten berder, der schaa-
pen, door het bloed des Eeuwigen Testaments, uit den dooden
heeft wedergebracht, namelyk onzen Heere Jesum Christum, die
volmaken uw, in allen goeden werken, op dat gy zynen wille
meugd doen, werkende in uw bet genen, voor hem welbehage-
lyk is, door Jesum Christum, den welken zy de Heerlykheid,
in alle eeuwigheid Amen,*

STICHTELYKE
MENGELWERKEN.

T

K R Y G S - B E D R Y F

147

V A N

J O S U A ,

D E E E R S T E

R I G T E R I N I S R A E L .

N A M O S I S D O O D .

E E R S T E S T U K .

O V E R T O G T D E R J O R D A N E E N

J E R I C H O V E R O V E R D .

GEdugte Majesteid, wiens opper Heerschappy,
In Hemel, en op Aard, zig uitstrekt na uw woorden,
Strek uw geringe knegt, en staat zyn veder by,
Op dat zy stigting geef, aan die dit zien of hoorden,
Droeg grieken land, wel eer, op hunne helden roem,
Hercules, Jazon, en Achilles, door hun daaden,

T 2

Be-

Berugt en andre meer, als van dat ryk de bloem,
 Of Trojens Hector, zoo vermeld in oudheids bladen,
 Geen dappere Romein, al was het Cezar tros,
 Of Brutus 't komst niet by, ik wil vry hoger streven,
 Als 't blinden hydendom, hun helden in het gros,
 Zyn 't minst niet waardig, om een zulken lof te geven,
 Als dees ons wakkre held, het voorwerp van ons doel,
 Wiens kragt God Jacobs was, die sterkt zyn srydbre handen,
 Bragt Israël in 't erf, met alle hun gewoel,
 Om daar den waaren God, te doen haar offerhanden,
 Als Mozes was de weg, van alle vleesch gereyft,
 Alleen de zoone Nuns, was 's heeren Vorst verkooren,
 Een held zoo groot, als zulk een groote daad vereyft,
 Ja zulk een held als oit, geen grooter is gebooren,
 Zoo ras hy had aanvaard, het roer van Jacobs staat,
 Zoo leyd hy, (die vertrouwd, op Gods gegeven woorden,
 Dat hy zoud met hem zyn, ten vasten toeverlaat,)
 De stammen over des, Jordanen zilte oorden,
 Geen voet en werd 'er nat, Gods ark in 't midden staat,
 In 't drooge der rivier, wiens vloede zyn geweken,
 Op dat gantsch Israel, in vreden overgaat,
 Hier is Gods groote kragt, door Jozua gebleken,
 Hy regt tot Gilgal op, twaalf stenen op gehaald,
 Uit 't midden der Jordaan, na het getal der stammen,
 Tot een gedagtenis, voor 't na geslagt bepaald,
 Dat zy hun God die deed, dees wondre niet vergrammen,
 Dog eer ons held trok op, en tegens Jericho streed,
 Komt hem de Vorst van 't heir des heeren zig vertonen,
 Met

Met 't uit-getogen zwaard, als tot den ftryd gereed,
Ten ftraf het Canaas volk, die dien lands douw bewonen,
Hier tegens fprak ons held, met onbezweken moed,
Zyt gy met ons of wel ten by ftaand ons vyanden,
Ik ben de Vorft van 't heir, des Heeren uw ten goed,
Was 't antwoord, en hier toe gekomen in dees landen,
Dit onverwagt gezeg, van hoog gedugten hand,
Heeft zig eerbiedig hem, ter aarde zig doen bukken,
Dat hy zyn heer aanbad, die fprak 't is Hylig land,
Ontbind de fchoenen, wilt die van u voeten rukken,
Oms held deed na dit woord, en heeftse af gedaan,
Hier na God gaf bevel, hoe hy zig had te dragen,
Met Jericho dat had, haar poorten toe gedaan,
Om tros den ftoorm, van de fiammen af te wagen,
Hier ziet men onze held, zyn eerfte veldtogt doen,
Geopent met 't beleg, van Jericho's fterke wallen,
Die door geen dondrend fchut, of fterke helden koen,
Maar door 't Bazuyne geluyd, van zelfs ter neder vallen,
Ses dagen lang, droeg men, Gods arke om die ftad,
Slegts eenmaal en daar by, der hel bazuyne klanken,
Dit werd tot fevenmaal, ten fevender hervat,
Doe juygd ganft Israël zeer luyde God te danken,
Zoo wierd die ftad vernield, door Gods kragt en den held,
Verbranden haar met vier, geen mifchen liet men leven,
Maar Rachab fchoon een hoer, ontkwam des zwaerds geweld,
Met haar geheel geflagt, om datze had gegeven,
Aan den verfpiederer, dien Jozua daar zand,
Een fchuylplaats, en is zoo, by Jacobs zaat gevonden,

Dereft wierd voor 't gezigt, des heren al verband,
 Alleen een Achan, had zig hier begaan in zonden,
 Dit geeft een spiegel ons, wat wapne Gods vrees zyn;
 Alleen geen Jozua, dit in zyn tyd bemerkten,
 Maar Zimson, Jephtah, en Debora, 't was niet kleyn,
 Het heyl dat zy door kragt, van Jacobs hulp bewerkten,
 En zoud in dat geval, ik 't alles brengen by,
 Van David, Hifkias, en anderen ik zoud dwalen,
 Gezegend dan het heir, wiens opperveld heer zy,
 God Jacobs, 't doet gewis, hun magten zegenpralen,
 Daar wierd door Jozuä, na Gods bevel voldaan,
 De Goddelyke wil, aan Jerichoos stedelingen,
 Een zeldzaam krygtuyg, werd gebragt voor Jericho aan,
 Heel anders dan men tans, de sterkten meed komt dwingen,
 Daar toe veel zwaar gefchut, mortieren veel in tal,
 En kogels gloejend, en ook bombe zwaar van wigten,
 Daar mede beukt men flaag, der vesten muur of wal,
 En maakt zoo bresse, den bezetters te doen zwigten,
 Zoo was des heeren fchrik, in 't Canas volk gebragt,
 Zy vreesden voor het heir, van Jacobs dappre benden,
 Agh was maar Israël, dat flaag Gods wet veragt,
 Gebleven by de wet, 't had noit gezien elenden,
 Als 't trof den Achan, die zig boozelyk vergreep,
 Aan het verbanne, waarom Israël geflagen,
 Vlucht voor de mannen Ai, en kreeg een harde neep,
 Tot Achan had de loon, van zyn bedryf gedragen,
 God die ontdekte 't quaad, en raakte hem voor 't oog,
 Van het geheele volk, daar hy zyn daad beleden,

Hy

Hy wierd gestenigd, die dus Israël bedroeg,
Zyn erve uit geroeid, om dees zyn grouwel heden,
Men voerd al wat hem hoord, ook zyn geroofde buyt,
Door Jozuas gebod, in Achors dal te zamen,
En 't werd door vier verbrand, zoo werd het boze uit,
Gantfch Israël geweerd, en zy verlost van blamen,

EErst zag men Jericho, ten eenemaal verplett,
 Door God gegeven, in de hand van Jacobs erven,
 'T is Ai, als Jericho, vergaan door 't zwaard gewett,
 Heeft hen een zelfde lot, doen tot haar deel verwerven,
 Dus zag men Israël, met Jozua, aan 't hoofd,
 Om Ai, en haren Vorst, als Jericho, te bestryden,
 Na 't Goddelyk bevel, en 't wierd ook haast verdooft,
 Ja met den vier verbrand, in korte wyl en tyden,
 Ons held trok met het gros, des heirs voor hunne wal,
 Den konink Ais trok uit, om Iozua te bevegten,
 Niet denkend dat daar waar, gelegd tot zynen val,
 Een agter lage, wel voor zien van dappre knegten,
 Den veld heer had geboon, als 't volk van Ai trok aan,
 Te stryden dat zyn heir, zig stellen zoud te vlugten,
 Als 't deed de eerste maal, en 't heeft ook zoo gedaan,
 Hy loktze van de stad, daar zy geen quaad voor dugten,
 Maar dagte Jacob, is geslagen en moet vlien,
 Als Jozua, zyn spies, na Gods bevel geheven,
 Had tegen deze stad, den hinderlagen 't zien,
 Dat het nu was hun tyd, na 't hoog gebod gegeven,

Het

Het stadsvolk hield nogtans, op Jacobs heyr met magt,
Niet denkend dat hen zou, den agter hoeden plagen,
Die optrok en ook toog, in haasten ja met kragt,
Ter stad in, waar af zy in 't kort het rooken zagen,
Daar stond het krygers rot, van Ai als radeloos,
Hun stad in laje vlam, geen hoop om te ontvlieden,
Dies hoort met krygs geschry, wat zyde men verkoos,
Den toegang was gestopt, door Jacobs dappre lieden,
Men greep de Konink zelfs, en bragt hem levend by,
Den Vorst van Jacobs heir, die aan een hout hem hegten,
Voor 't oog van Israël, maar aan den avond hy,
Wierd afgenomen, op zyn lyff me een steenhoop regten,
Men handeld deze stad, die bukten voor de magt,
Van Jacobs stammen, als met Jericho was bedreven,
Alleen het vee en haav, wert als een buit geagt,
Van den verwinnaars, na Gods hoog gebod gegeven,
Wie koneen zwaard weerstaan, gevoerd door zulk een hand,
Geen Jericho, of geen Ai, oft Cananiters steden,
Of vorsten Godes erff, was toegezegd dit Land,
God had het Abraham, gegeven zelfs by eeden,
Zoo volgt den zegenvaan, het volk daar God voor stryd,
Ag mogt elk Christne held, dit leerend onderregten,
Te stryden in 't gebed, en dat wel t'aller tyd,
Om zoo den Cananiet, der hellen te bevegten,
Dus zegenpraald het heir, van Jacob als het quam,
In's Cananiten land, verbannen voor Gods oogen,
Als Jericho en Ai, verwoest een ynden nam,
Verbryzeld door het staal. van Godes alvermogen,

Daar na deeld Jozua, gantsch Ifraël in twee,
Gerizim, Ebal, zyn daar beyd toe uitverkoren;
Daar steld hy's overeen, en las aldaar ter stee,
Gods wet om zegen, en den vloek beyd aan te hooren,
Wat heyl den onderdaan, wiens Vorsten zyn gezett,
Op heylige wetten, die zy steeds als voesterheeren;
Het volk voorhouden, doen te weten dat de wett,
Hun tot een spiegel diend, om hunne zond te leeren.

DERDE STUK.

HET SLAAN DER VYF
KONINGEN.

DAt krygslift is gebruykt, in bange oorlogs tyd,
En dat men zoekt elkaar, door vonden te verleyden;
Is een traditie oud, door zulk een sneeg beleyd,
Wist 't volk van Gibeön, zig vreedten te bereyden,
Zy 't ziende hoe Gods hand, gestaag voor Jacob streed;
Eerst (Sihon) ende (Og) aan gintsz zy der jordanen,
Hun land verwoestet, wat me Ai, en Jericho, deed,
Aan dees zyds der rivier, en haare onderdanen,
Zoo quam hen vrezen aan, zy namen dan 't besluyd,
Om afgezanten, tot 't verwinnend heir te zenden,
Hier toe dan voerden zy, bedriegelyk iets uit,
En overreden dus, den oudsten aller benden,
Van 't srydbaar Israël, hun uytgedroogden spys,
Gescheurde kleeding, en hun schoene afgesleten)
Vertoonen zy als blyk, van vergelegen reys,
Schoon dat zy midden zyn, in 't Canaas land gezeeten,
Hun aanspraak is gegrond, op vrees voor lyf en goed,
Wy zagen zeggen zy, uw voorspoet heyl en zegen,
Dit bragt ons ten besluyt, te vallen uw te voet,
Om vrede is ons komst, uyt landen ver gelegen,

Bezieet ons lyffstogt, en ons kleding wyzen 't aan,
 Dat wy van verre zyn, wilt ons verzoek niet wraaken,
 Sweerd ons dat gy ons land, niet zult doen ondergaan,
 Wy zyn uw knechten, tot uw dienst in alle zaken,
 Op 't woord dat zy van ver, uit landig zyn gereift,
 Zoo zwoerme hen de vreed, te geven naar begeeren,
 Maar in drie dagen tyd, den ondervinding 't wyft,
 Dat zy niet ver maar, digt by Israël verkeeren,
 Hun steden men ontdekt, maar den gedaane eed,
 Deroudste Israël, deed hun genaad verwerven,
 Maar om begaâne list, men haar het jok aan deed,
 Om stadig dienstbaarheid, te doen by Jacobs erven.
 Ten waterputren. en hout hakren men hen steld,
 Om 't murmureeren, van 't volk Israël te stuyten,
 En zoo bleef Gibeon, bevryd voor 't Crygsgeweld,
 Door op dees schrandre wys, voor zig den paiste stuyten,
 Hunne nagebeure vol, van spyt om deze zaak,
 Vergaderden zig ten kryg, vyfkonings en hun magten,
 Om dus 't land Gibeons, te offren aan hun Wraak,
 Haar te verdelgen, dat met hun vereenden kragten,
 Zy melden 't Jozua, en smeekten in dees nood,
 De hulpe Israëls, die hen ook bystand brogten,
 Ziet hier kreeg Jozua, een zegen wonder groot,
 Hy met zyn Israël, die konings 't onder brogten,
 Hun namen dus gemeld, in 't goon gewyde woord,
 Adoni zedek, die Jeruzalem regeerde,
 En Hoham, dien het land, van Hebron eer behoord,
 Iiriam, dieme als Vorst, in Iarmuths landsdou eerden,

Hier:

Hier by nog Japhiad, die voerden lachis kroon,
Met Debir Eglons Vorst, die vyf die quame 't zamen,
Met al hun bende, dat zy Gibeon deeden hoon,
Daar zy bloed dorstig, voor die stad hun leger namen,
Het Gibeonitfe volk, bevreesd voor deze magt,
Hun boon tot Jozua, die was tot Gilgal zenden,
Dat hy hun by stand bood, daar hun de groote kragt.
der Amoriters, zocht te brengen in elenden,
Den krygsVorst Israëls, op dit berigt trekt aan,
In yl van Gilgal, men een uitgeleesne schaare,
Godsmond had 't reeds voor zegt, dat hy hun zoude slaan,
Trok moedig tot hen, af daar zy gelegerd waaren,
Ja zelfs een gantsche nagt, spoed zig het leger voort,
Den stryd die wert gemeen, en zy wel dra geslagen,
Door 't overwinbre heir, na luyd van 't Godlyk woord,
Die 't zwaard ontvloden, die genaakten zwaarder plagen,
God zelfs haar stryd aan deed, uit zyn verhevne troon,
Als zy al vlugtende, tot Beth horon genaakten,
Kwam door zyn hagel, van 't verstroyde heir veel doon,
In Makkedaas spelonk, haar koninks schuylend raakten,
Hoe groot of Jozua, in Godes gunsten ston,
Bleek als hy sprak gy zon, by Gibeon staat stille,
En gy ô bleeke maan, in 't dal van Aialon,
Dat 'd Amoriten al, verdelgt zyn, 't is Gods wille,
Als men den veldheer meld, dat dees vyf konings zyn,
In Makkedaas spelonk, verscholen gaf bevelen,
Dat men den Ingang stopt, met steene groot en kleyn,
Om na vervolg aan hun, hun straffe toe te deelen,

Als men van 't ftryden, en 't najaagen wederkeerd,
Van hen die vlugtend zig, naar elders henen wenden,
Zoo triumpheerd het volk, dat God hun fchepper eerd,
En Gibeon verlost, van 's vyands fwaards elenden,
Dus jaagde Israël, hun vyands heftiglyk,
Tot 't alles was verdelgd, wat of hun zwaard ontmoeten,
Het weynig dat ontkwam, nam in de fteden wyk,
En Israël zig keerd, hun veldheer te begroeten,
Die nog by makkeda, hun wederkomst verwagt,
En liet den koningen, uit der spelonke haalen,
Men wierp de fteene af, en heeft ze voort gebragt,
Tot Jozua, in 't heir, dien ruftig zegen praalen,
Hier fprak ons held komt hier, gy Jacobs waarde kroos,
Kom zet u voeten, op den nek uwer vyanden,
Zoo doe uw fterke God, aan al uw vyands loos,
Wiens land gy erven zult, die hy voor u verbanden,
Als men dit had verrigt, zoo flaat den dapre held,
Die koninks zelvredood, deed hun aan bomen hangen,
Tot aan den avond toen, nam men hen af en ftefd,
Een fteen hoop over hen, daar zy hun graf ontfangen,
Zoo was dat magtig heir, vernield door Jozua,
Wiens zwaard gezegend was door God gedugter wrake,
ô Wee zulk volk en land, dat Godes wraak zwaard fla,
Dienseynde is gewis, en komt hen fchigtig naaken.

VIERDE STUK.

VERSCHIEDEN KONINKS GESLAGEN,
EN HUN LANDEN INGENOMEN.

NOg op dien zelfden tyd, dat 't heër die konings floeg,
Wierd makkeda berend, en buygt zig voor de magten,
Van 't ftryd baar Jacobs zaat, met welk men zig gedroeg,
Als men met Jericho deed, als menze 't, onderbragten,
Van daar zoo spoen zy, zig na Libna om dat land,
Op dien verlangde dag, ook mede te doen zwigten,
Het werd gewonnen, door den alverwinbre hand,
Van Jozua die Vorst, en volk als Jericho rigten,
Des anderen dags, zoo bukt ook lachis voor het staal,
Wiens koning by de vyf, eer Jacobs heër bestreeden,
Geteld werd en zy zyn, vernield ook altemaal,
Hun lot was ook gemeen, Zoo als men Libna deden,
Schoon Horam gefers, vorst, ten hunner hulpe yld,
Hy werd geflagen, dat geen zyner overbleven,
Die niet met God en ftryd, de overwinning feyld,
Van daar 't verwinnend, heër na Eglon zig begeven,
Wiens vorst ook was gefchuld, in Makkedas spelonk,
Zyn magt men daar versloeg, zyn land nu ingenomen,
En

En met gelyke munt, het Hebron ook vergonk,
 Hun vorst en heir was meed, als Eglon omgekomen,
 Van daar toog Jozua, met 't heir vol leeuwen moed,
 Gesterkt door 't Albestier, om Debir te bevegten,
 Het zwaard hen ook ontzield, en tuimle deed in 't bloed,
 Hun stede have vorst, en volk me als andere regten,
 Zo werd den Cananiet, vernederd door het zwaard,
 Van Kades Barnea, tot Gaza, veele landen,
 'T land Gozen tot men komt, hy Gibeön vermaard,
 Geen hunner werd bevryd, vans overwinnaars handen,
 Zoo toog het moedig heir, met hunnen dapren held,
 Aan 't hoofd na deze kryg, belaan met zegeningen,
 Naar Gilgal daar het zig, verzameld in het veld,
 Daar zy hun hulper, de God Jacobs, lof toebringen,
 Dus zag me reeds het land, van vele in de magt,
 Van Jozua, die god gestaag deed Triumpheeren,
 Is God met ons wie kan, weerhouden zulke kragt,
 Hy is 't alleen die heet, Jehova, heer der heeren,
 Wiens hand tot Jacobs heyl, met deze ryken 't deed,
 Verstokte hen, en die nog verder, moeste bukken,
 Dat zy met Jacob streen, op dat hun naakten 't leed,
 Dat Isrëls heir hun land, ten erfdeel hen ontrukken,
 Ag had dit zaat zig maar, gespiegeld aan dees lien,
 Wiens land zy namen in, om 't erfelyk te bezetten,
 Zy hadden noit gefeyld, nog ongeluk gezien,
 Maar overtraden boos de goon gewyde wettën,
 Het trou vermane, van hun heylige propheet,
 En man Gods Moses, wierd door 't nageslagt vergeten,

Den

Den grooten Jozua, haar ook het zelfde deed,
Maar zy verharden staag, en dooden Gods propheten,
Dus is dat land hen ook, ontnomen door die 't gaf,
En zy al om verftroid, door alle wereld deelen,
Het bloed komt op hun kop, men niet Gods zoon ontzag,
Maar hegten hem aan 't kruys, die kon haar zonde heelen,
Wy treden hier alreeds, een winig buyten 't spoor,
Gespoord door yver, laat ons over gaan te merken,
Hoe Jozua nog streed, en brak geweldig door,
Versloeg veel konings, daar God kwam zyn hand versterke,
Schoon Israël vergadt, Gods overgrooten daan,
Nogthans was Jozua, een voorbeeld onzes heeren,
Want Jozua bragt 't volk, in 't aardze Cana aan,
En Jesus doet zyn volk, in 't hemels Triompheeren,

HET SLAAN DER ANDERE KO-
NINGEN EN LANDE DOOR
JOZUA.

Schoon of veel konings, en hun lande zyn verkragt,
Door 't sryd baar heir, dat volgt Vorst Jozuaas bevelen,
Was konink Jabin, die in Hazor had veel magt,
Een hoofd der Coningen, Van veel verscheydne deelen,
Van 't Cananietse ryk, dees alle hy ontbood,
Om nevens zyne heir, hun magten te vereenen,
Tot stuyting van het heir, dat als een arend vlood,
In voorspoed, krygs geluk, zoo bragt hy op de beenen,
En heir ontelbaar, als het oever zand der zee,
Met paarden wagens, en verzien met srydbre mannen-
Ook veele krygsgeweer, zy 't alles stelden ree,
Aan Meroms vloede, daar ze hun tente nederspannen,
Een zoo gevreesde magt, vertrouwd op hun geweer,
Haar troffe wagens, en hun rappe oorlogs knegten,
In haare ooge, als verblind door Jacobs heer,
In staat om met succes, 't volk Israëls te bevegten,
Dit schrikt geen Jozua, van zyn voornemen af,
Nog brengd geen vreze, in de Israëlietse benden,

God

God was met hen, die ook hun veld heer wysheid gaf,
En hem reeds had beloofd, dat hy den kryg zou wenden,
Ten overwinning, voor het heir dat hy geleyd,
Ja dat die groote magt, was in zyn hand besloten,
Hy vast betrouënd, op dat God had toe gezeyd,
Brak op uit Gilgals veld, met yver onverdrooten,
Hy trok in yl daar zig, dien troffe magt bevind,
En overvald hen, die zyn komst nog niet verwagten,
Daar scheen elk Cana niet, in steeds eens helds een kind,
En Jacobs volk vol moed, begaf zig om te slagten,
Hier werd die spreuke waar, wat helpt ten stryden sterk;
Daar 't God is die ook kan, de zwakke doen verwinnen,
De stryd is Godes, 't zegen pralen ook zyn werk,
Voor die met zyne hulp, die vast is kryg beginnen,
Daar zag men 't magtig heir, verstrojende gedood,
Hun paarde men verlamd, de wagnen men verbranden;
Men trok na Hazor zelfs, daar Jabin eer gebod,
En 't werd met vier verbrand, die hoofd stad veler landen;
Eer 't bange krygs volk, nog 't land Zidon had bereykt,
Ja eer 't aan Mispa kwam, liet al hun zielen 't leven,
Met alle steden, ziet men Jacobs zaad verrykt,
Van alle Konings, die in 't stryden zyn gebleven,
Tot grooten Libanon, en 't land daar rondom heen,
Viel 't Jacobs krooft ten deel, zoo God eer Moses toonde;
Ja zelfs van 't Enaks zaat, die Reuzen bleef niet een,
Dan die tot Gaza, Gad, en Asdod, bleven woenen,
Daar van gaf Jozua, zyn deel aan yder stam,
Zes volkre landen, die met namen zyn beschreven,

Zy werden al gedood, dat niets het zwaard ontkwam,
Dan die Heviten, die in Gibeon overbleven,
Doen hield de kryg op, door Vorst Jozua gevoerd,
Met zoo veel lof en eer, schoon God na zyn behagen,
Nog volkre ovrig lied, die niet zyn aangeroord,
In dien tyd tot een toest, hoe Israël zig zou dragen,
Dat wederspannig zaad, dat dikwerf God verzogt,
Schoon overladen met, zyn wondren voor hun oogen,
Was nu in 't grootste deel, huns Erffenis gebrogt,
Ag had tog Jacobs kroos, Gods weldaan overwogen,
Ik zal niet melden hier, hoe verder is gekrygt,
Waar Israël nog meer, hun palen uitging breiden,
Beginnd met Othniel, wat die daar nog aan reygd,
'T was ons bestek alleen, in Jozuaas daan te weyden,
Ik sluyd met deze wens, ô God die Jacobs zaad,
In Cana leyde, door den Jozua wiens naamen,
In zegening staag blyft, breng ons dog uit genaad,
Door Jesus bloed verdienst, in 't hemels Cana Amen,

LYST DER KONINGE, DOOR JO-
ZUA GESLAGEN, ZOO ZY IN
DIT DIGTSTUK, IN ORDER
NA DE TEXT VOLGEN,

EERSTE STUK, de Koning	Jericho.	Hepher.
TWEDE STUK.	Ai.	Aphek.
DERDE STUK.	Jeruzalem.	Lazaron.
.	Hebron.	Madon.
.	Jarmuth.	Hazor.
.	Lachis.	Simron.
.	Eglon.	Achfaph.
VIERDE STUK.	Makkeda.	Thaenach.
.	Libna.	Megiddo.
.	Horam.	Kedes.
.	Debir.	Jakneam.
VYFDE STUK.	Gefer.	Dor.
.	Geder.	Gilgal.
.	Adullam.	Arad.
.	Bethel.	Tirza.
.	Thapiah.	

te zaamen 31 Koningen

D E D O O D

V A N

K O N I N G

Z A U L.

EN ZYNE 3 ZOONE, 1 Samuel 31.

Wat baat een helden hart, wat helpt ten ftryde sterk,
 Wat baat een leeuwe moet, in camp of oorlog perk
 Wat baat panfier, en fchild, wat helpt het zwaard ten vegten,
 Wat baat een wagenheir, wat ruyters ofte knekten,
 Zoo niet Jehova God, aan onze zyde staat,
 En met zyn arm fterk, ons vyands magte flaat,
 Het geestlyk wapen tuyg, moet aangedaan aan 't harten,
 Waarmede Vorft David, eer zyn vyand uit dorft tarten,
 Den Goliath van Gath, die Jakobs goël hoond,
 Hy door den flinger heeft, in 's heeren naam geloond,
 'K zou hier van zaul, en de dood zyns zoonen fpreeken,
 Die 't fchrik zyns vyands was. eer hy was afgeweeken,

En

Een Gods geboon veragt, dat die hem vyand wierd,
Waar na hy is verflapt, en niet meer zegen vierd,
Dit zy voor elk en my, ten les zoo 't is geschreven,
Dat uw gebod ó God, ons is een ligt ten leven,
Daarom gy Zaul deed, gevoelen uwen straf,
Bewaard ons door u geest, dat wy noit wyken af
Ten blyk zo God met ons, zyn arm zend in 't vegten,
Wie zal dan tegens ons, met boog of zwaard uit regten,
Maar zo hy niet met ons, voor aan in 't spitze treet,
Zoo treft ons 't vyands staal, eer t imand ziet of weet,
Vraagd imand wat het was, dat God den Zaul haaten,
'T was dat hy zyn gebod, versmaat had en verlaaten,
Als hy 't verbanne spaart, waar van God had gezegt,
Dat hy het zoud verdoen, als zyn getrouwen knegt,
Gehoorzaamheid by God, geld meer dan offerhanden,
Hy Agagh, Ameleks Vorst, en het Beste niet verbanden,
God zand hem Zamuël, verkondigt dat dees daad,
Was in des heeren oog, versoejens waard en quaad,
Die slaat den Agagh, voor Vorst zauls oog aan stukken,
Voorzeid hem Godes straf, dat hem zyn hand zou drukken,
Had hy op regt van hert, hier om getoond berou,
Wie weet God had gehoord, diehoud beloft getrou,
Dat is vergiffenis, van zonden en misdaaden,
Zo wy met herten leed, hem bidden om genaden,
Maar 't moet in ernst zyn, geen werk eens Hypokryt,
Want Gods alwetend oog, vergroot zyn Majesteit.
Die hem de rug toe keerd, waar zal die zeege vinden,
Die 'd elemente kan, gebien om te verslinden,

Hier

Hiet by quam nog de haat, die Zaul David heeft,
 Waarom hy voor zyn oog, gelyk een veldhoen zweeft,
 Dan op de berge dan, in velden of spelonken,
 Die man na Godes hert, wiens lof zoo heeft geklonken,
 In 't veld daar 's heren kryg, wierd door zyn hand bestierd,
 'T was David, die door gunst des heeren zegevierd,
 Gezalft door Zamuel om in des Zaul steeden,
 Aan't hooft van Jacobs krooft, in 't spits der strydte treden
 Daar na te praalen, met den scepter en den kroon,
 Van dat twaalfstammend ryk, voor Zaul kis zyn zoon,
 Die staag het herte sloeg, hy gaat den duivel vragen,
 Door Endors toverkol, hoe hy zig zal gedragen,
 Die deed hem komen op, een Zamuel in schyn,
 Wiens stem hem meer benoud, en doet in angst zyn,
 Het Philisteene heir, om Israël te quellen,
 Was tot den togt gereed, gaan zig in ordre stellen,
 De krygs bazuin werd ook, by Jacobs volk gehoord,
 Elk wagtend op 't bevel, van Konink Zauls woord,
 Den kryg nam een begin, elk toond een held te wezen,
 De schutters vallenaan, 'd flingren elk deen vreesen,
 Geen een by Jacob, of hy deed wat hy vermag,
 Maar spyt dit al, God was niet mee in 't spijt dier slag,
 Dit keerd de zegepraal, van Zauls heir benden,
 Elk vlood zyn vyand, ging zig ginst en herwaard wende,
 Daar viel van Israël, zo menig srydbaar man,
 Daar onder Zauls zoon, den vroomen Jonathan,
 Die schrik der Philisteen, die David teder minden,
 Met twee zyn broeders, 't zwaar der Philisteen verslinden,
 ô Dag,

ô Dag, ô droeve dag, Vorst Zaul ook door wond,
 Laat menig naare fugt, uit zyn bestorven mond,
 Spits broeder zegt hy tot die quam zyn wapen dragen,
 Trek ras u zwaard van 't zyd eer dat ik werd geslagen,
 Door 's Philistene hand, maar dees zyn Vorst getrou,
 Sprak dat zy ver van my, dat ik u dooden zou,
 'K wil met u sterven, 'k kies een lot met u beschooren,
 Daar gaat den bange Vorst, zig met zyn zwaard door booren,
 Daar stroomd zyn edel bloed, op Gilboas geberg,
 En die hy had vergeefs, om hem te doon gevegt,
 Liet door zyn eygen zwaard, by zyne Vorst het leven,
 Zo is den schoonsten man, in Jacob dood gebleven,
 Treur nu vry Benjamin, daar leid ia zyn perzoon,
 U Konink, van u stam, is afgescheurd de kroon,
 Treur Sions dogtren, om 't gemis der vroome helden,
 Wiensbloed stroom'd alseen beek, langs Gilboase velden,
 De troffe Philisteir, verhit met bloed dorst groot,
 Vond Zaul en zyn zoons reeds uit gestrekt en dood,
 Men voerdse in triumph door alle hunne landen,
 Om deze voordeel doen, ze hun afgoon offerhanden,
 Zyn harnas opgereg, in 't choor van Astaroth,
 Zyn lyf van 't hooft berooft, gehange tot een spot,
 Te Bethsan aan de muur, en dat voor yders oogen,
 Maar Jabes helden, met het leed dier Vorst bewogen,
 Versterken zig met moet, en trekken by der nagt,
 Door haar werd Zauls lyf, tot in haar stad gebragt,
 ô Dappere helden dien zoo trou waard voor uw heeren,
 Zy doen na 's lands gebruyk, en met gewoone eeren,

'T gebeent van haaren prins, begraven na zyn staat,
 Wel onder Jabes boom, waar na elk hunner gaat,
 Wel seven dagelang, met vaste hem betreuren,
 Vorst David als hy 't hoord, zyn kledereging verscheuren,
 Den tyding bringer was, een Amalekiters zoon,
 Hy bragt het armtuyg, van Zaul en den kroon,
 Aan den held David, ja hy komt aan hem te melden,
 Dat hy den Zaul zelfs, op zyn verzoek neervelden,
 En dagt door dit gesprek, te winne Davids gonst,
 Maar dees vermeten taal, was als verkeerde konst,
 Een werktuyg tot zyn dood, Vorst David sprak gy bloeden,
 Dorst gy door uwe hand, een Gods gezalfde dooden,
 U bloed zy op u kop; u eygen mond die spreekt,
 Het vonnis van u dood, op manne hem doorsteekt,
 Den snode bood ten loon, voor deze zyn bedryven,
 Die zulk een daad beging, moet niet in 't leven blyven,
 Daar treurd den David, en zyn onverzaagde magt,
 Hy hief een rou toon aan, en maakte jammerklagt,
 Hoe legd de cieraad, van ons Zion nu verflagen,
 ô Dag ô droeve dag, die my doet rouwe draagen,
 ô Waarden Jonathan, moest 't Gilboase veld,
 Het bloed verzwelgen, van dien dappre oorlogs held,
 Myn hals en boezem vrind, den leeuwglyk in moeden,
 Met arends snelheid, die u zwaard riek na den bloeden,
 Der troffe Philisteen, verkondig 't niet tot Gath,
 Des groten nederlaag, tot Askelon de stad,
 ô Dogtre maak geen rey, gy Philisteynse maagden,
 Klink geen Cymbaal of luyd, die deze dag gewaagden,

Trek

Trek met geen Tamborins, om dees verwinning uyt,
ô Nogmaals Gilboa, op u en waft noit kruyt,
Nog regens ofte dauw, bespreng u't genen dagen,
Daar zulk een helden roem, legt op u grond verflagen,
Op u waft nimmer vrugt, dat tot hef offers diend,
Ten teken dat op u, viel, Davids beste vriend,
Wiens snelle boog noit is, geveilt of quam te missen,
Die in het oorlogs veld, het voorst was aan de spisse,
ô Nogmaal, ag ja ag, myn, broeder Jonathan,
Ag Jonathan, myn vrind, ag gy gewenste man,
Moest gy door 't moord geweer, der Philistene sneven,
Die als u arm quam, gy siddren deed en beven,
'K zal wel doen by u zaad, om u getrouwigheyd,
Die gy aan my bewees, geen schroom voor vaders nyd,
Kon by u gelden, om u vrindschap te doen krenken,
Zoo lang als David leeft, zal hy aan u gedenken,
ô Dogtre Sions trek, u rouw ciraaden aan,
Zingt nog blaast geen bazuyn, op feest en nieuwe maan;
U treur item werd gehoord, in uwe tempel chooren,
Gy hebt het puyk uws volks, op eene dag verlooren,
Wien was zoo vaardig als eer Zaul Jonathan,
Dien Zaul die eer was, den alderschoonste man,
Die men in Jacob vand van 't hoeft tot zyne teenen,
Ontwind u sluyer, die bedek u en u weenen,
Vervul het hyligdom, om dees zoo groote slag,
Men roep het puyk der mans, viel op een droeve dag,
Dus danig was het eind, van Zaul en drie zoonen,
Die had veel jaar gepraald, in Jacob met de kroonen,

ô David regt geard, ten regt na Godes hart,
 Die om u vyands dood, gevoelde zulk een smart,
 Te veyliger kond gy, hier na de kroone dragen,
 Een vry geweten is, een maaltyd 't allen dagen,
 ô ongehoorzaamheid, die waardig is beweend,
 ô Zaul Zaul, die uw oogen hebt geleend,
 Op Agagh, en zyn buit, weerstrevend, Gods geboden
 Gy liet hem leven, en in hem uw zelve dooden,
 Gy had Gods groote hand, ter uwer hulp bereid,
 Had gy niet overtreen, t gebod dier Majesteid,
 Op stoute zondaars, wilt hier uyt een leering trekken,
 En met geen vygeblaan, van ongeloof uw dekken,
 Die Gods geboon vertreed, die tergt zyn mogendheid,
 Dien wreker is genoemd, en wel in grimmigheid,
 Voor zulken die zyn woord, en wetten overtreden,
 Herdenk aan Zaul, wilt u zelfs eens overreeden,
 Of gy gewankeld hebt, en toond opregt berou,
 Gods woord staat als een muur, nog vaster ja getrou,
 Wil hy een zondaar, die zyn zonde roud vergeven,
 En schenke hem hier na, een zalig eeuwig leven,
 Geef my ô God dat ik, noit Zauls weg in slaa,
 Te kwetze u geboon, maar geeft aan my genaa,
 U steeds te eeren, in uw wetten en geboden,
 Zyt gy ô God met ons, geen duyvel wereld snoden,
 Geen hel nog iets op aard, dat ons beschaden kan,
 Is God met ons nog eens, hy neemds ons zake an,
 Den trouwe bond God, keerd dat quaat is ons te goede,
 Hy geeft de voor spoed, en hy keerd de tegenspoeden,
 Een

Een David roemde eer , van Godes groote daan,
Met hem dreef hy een heir hy kon doorbenden slaan,
Met dien getrouwe schilt, zo sprong hy overmuuren,
Geen vyand kwam hem voor, of moest de dood bezuuren,
Dit zy ons tot een troost, in al wat ons ontmoet,
Is God met ons zo komt, het alles ons ten goet,
Van 't aards het eeuwigen, voor pynleed en plaagen ,
Een eindloos maat gezang, in Godes welbehaagen ,
Zoo roemd u heilig volk, ô God in mogendheid,
Is nimand u gelyk, u doen is Majesteid,

OP DEN DOOD.

Niets is zoo zeker als de doot,
'Tontziet, het klein, zoo min als't groot,
Geen oud, of jonk, of wien het zy,
Geen levend is van 't sterven vry,

Geen held, was oit zoo groot van daad,
Geen konink, oit zoo hoog van staat,
Geen aards tyran, had oit geweld,
Dat voor de dood bestond in 't veld,

Een middel dat **G**od zelfs ons geeft,
Waar doorme na de dood herleeft,
En dat de dood, niet dooden kan,
Daar geeft hy schrift en zegels van,

En vraagd gy die onwetend zyt,
Hoe raak ik van de dood bevryt,
'T is leerd te sterven, eer gy sterft,
Op dat gy 't eeuwig leven erft,

Doet Godes wil, leef na zyn wet.
Want zoo gy uw hier tegens zet,
Zoo is uw sterven voor altyd,
Een sterven in der eeuwigheid,

Door

Door zoek en lees 't gewyde woord,
Daar uit gy Godes stemme hoord,
Zoo leerd ge, wien de dood verwon,
Op dat hy niet beschaden kon,

Bid, zugt, ja lees, en smeek u God,
Doet niet als Zaul die 't gebod,
Van God veragt heeft, en nog meer,
Daar u beschreven tot een leer,

Soo zult ge vinden, sonne klaar,
Hoe Abraham, geloovig waar,
En leefd daarom by God, altyd,
Daar Jezus zit met Majesteid,

Aan zynes vaders regterhand,
In 't eeuwig hemels vaderland,
Al die gelooft, die komt ook daar,
Door 't zoen bloed van de Middelaar,

PETRUS UYT DE GEVANGENIS
VERLOST.

HEt lust myn door bespiegelingen,
Van goon geweyden letter beemd,
In 't **E**vangelij hof, te dringen,
Ag was myn ziel, nu niet vervreemd,
Maar door Gods geest, als aan gesteken,
Ik zoud na geest, en waarheid spreken,

Regt stigtend, nuttig na behooren,
Van Petrus 's heeren kruys gezand,
Door ons ten voorwerp, uit gekooren,
Gered door een gedugten hand,
Verlost uit kerker, boey en banden,
Geraakt zoo uit, zyn vyands handen,

Schoon een Herodes, vinnig woeden,
Had ten genoeg, 't joodsche drom,
Zyn helse bloeddorst, laate voeden,
Met eenen van 't Aposteldom,
Ja dood Jacobus, hoog van waarden,
Joanni broeder, met den zwaarden,

Dien

Dien vos had Petrus ook gevangen,
Voornemens om hem na het feest,
Te geven aan het snood verlangen,
Des volks gedreven, door een geest,
Des helsen hydras, maar in deesen,
Moest God ten hoogst, verheerlykt weesen,

Die doet dit boos, voornemen staaken,
En zand een hemels bode af,
Om kruis held Petrus, op te waaken,
Dees zegt, gaat uit dit kerker graf,
Omgort u lyf, end' ziet zyn banden,
En ketens vallen van zyn handen,

Schoon dat vier krygslien, hem omringen,
En dat de wagers, buyten staan,
Wat kan de kragt Gods, hinder bringen,
Daar alles voor moet open gaan,
Geen yzre poort, geen grendels flooten,
Kan tegenstaan, Gods gunst genooten,

Zoo ging regtvaardigheid, uit treden
Gods Engel, die hem uit geleyd,
Ging met den kruys held, zoover meden,
Tot hy kon gaan, In veyligheid,
Waar na dien uit, zyn oog verdweenen,
Zig spoed, tot die hem zand weer heenen,

Z

Den

Den held dan tot zig zelfs komt keeren,
Verheft Gods eer, wanneer hy feyd,
Ik weet in waarheid dat den heeren,
my door zyn Êngel, heelt bevryd,
Van allen die myn ziele haaten,
Herodes, en zyn onderzaaten,

Zoo trad hy met Gods lof in 't herten,
Tot Marcus moeder, Maria,
En andre biddend, en in smerten,
Om hun te melden wat genaa,
Jehova, aan hem had beweefen,
Op dat zy ook, zyn goedheid preefen,

Hy klopt dan, aan de poort van vooren,
Een maagd die Rhôde, heet met haaft,
Liep voor als zy zyn ſtem quam hooren,
Keerd zy zig om, en was verbaaft,
Van vreugd deed zy, den deur niet oopen,
Maar is na binnen toe geloopen,

Daar vloed een blyd maar, uit haar monden,
'T is Petrus klopt, hy is 't gewis,
Zy ſpreken tot haar, u verkonden,
Is vreemd gy raaft, is byftermis,
Maar zy hield vaſt, haar woord in deefen,
Zy zeggen 't zal zyn engel weefen,

'T schein hun een droom, dat een gevangen
Zoo swaar gekluisterd, sterk bewaakt,
In't holst der nagt, derwaardszyn gansen,
Zou rigten, maar de uit komst maakt,
Haar't zien'd hy kloppend bleef zy lopen,
Bedugt 't doen de poort deur open,

Daar zien zy zelfs, hem voor hun oogen,
'T is denklyk, elk uit blydschap groot,
Riep uit, ô God wat 's u vermogen,
Gedugt, gy die verlost uit noot,
Hy wenkt te zwyge, ging verklaaren.
Hoe God, hem redden uit gevaaren,

Hy sprak, als hy 't haar had doen hooren,
Wilt dit Jacobus, doen verstaan,
Ja brengd de broeders, al ter ooren,
Wat groot den heer, ons heeft gedaan,
Na affcheyd, ryft hy heen in vreedden,
In Gods geleyd na andere steeden,

Hoe een Herodes, opgetogen.
Waar als men hem dees tyding bragt,
Dat hy in mening, was bedrogen,
En Petrus vry, van zynen magt,
T bleek want hy scherp ging ondervragen,
Zyn volk, hoe 't zig had toe gedragen,

Ja gants de stad, die was in roeren,
Om deze zaak, zoo vol gewigt,
Herodes te vergeefs zal loeren,
Hem voor te brengen, in 't gerigt,
Want Petrus, door Gods geest trok heenen,
Uyt Judea, na Cezareenen

Ag mogt, dit ons ten leering strekken,
Dat wy met oogen, des geloofs,
Ons hert en zielen mogte wekken,
En slaan, eens agt op dit verhoog,
Gaaf God wy zagen, ook ons banden,
Waar meed wy zyn in 's helhonds handen,

Gekluyfterd, van dien oude slangen,
Een zielen moorder van 't begin,
Zoo listig, om gestaag te vangen,
En 't voeren weg, in hels gewin,
Met boejens, kluyfters, van de zonden,
Met ketens, in 't gemoed gebonden,

Ag moet dit zondaars, leere denken,
Ben ik als Petrus, zoo gevaan,
Woud God my dan, ook vrydom schenken,
Om met zyn engel uit te gaan,
Zy zoude dag en nagt, doen hooren,
Dees taal ô God maak my herbooren,

ô Heer

ô Heer gy kenner, allerherten,
Gy kent ons hert, en nieren al,
Verloft van banden, ons en smerten,
En neem ons aan, in dat getal,
Van uw verkooren lievelingen,
Die eeuwig, u den lof toe brengen,

Dus werd den vanger, af genomen,
Zyn vangst, uit hels geweld ontruk, t
Dan zoud een ziel, in vryheid komen,
Zoo droevig dood, in zond gedrukt,
ô God door 't heilbloed, van u zoonen,
Schenk ons dog, uit genaad diekroonen,

Al bruld een ziel beul, met zyn kaaken,
Al lokt, een wereld, met zyn mooy,
Al komt ons eyge vlees, wat maaken,
Maakt gy ô God, dat kaf en hooy,
En help ons sryden, en gelooven,
'T zal duyvel, wereld, vlees verdooven,

DE DOOD VAN HERODES.

AL heeft een Godloos mens genaden,
Nog leerd hy geen gerechtigheid,
Hy blyft verhard, in 't boos en quaden,
Als hy een schendig leven leyd,
Hy pleegt onregt, in zulke landen,
Daar men God, regt doet offerhanden,

Men zoud Herodes dood beschouwen,
Op merkend, hoe dat dien tiran,
Scheyd uit dees wereld met afgrouwen,
Ag bragt ons dit een leering an,
Om ook ons einde, te bemerken,
Wilt God ons door u geest bewerken,

Had dien Herodes, geen genaden,
Daar hy bestierde zulk een land,
Berugt door zoo veel wonderdaaden,
En tekens, van Gods sterkenhand,
Dog dit kon al, hem niet behagen,
Hy's Pharoos wegen, in geslagen,

Die ook verhard , Gods volk quam plagen,
Waarom hen oordeel. is gemeen,
Die werd in 't roode meir geslagen,
Herodes knaagde vlees en been,
Het boos gewormt, tot een teken,
Dat hy Gods eer, dorst stout verbreken,

Als hy gelyk een wereld wyzen,
Deed een oratie voor het volk,
Die zyne reen, als Godes pryzen,
Dit stort hem in den droeve kolk,
Gods engel slaat, dien God vergeten,
Die van 't gewormd werd gebeten,

ô Groote les voor alle lieden,
Staat God verzakers sta hier stil,
Wilt gy zyn toornen gaan ontylieden,
Daar gy steeds pleegt u boze wil,
ô Neen God zal, vergrimd ontwaken,
Hy ziet en regt uw booze zaken,

Het boek, van u verhart geweeten,
Zal eens getuygend open gaan,
Dan zal u ziele zyn verreeten,
Wanneer uw pyn zal komen aan,
Gy met een ryke vrek, zult voelen,
Dat die is eeuwig, niet te koelen,

STICHTELYKE

O grooten Majesteid , wiens throonen,
Gy hebt in 't heyl paleis gepland,
Wilt blinkend ons aan u vertoonen,
Zend ons u geest ten onderpand,
Laat dit en andere ons doen leeren,
Te smeken heer, wilt ons bekeeren,

Zoo leeren wy geregtigheden,
Te doen wat regt en billyk zy,
Zo werd gy 't regt van ons beleden,
Bewaar gy ons van tiranny,
Leer overheen, en onderzaaten,
U vreesse, eeren, noit verlaaten,

VERKLARING

OVER 'T DERDE

CAPITTEL

VANDE

PROPHEESIE,

VAN

HABAKUK.

DIGTMATIG UITGEBREID.

HOe kan een worm, die slegts stof, en asch is dringen,
In 't hyme cabinet, van die verborgne dingen,
'Kmeen't vast Propheties woord, door Gods geest ons gemeld,
Zoo niet diens in vloed, ons ten rusting werd gesteld,
Aa Ag

- Ag kwam die groten Cragt, ons zwakvermogen sterken,
 Verlichtend onze geest, om regt te zien de werken,
 Des heren, die door mond, en pen van zyn Propheet,
 Den groten Habakuk, zyn volk vertroost in leet,
 (A.) Ten tyde als de Vorst, van Judea moest bukken,
 Schoon hy godloos was, voor des Babilons verdrukken,
 En was Manasses, dien God, namaals schonk genaad,
 Toen leerden 't grote lig, Gods volk in droeve staat,
 Tis zyn gebed door ons, ten doelwit uit gekoren,
 Tot lof van onzen God, 't klonk eertyds in de oren,
 Van Jacobs nakroost, op 't wel luydend instrument,
 En snaartoon, onder haar, op Zigjonoth bekent,
 Hy regt zyn aanspraak dan, tot die alleen heet heren,
 Die alleen wondre doet, tot dien gaat hy zig keren,
 (B.) Het is ô heer uw woord, dat bragt my vreze aan,
 Als ge u verborgend heen, uw maakzel deed verstaan,
 Beroofd in toornigheyd, uw werk tog niet van 't leven,
 Dat is uw tortelduyf, tog niet ten prooy wilt geven,
 Aan 't roof gedierten, dat op Babilons bergen loerd,
 Neem gy ontfermer, in genaad, hen herwaards voerd,
 Hoe blonk u Majesteid, als gy waard afgekomen,
 Van Theman, als men uw, van Paran had vernomen,
 Doe was uw loutren glans, in 'd hemelen uit gebreid,
 En heel ons aardryks vlak, vervuld met heerlykheid.
 (C.) Wy denken op die tyd, als volgens Godes woorden,
 Zyn volk door zyne kragt. alom in 't erfland boorden,
 Doe blonk zyn glansend lig, om Jacob als een muur,
 By dag, zo wel als nagt 's aan 't hemels blau azuur,

Zyn

Zyn wondre wapentuug, als hoorne aan zyn handen,
 verftieten 't hydendom, alomme uit haar landen,
 Hy gorde fterkte aan, ontwaakte als een held,
 De peftelentie, toond dekragt van zyn geweld,
 En voor zyn voeten, zag me koleviers flaag zweven,
 Ja zelfs hy mat ook 't land, hoe groot 't zyn volk te geven, (D)
 Ontbont het hydens rot, in haar vermetlen staat,
 'T was of hy zeggen wild, wat is 't dat gy weerftaat,
 En tergd myn taay geduld, gy worms in myn ogen,
 'K verftrooy de bergen, zoo geduerzaam, myn vermogen,
 Der eeuwge heuflen heir, als voor my nederbuygd,
 Ook laat de gang der aard, myn lof niet onbetuygd,
 'T is alles myne, als 't graveer werk myner handen,
 Ik wil verheerlykt zyn, van alle volk en landen,
 Ik ftel cufonstenten, onder 't idelen getal,
 En in 't land midians, fchud ik naar welgeval,
 Al haar gordyne, dat ik doe hun fterktens beven,
 Myn toorne kan geen volk, hoe magtig wederftreven, (E)
 Schoon 't aan rivire woond, die vlieden op myn woord,
 Zoo doet den oceaen, als zy myn ftemme hoord,
 'K ren met myn paarden, hyl myn snelle wagens heten,
 'K ontbloot den af grond, en ik maak gevreesde reten,
 Ja wegen door de zee, en ftel's als op een hoop,
 Haar snelle watren, als een muur en ftut haar loop,
 Myn fterk gefpanne boog, doet al die wonderheden, (F)
 'K maak ja en Amen, myn voor heen geswoorne eeden,
 De ftamme eer gedaan, door 't onveranderend woord,
 'K kliev den diepten, en ik breng myn erfvolk voord,

Geen berg is haar te hoog , nog geen rivieren vloeden ,
 Ik doeze vlieden , met een grote stem zig spoeden ,
 (G) 'K zeg zee staat als een rots , en toond uw afgrond blood ,
 Gy dagligt zon staat stil , ik 't nagtligt maan geblood ,
 Ook ins gelyk zyn loop , te staken ziet zy allen ,
 Berydzaam zyn te doen , haar scheppers welgevallen ,
 De staf van Mozis , en het zwaard van Jozua ,
 Verrigten wonderheen , ik gaf hier toe gena ,
 Myn pylen sterkte haar , myn spieffe blikzem stralen ,
 Waar med ik 't hydens rot , kwam dorfschen en vermalen ,
 'K toog ter verlossing uit , myn arm gaf my hyl ,
 (H) 'K deed hier en elders , als ik eer deed aan den nyl ,
 'K heb myn gezalfden , als met ygnenhand gelydet ,
 Als hy nog teer en zwak , eertyds de schapen wydet ,
 'K heb het godlozen hooft , ontbloot tot aan de grond ,
 Die stout en reukloos , eer , my en myn woord weerstond ,
 Die in 't verholenen ; als veel netten had verborgen ,
 Om myn verkornen , als elendig te verworgen ,
 Dit alles Hemelvorst , zegt Habakuk gy deed ,
 Ik hebt gehoord gevrees , en 't deed my 't herte leed ,
 Dat geen opmerking , meer , by Jacob is te vinden ,
 Myn lippen beven , en verrotting komt verslinden ,
 Al myne beendren , 'k word zelfs in myn plaats beroerd ,
 En door verschrikken . om de boosheid om gevoerd ,
 Dat is om dat het volk , schoon 't ziet Gods grote daden ,
 Niet aflat van hun zond , en snoodheyd op te laden ,
 Wee hen die leven , als ik rust in mynen deel ,
 Wanneer benauwdheid zal , verpletten uw geheel ,

Als

Als God stryd bendens zal, aan uwen vesten voeren (1)
 Als felle krygers, als de leeuwen op uw loeren,
 Wanneer uw vygeboom, zal dorre staan en dat,
 Den olyfboom uw liegt, dat is geen vrugt omvat,
 Uw veld vertreen werd, door de menschen kemlen paarden,
 Uw cudden afgescheurd, die eer by menigd baarden,
 Ja dat uw rundren kooy, eer vol zal zyn ontblood,
 En gy als duyve kiert, vervallen in veel nood,
 Dees reden denkt ons schynt, aan Jacobs krooft te geven,
 Een schets hoe eens dat volk, zoude werde uit gedreven,
 Als naamaals is geschied, door Titus den Romyn,
 Maar Habakuk vol moet, des geestes steld allyn,
 Zyn troost in zynen God, zegt schoon dat 't komt geschieden,
 Dat ik voorzyde, om de zond van Jacobs lieden,
 Zoo spring ik op van vreugd, in mynen God en Heer,
 Myn hart is vrolyk, ik verheug my deste meer,
 In hem die my geeft hyl, wat zoude my doen vreesen,
 Al wierd de aard verzet, de bergen zonder weesen,
 Verzonken in de zeen, myn goël is getrou,
 De zonde Jacobs, die ontsteekt hen zelfs die rou,
 Tergt God ter wrake, door haar boze daan en werken,
 Hy daar en tegen zal, myn zwakhyd staag versterken,
 En in den bozen dag, myn voeten maken snel,
 Gelyk een vlugtig hind, ontvlied den jager fel,
 Ja my eens stellen, op de hoogt en my bevryden,
 En zeker maken, dat ik geen geweld zal lyden,
 Hier sluyt zyn reden, en met een zyn Prophecy,
 En ter bekragting,, voegd den Gods held daar nog by,

- () Op mynen Neginoth, Afaphs nakomelingen,
Van Davids tyden, in den tempel tot lofzingen,
Op instrument en toon, leermeefters zyn geweest,
Dit dichtftuk eyft Gods lof, na lighaam en na geest,
- (A) *Manaffe wierd koning, omtrend den Jare 3245, regeerde 55 jaar, en was de gene die den Propheet Jefaia, met een faag het leven nam, wy menen met goed regt, volgens de zamenhang, dat Habakuk in of omtrend die tyd leefde, by Propheeteerde omtrend het jaar 3290, en mogelyk en die tyd, toen dien konink zig bekeerende, in zyn throon hersteld wierd.*
- (B) *Hier pryft de Propheet, de grote daden Gods, zegt uw woord here bragt my vreze aan, in tegen deel, dat het volk van Judea, de vreze des heren vergaten, bid voor die, afvallige, hoop, en behoudenis des ryks.*
- (C) *Roemt den Propheet, de grote daden Gods, als by Jacobs na krooft, na 't beloofde Canan aflydede, als de wet geving op Sinai &c.*
- (D) *Dat is de juyste bepaling, van land door Israël in bezit te nemen, alzo zy het om hare afwyking niet alles mogten genieten.*
- (E) *Dunkt ons heeft den Propheet het oog, op de over togt door 't roode meyr, daar God in het vernielen van Pbarao verbeerlykt wierd,*
- (F) *Meld den Propheet de beloften, gedaan aan de vadere, Abraham, en zyn zade na hem.*

Dunkt

*Dunkt ons ziet op de overwinninge, bebaald door Jozua, (G)
op wiens gebed zon, en maan stil stonden, en God de bydenen,
voor de ogen zyn volk als dorſchede,*

*Hier dunkt ons, zinspeeld den Propheet, op den zone Ifai, (H)
David verhalende een korte ſchets, van des zelts wedervaren,
met den, na zyn bloeddorſtende ſchoon vader Zaul, onder zins-
ſpeling, van 't booft der dorplieden &.*

*Komt ons voor als een voorzegging, wat Iſraël inzonderheid (I)
Judea, in volgende dage zoude ontmoeten, in hunne krygen (on-
der zinspeling dat God krygs benden tegens hen zoude aanvoe-
ren, als het verwoeſten (van Jeruzalem, in 't bezonder, van
den gantschen joodsche ſtaat in 't algemeen, geſchied in den Ja-
re 3365 het eerste, door Nebucadnezer en vervolgens door de
veſpazianen, welbekend in 't jaar des wereld 4041, & hier
na kan men een levendige trek, der op. ſtandinge, uit des
Propheetie aflyden, onder de zinspeling, van 't woord ruſten,
en de vreugde daar opvolgende, onder de zinspeling van opſprin-
gen &, als wilde by te kenne geven, dat by die Jacob zyn
zoude, verwittigd had, Judea haare boosheid, zyne ziele be-
vryd, en met vreugde tot dien groten dag zoude ruſten, en na-
maals in zyne deel op ſtaan, na 't laaſte der dagen, en wat
meer Gode verbeerlykte zinspeling, daar uit konne getrokken
werden, zoo wy hier wyder wilden in uit wyden.*

'T DERDE CAPITTEL, OF GEBED
HABAKUK, ZOO VEEL MOGE-
LYK, NA DE LETTER,
OVERGEBRAGT.

Op de Zangwys, van PSALM 45

I

Een gebed van Habakuk, des Propheten,
Op zigjonth, heer als ik heb geweten,
Uwe reden, als ik dien heb gehoord,
Van dien tyd of aan, vreesd ik voor uw woord,
Agheer behouddog, het werk uwer handen,
In 't midden der jaren, in haren landen,
In 't leven, uwe toorne, van haar wend,
Maak uwe ontferminge, haar bekend,

God

2

God kwam van Theman, met glans nederdalen
Van Paran, kwam hy heerlyk zegepralen,
Sela zyne heerlykhyd, dien bedekt,
Den hemel, en aarde, zoo wyt die strekt,
Die zyn vol van zynen lof, 't aller tyden,
Zyne glants als een ligt, rondsom uit bryden,
Hy hadde hoornen sterk, aan zynen hand,
Waar in men zyn kragte, verborgen vand,

3

Men zag voor het aangezicht des heren,
De pestelentie, straf in het verteren,
En voor zyn voeten, daar gingen gemeen,
Veel vierige kolen, als hy verscheen,
Ja hy mad het land, en heeft het bekeken,
Der hydenen rot, hy los quam te breken,
De bergen geduurzaam, verftroid met kragt,
Boog de eeuwige heuven, door zyn magt,

4

Ja al der eeuwen gangen, zyn de zynen,
Cufans tente, ziet hy idel, de gordynen,
Van Midians land, schud hy na begeer,
Met gramfchap was, ontftoken Jacobs heer,
Tegens de rivieren, en zeen te zamen,
Was hy verbolgen, ons God groot van namen,
Reed met zyn paarde, zyn wagenen zyn,
Geheten hyl, hy is heerfcher allyn,

Bb

Door

5

Door zyne boog, zag men naaktde afgronden,
 Om den eed gedaan, door 't woord van Gods monden,
 De flamme van Jacob, voor dees Sela,
 De rivieren der aard, hy kloofden dra,
 De bergen voor Gods aanschyn, smerten leden,
 De waterstromen, vloten, d'afgrond deden,
 Zyne stemme klinken, en voerden in top,
 Zyn zyden rezen, als bergen hoog op,

6

De zon en maan stonden, in haare woning,
 Met 't ligt vlogen pylen, van 's hemels koning,
 bliksemende spieffe, zag men met glans,
 God trade met grimme, door dat deel lands,
 En dorfchte in toorne, de heidne 't zamen,
 Verloften 't erfdeel, genoemd na zyn namen,
 Ja redde zyn gezalften, door zyn kragt,
 Der dorplieden hoeft, heeft hy omgebracht,

7

Ja dien godlozen, tot 'd grond hy ontbloten,
 Zyn halfe Sela, zoo werd die verftoten,
 En door boord met de staven, van Godsknegt,
 Dat dorplieden hoeft, schoon hy ten onregt,
 Liet stormen, daar hy snood, zig in verheugden,
 Gedenkend den elendigen, met vreugden,
 In 't verborggen te eeten, wreed en fel,
 De zeen b etrad God, met zyn paarden snel,

De

8

De watten geweldig, als hopen stonden,
Beroering myns buyks, hebbe ik bevonden,
Als ik zulks hoorden, ook hebben gebeeft,
Myn lippen, ja ook verrottinge heeft,
Myn benen door boord, en in myne steden,
Zoo wierden beroerd, alle myne leden,
Dog zal ik rusten, in den dag zeer boos,
Als God met benaudhid, dat volk godloos,

9

Met benden als een held, zal straf aanvallen,
Geen vygeboom bloeid, en hun wynstok allen,
Zal zonder vrugten, en gantsch dorre staan,
Geen velde zal brengen, ter spyzen graan,
Ook zal den heer hun, kudden al uit roejen,
Geen vee zal op, hare koyen meer loejen,
Nog in hare stalle, staan als voor dees,
Maar ik zal mits deze, bevryd van vrees,

10

Oppringen verheugd, in myn heer wiens werken,
Ik prys die zal my, met zyn hyl versterken,
Want hy myn kragt is, myn rots myn schild,
Hy maakt myn voeten, zoo snel als een wild,
Jong hind hy zal my, op hoogtens gelyden,
Met vreugde looft dien, die tot allen tyden,
Zyn Majestyd toond, die alleen heet God,
Voor 'd opperzangmeester, myn Neginoth,

Bb 2

D E

DE DOOD VAN GOLIATH.

GRoot magtig Hemel-Vorft, aan biddens waardig ligt,
 Die al het Hemels Heir, en d'aard, door uw gezigt,
 Beschoud zoo dat 'er niets, voor uw alziende oogen,
 Geschied dat gy niet weet, door u groot alvermoogen,
 Gy kend de stouten, en vermetelen, en bepaald,
 Den troffen in hun loop, waar door gy eer behaald,
 Ik zoud in d'igt tafreel, van Goliath gewagen,
 Dien troffen Philisteen, door David dood geslagen,
 Stierd gy ô opperheer, myn zwakke hand en pen,
 Die zonder uwe hulp, veel min als niets en ken,
 'K wyk af van 't geen en eer, de ouden dichtren preezen,
 Die 't nietig Godendom, om hulpen eer beweezen,
 U ligt bestraalen my, gy maakt myn zinnen rad,
 Dat ik uw woord en wil, in zwakheid regt bevat,
 Den trosheen, voor ten toon, in hun affchoulykheden,
 Om troffen van den weg, die boos is te doen treden,
 My zelfs te stigten, of hen die het hoort of leest,
 Wie was zo trots, als eer heeft Goliath geweest,
 Geen Jacobs, krooft alleen, hy hoonenden kwam smaden,
 Geen Saul hy alleen, deed schrikken door zyn daaden,
 Dit bragt zyn val niet voort, maar 't was dat hy die God,
 Die aard en hemel schiep, veragten door zyn spot,
 Al 't Philistenen heir, had 't oog op hem geslagen,
 Op zyn vermeten kragt is 't dat zy roem steeds dragen,

Dit

Dit duurden veertig daag, met yfende geweld,
Hy sprak geef my een man, die my ter nederveld,
ô Volk van Israël, die op uw God wilt bouwen,
Zo kond gy ons geslagt, voor u ten dienste houwen,
Zo hy my niet vermog, zoo zy de dienstbaarheid,
Van 't Philisteen geslagt, op uwen hals geleid,
De tydftip in Gods raad, bepaald bracht straks voorhanden,
Vorft David, komt in 't heir, zyn iver die ontbranden,
Zyn geest ontvonkt door kragt, van Jacobs groote God,
Het volk dat spreekt al wie, van Israël den spot,
En hoon zal weeren, zal vorft Zauls schoonzoon weezen,
Zyn dogter een Princes, zoo schoon en uitgelezen,
Zal hem zyn toegeleid, als zyn verkregen deel,
Hy zal zyn groot gemaakt, gelyk een staatjuweel,
Waarop de oogen van, al 't volk zyn opgeslagen,
Op zulk herhaalen, zal den groten Vorft gewagen,
Vrees niet ô Jacobs Krooft, wie is dien Philisteen,
Dien Onbesneden schalk, wiens hoon niet diend geleen,
God Zebaoth, zal hem, zyn hoonen doen betalen,
Als ik hem in zyn naam, zal doen ter aarde dalen,
Dit hoorde Saul, wat den vromen David koen,
Gesproken had en zegt, dat kond gy zoon niet doen,
Mits trouënde zyn God, die zwakken kragt kan geven,
'T was Goliath, zyn magt die deed hem meerder beven,
'T bleek als hy zegt den reus, een moedig oorlogsmann,
Heeft staag den kryg geleerd, van zyner jonkheid an,
Maar David tegendeel, wil hem in Gods naam weeren,
Hy sprak u knegt verwon, eer Leeuwen en de beeren,

Zoo zy den trotsse dan, gelyk als een van haar,
 Een vast vertrouwen, en geloof, vreeft geen gevaar,
 Des Koninks wapentuig, aan Davids leen getoogen,
 Verwerpt hy als niets nut, en koos voor yders oogen,
 Vyf stenen uyt den beek, schoon was hem een genoeg,
 'T verborgen wapentuyg, dat hy in 't herte droeg,
 Was meer dan zwaard, en schild, of alle Sauls knegten,
 Om in het sryd perk eer, en glorie te bevegten,
 Zoo trad hy daar hy vand, den hoonder in 't geweer,
 Die hem agt min als niet, en snoeft hoe langs hoe meer,
 Ben ik een hond gelyk, geen stok my oit ontstelden,
 Dat was noit wapentuig, voor dappre oorlogshelden,
 Kom herwaards hier tot my, ik werp u vlees en been,
 'T gevleugelde gediert, ten spys of ten vertreen,
 Van 't gretige gediert, gewoon om te verflinden,
 Al wat zig oit op 't veld, of berg of dal laat vinden,
 Zoo wynig telden hy, die in des Heeren naam,
 Hem zoud ontzielen, ja daar toe gemaakt bekwaam,
 Niet vresend zwaard, of schild, of spies, van groot gewigten,
 Hy greep den slinger aan, die wonders uyt kwam rigten,
 Elk Legermagt had hoop, op haaren Campiöen,
 God streed voor David, die hem maakten dapper koen,
 Een steen uyt slinger spel, den reus in 't hoeft geslagen,
 Deed zyn vemetlen hoon, de loon der trotsheid dragen,
 Hy sloeg ter neder, dus held David tot hem kwam,
 Die met zyn eigen swaard, het hoofd van 't lighaam nam,
 Wat ysend moord geschry, wat kermen en de zugten,
 Ontstak den Philisteen, zy stelden zig tot vlugten,

Den

Den schrik des heren, joeg die wolven als een lam,
Hy maakt door zyne kragt, de stouten mak en tam,
Hun honend euveldoed, had David afgebroken,
Wiensheldenmoed was door, God Jacobs hand ontstoken,
Daar treurd om deze slag, het Philisteenen land,
Hun vorsten klyn van moet, veldvlugtig zyn met schand,
By 't triumperend volk, was juygen om dien zegen,
Die David door Gods hand, had strydende verkregen,
Men hoorde tamboryns, en menig hel cymbaal,
Ja Israëls maagdenrot, verhief hun zoete taal,
Zy zongen Saul sloeg, 'er duyzend uyt den velden,
Tien duizend David sloeg, die pronk en held derhelden,
Dusdanig was het ynd, van Goliath van Gad,
Sta stil ô Ziel, sta stil, hier in verschuuld een schat,
Van leer, dien David is, ook Goliath zal vinden,
Dien David sterkten gaf, kan Goliath verflinden,
Den helse Philisteen, staad staag in 't perk gereed,
Hy hoond, hy schimt, hy spot, tot hy de ziel vertreed,
En werpt ze in het net, met alle list en woeden,
Hy mikt met al zyn heir, en spoud zyn vier als vloeden,
Van boosheid, en bedrog, en wat oit onheil heet,
Wel zalig dien zo stryd, als David den Propheet,
Omgort met wapentuig, en hemels veld ciraden,
Wat kan den ouden slang ons schanden doen of schaden,
Den slinger van Gods woord, en 't zwaard van zyne mond,
Slaat strak den helhond neer, en maakt hem strak verwond,
Zoo triumperen wy, in Jesus naam te leven,
Zoo gaat den enge weg, ons open om te streven,

Na

Na 't nieu Jerufalem, dat boven is geficht,
Voor den verwinnaars, daar zy God van aangezigt,
Tot aangezigt zien aan, in alle Eeuwigheden,
Daar 's hemels David is, voorhenen ingetreden,
Als hy den Goliath, der hellen overwon,
En blinkt daar eeuwiglyk, gelyk des levens zon,
ô Heer door 't bloed uws zoons, hoor onze zugt en beden,
Om dus zoo triumphant, te gaan in 't ryk der vreedem,
Daar 's Hemels maagdery, ik meen den Engle fchaar,
Staag zingen groot zy God, groot zy den middelaar,
Groot zy den heilige geeft, drie eenig een in wezen,
In alle eeuwigheen, ô fchoonheid uitgelezen,
Die noit geen oog en fag, wat God heeft toe beryd,
Die hier op aarde ftryd, als Paulo zulk een ftryd,
Waar van den kroon ons in, den Hemel werd gegeven,
Den zulken zal geen dood, of duyvel oit doen beven,
Sterk Heere ons geloof, fchoon zwak ja teder kleen,
En doet ons onbevlekt, in Zalem voor uw Treen,

DE BEVALLIGHEID DER
WAARE DEUGD.

Wie zyt gy die op d'aard, in schoonheid scheidt vermaak,
Een nietig schyn bedrog, een spookster onzer zinnen,
Ja al des 's werlds schoon, en die zig daar in blaak,
Zal by den uytkomst niet, als ydelheid gewinnen,
Een bette Schoonheid, als den wereldling zig beeld,
Heeft thans ons zang Cireen; de oogen op geslagen,
Met wens dat haare glans, die ziel en Lichaam streeld,
Elk mogt het flikkere, van dien Diadeem behagen,
O groote Wysheid, die uw Throon in 't Paradys,
Gevestigt hebt, en die, dien glans uw Lievelingen.
Bereid hebt om daar meed' verciert te gaan na eys,
Schenk ons dien Parel, datwe uw lof daar voor toe bringen,
Wie vraagt my waar hy vind, die schat ten regte schoon,
Vermits de wereld die, niet kend, in haar tafreelen,
Ons antwoord zy aldus, gaat; werpt u voor den throon,
Met ootmoed wiltge, dat zy zal uw sinnen streelen,
Van daar zoo daald zy als een spaden regen af,
Als vroegen regen, zal het volle vrugten geven,
Ja zal uw blyven by, tot aan het akelig graf,
Door waaren deugd zoo kund, gy na u sterven leven,
En wilt gy weten waar in zy bestendig blyft,
Of wat haar kenmerk is, tred nader met uw zinnen,

Het is die deugd waar door, wy werden ingelyft,
 Tot kinderen Gods, om door 't geloof zyn zoon te minnen,
 'K zeg een geloof dat regt, is werkzaam tot de eer,
 Van dien Jehova, die het gaf door wiens genaden,
 Het is gepland, ja die verligt, al meer en meer,
 'T verstand aan de aard gehegt, met zonden overladen,
 Die deugd dan blyft alleen, by hen die alles aards,
 Met Paulo hoog verligt, zig stof en asche schatten,
 Die weten van geen schoon, als 't ooge hemel waards,
 Om Jesus door 't geloof, in hunne hart te vatten,
 ô Schoonheid die verrukt, een yder dien uw kend,
 o Ziel gaat uyt u zelfs wat kan de waereld geven,
 Schoon nog met haar besmet, u tot Godsthroone wend,
 Smeek hem hy wend van uw, dat uw aan 't aards deed kleven,
 Zoo werd gy witter, als den sneeu op hoogen berg,
 Schoon had gy eer de kleur, als carmozyn doet schynen,
 Een zoo gewasse ziel, is nimmer iets te erg,
 Haar luyfter zal nog kan, in eeuwigheid verdwynen,
 Kom dan gy broose kom, gy wereldlingen treed,
 Wat nader of het schoon, dees deugd uw kan behagen,
 Waarom uw arbeid aan, een spinneweb besteed,
 Vergun my dat ik u, ontmoet met dus te vragen,
 Verwerpt me 't goud niet, dat de proef niet uyt kan staan,
 'K zal 't u tonen, van de wereld insgelyken,
 Wat hoeft gy als verminkt, ter wederzyds te gaan,
 De proef op eenig som, doet straks zyn egtheid blyken,
 Is 't al wat aarde heet, voor de eeuwigheid o neen,
 Al die de wereld mind, zoekt zyn verderf en 't haaren,

Het

Het rond der eeuwigheid, bestendig in 't gemeen,
Heef nimmer enig end, ten regt ook geen gevaaren.
De boze wereld hout geen proef, als 't quade goud,
De ware deugd die blyft, oneindig doet niet faalen,
Hoe zeer getoest beproeft, gelouterd zy behoud,
Haar glans in eeuwigheid, tot in Zaphieren, zaalen,
Aanbiddens waardig god, schenk my tog uw genaad,
Gy die ons herte kend, gy kend ook ons gebreken,
Schenk ons u waare deugd, en sterk ons in ons staat,
Leerd ons tot uw in nood, als tot ons vader spreken,

T O E Z A N G:

OP HET VOORGAAANDE

O N D E R W E R P,

STEM: Men moest steeds Floraas gunste roemen.

1

T lust my, de waare deugd te zingen,
 Ter eer, in haar, graveersels schoon,
 Die uit den Hemel, komt ontspringen,
 En voerd een ziel, voor 'shemels throon,

2

Al die haar minnen hebben vreden,
 Voor tyd en Eeuwig haar gemoed,
 Mag nog zoo sterk, bekneld bestreeden,
 Zyn op dees aard, het in haar voed,

Een:

3

Een vast vertrouwen, zonder vresen,
Haar anker legt, op vasten grond,
'T geloof, dien waare deugd moet wesen,
Maak ziel, en lighaam, beid gezond,

4

En boven al, de liefden stralen,
Van Koning Jesus, doet haar mad,
En moed met hem, verkwikking haalen,
Als balzem, uyt 't waar Gileäd,

5

Zoo zyn zy sterk, om uit te tarten,
Dood, duyvel, wereld, vlees, en hel,
Zy zullen eenmaal vry van smarten,
Zyn eeuwig, by Emanuel.

6

Maar ag zy die, dat heil veragten,
Ag wee, ag wee, zulk zielen boos,
Afgryzend ist, dat zy verwagten,
'T is pyn, voor eeuwig eyndeloos.

7

En dat nog uytkomst, was te hoopen,
In zulk een Zulpher, vlammen gloed,
Ag neen, 't randsoen is afgeloopen,
Dat eer was daar door Jesus bloed,

Ag alleen magtig, hemels heeren,
Verhoor ons zugt, geest ons genaad,
Bekeerd ons, laat ons triumpheeren,
Voor uwen throon, in s'hemels staat,

DIGT.

DIGTMATIGE
UITBREIDING,

O V E R

2 PETRI I vers 5-6 & 7.

Terwyl, de Winter tyd genaakt,
Dat boom en velden, kaal geraakt,
Van bladen bloemen gras en kruyden,
En brengt geen voedzel, vee of luyden,
Zoo is 't, by veele wintertyd,
Zy raake vrugt, en bladre quyd,
Van blanke deugd, die zy vergeeten,
Indienze by hun, was geweeten,
Hier toe zoo geeftme, nieuwe vrugt,
Waar voor, de Winters onluft vlugt,
Een plant, van goon, geweyde vrugten
Bestendig, tegens winter lugten,
Men dist uw hier, van Petri leer,
Een, vrugt, van zoete ziels begeer,
In digtmaat om, uw voor te dragen,
Ten nut, zo 't Gode, mogt behagen,
Kies van dees vrugt, uyt Paradys,
Eet ten verzadens, zyt gy wys,

Hoe

Hoe meer u lust, hoe meer u leven,
 'T zal uw geen zielsquaal, mage geven,
 Zoo dit was van het minst succes,
 'T zy God ter eer, een kleyne les,
 Kan ook wel goede vrugten geven,
 Als eenig foliânt, geschreeven,
 Een kleyne vrugt, die veel verzaad,
 Hier toe zoo geve God genaad,
 Voor dien laat ik de wasdom blyven,
 Zyn eer is 't, doelwit van ons schryven

Voor schyndeugd, die men vind, in 't heidendom gesteld,
 Heeft Petrus vlugge geest, van waare deugd vermeld,
 En trooste Godes volk, met deugd die komt van boven,
 Gegrondvest op den rotsz van Apostools geloven,
 Ag gave God, aan ons, de nodige genaad,
 Om door dat, waard geloof, te gaan in 'shemels staad,
 O groote deugd fontein, o bruydegom uwer kerken,
 In leven en in dood, ons door uw geest wilt sterken,
 Keerd van ons herte weg, wat schyndeugd is genaamd,
 Ja leerd gy zelfs ons, wat een Christen regt betaamd,

AL die door Godes Geest, geleerd, in Christi schoolen,
 Gewend zyn om te gaan, die kan niet zyn verhoolen,
 Wat of geloven is, hoe dat moet werkzaam zyn. (A)
 Het is die gaven Gods, waar door wy klaar en ryn,
 Al wat hy heeft beloofd, omhelzen in vertrouwen,
 Om ons Ziels zaligheid, daar steen vast op te bouwen,
 Dit is het dat ons hier, de Godsheld hoog pryft aan,
 En op dien rotssteen steund, zyns Eerste briefs vermaan, (B)
 Den tweede insgelyk, komt ons veel deugden tellen, (C)
 Die uit dien zuivre bron, in volle maaten wellen,
 Op dit gelove ziet, den grooten boet gezand,
 Geen dood gelooven maar dat levend ingepland, (D)
 In 't herte, is bequaam, om zulke vrugt te geven,
 Die tyd verduuren kan, tot in een eeuwig leven,
 'T was door dit waard geloof, dat Abraham bejaard, (E)
 Geboud heeft eer dat hem, zyn Izaak is gebaard,
 Schoon was vrouw Sara oud, en boven Barends kragten,
 'T was zyn geloof dat hem deed Gods beloften agten,
 Die met al 't levend doet, na zyn gedugten magt,
 En waar door zyn geloof, gewenste vrugten bragt,
 Het ook was door 't geloof, dat Jacob stervend bragten, (F)
 Tot deze taal, Heer op u Zaligheid ik wagten,
 Nog eens 't was door 't geloof, dat Joseph was getrou, (G)
 Als hy veragt de min van Potiphar zyn vrou,

Dit zy genoeg ten doel, zoud ik hier 't al verhalen,
 Wat in 't gewyde woord, dat door getrou vertalen,
 Aan ons is toegebracht, voor, onder, na de wet,
 Ons klein vermogen werd, in zulk een ruimd gezet,
 Dat zy geen eindpunt zag, God hoeden ons voor dwaalen,
 Doet Abrahams geloof in onse herten daalen,
 By dit gelooven nu, na, Petrus wys vermaan,
 Wil hy als dat de deugd, daar meed gepaard zal gaan,
 Wat nu is deugd, genaamd, staat by ons te bemerken,
 Het is de waare deugd, waar door wy moeten werken,
 (H) Die hier beoogd werd, en vloed uit het gelooven voort,
 God zelve is de deugt, volmaakt, zo luid, zyn woort,
 Geen schyn deugd daar meed, eer, deheidens quame pralen,
 Word hier bedoeld of moet, de vaandel boven halen,
 O neen 't is waaren deugd, niet wat den wereld teld,
 Waar door haar lieveling in agtingh werd gesteld,
 (I) 'T is God beminnen, boven al met alle zinnen,
 Ons even mens zoo als, ons zelyen te beminnen,
 Dat is den regten deugd, die kan de proef, uit staan,
 Die doet voor deugdig ons, by onse Schepper gaan,
 En by dat mensdom die, de deugden waardig agten,
 Dees deugd heeft Petrus voor, ons dunkens te betragten,
 Weet imand grooter deugd, als desen ons verstand,
 Begrypt geen grooter, hy stel ons die vry ter hand,
 Hier moet een kennis by, na 's groten schryvers lessen,
 O God uw geest zy zelfs, ons hier ten meestereffen,
 Wat waare kennis is, en waar die in bestaat,
 Is 't Werelds kennis daar zy ydel mooi meed gaat,

O neen

O neen dat kan niet zyn wy moeten hooger streeven,
 Geen Filosooph kan ons, dien regten kennis geeven,
 Maar kend u Schepper, en zoo kend ge u zelv en raakt, (K)
 Beschouwend dat gy zyt, verarmd, blind en naakt, (L)
 Nog eens kend uwe God, en leerd hoe gy gebooren,
 Uit vader Adams krooft, moest eeuwig zyn verlooren, (M)
 Kend Jesus Christus, die het heeft zyn bloed gekoft, (N)
 En zondaars aan het kruis, van vloek en dood verlost,
 O groote kennis die doet 's werlds wysheid zwigten,
 U, kennis Heilge geest, wil ons verstand verligten,
 By deze kennis werd, ook matigheid vereyst,
 Die veele trappen heeft, en die ten regt beweyft,
 Een matigheid die hier, werd aan de hand gegeven,
 Die leid een stil gerust, een goed en vreedzaam leven,
 Geen toornen van de man, werkt Gods gerechtigheid, (O)
 Bedwing en matig uw, om uw zelfs zaligheid,
 O ongelukkig die, geen maat en weet te houden,
 Zyt matig in al 't geen, gy immer doet getrouden,
 Zyt matig in u spys, in woorden en in moet,
 Zyt matig dat u tong, niet voort en breng dan goed, (P)
 By deze matigheid, laat lydzaamheid zig vinden,
 Gelyk twee zultren, of getrouwen boezem vrenden,
 Daarom ook Petrus, haar in ordre steld by een,
 Ten Regten Lydzaam, dat behoed voor overtreen,
 Leid liever smaad ja leid, eer ongelyk of schaaden, (Q)
 Dan dat ge u zelfs besmet, door boose euveldaaden,
 Gy ziet Jobs lydzaamheid, uit den gewyde blaen, (R)
 Des heeren einde, die uw hier is voorgegaan,

- Zyn lydzaamheid waarin, hy droeg zo veeler zonden,
 Leerd ons het nieu verbond, zyn Kruisdood bittre wonden,
 (s) Zyn bede dien hy heeft, voor zyn vyands gedaan,
 Bind vast op uwen hert, 't zal u nooit qualyk gaan,
 O lydzaamheid, gy moogt op aarde smerte geven,
 De loon der lydzaamheid, komt in het eeuwig leven,
 O God gunt ons dat wy, ten regten lydzaam zyn,
 Strekt ons hier in met kragt, en houd ons herten ryn,
 Bewaard ons, schenk ons al, dees voorgestelde deugden,
 Ten besten onze ziel, en tot ons 's Lighaams vreugden,
 Ten eer van uwen naam, ô grooten Majesteid,
 Zoo vloed uit al die deugd, ten regt Godzaligheid,
 O had ik nu Gods geest, ten lydsman myner tongen,
 Op dat zyn lof van my, Godzalig werd gezongen,
 Kon ik, ik Godzaligheid, beschryven door de pen,
 Die Petrus hier bedoeld, gy weet heer wie ik ben,
 (r) Een Worm en geen man, een aas met veel gebreken,
 'K zal in vertrouwen, van u geestes bystand spreken,
 Die ligte my dan voor, en leerd my goede geest,
 Wat is Godzaligheid, dat men ten regt God vreest,
 Hier in zo is alleen, die deugden deugd gelegen,
 Die is een groot gewin, een onuitputbren zegen,
 Wat is Godzaligheid, een Godsdienst God gewyd,
 Van herten ziel gemoed, niet als den Hypocryt,
 (v) Niet als een Pharizeen, om menschen te behagen,
 In kledren effen of, een schyn gelaad te dragen,
 (w) Maar als dien Tollenaar, die Christus mond zelf pryft,
 Die God met herten rein, alleen den Eer bewyft,

O Hylige, ende noit, volpreezen opperweezen,
 Mogt ik u dienen regt, en ook ten regt uw vreesen,
 Mogt ik u lof en dank, toe brenge zoo 't behoort,
 Zoo bragte ik na Eys, de broedren liefde voort,
 Al die zyn broeder haat, mind God niet na behooren, (W)
 Daar kan geen liefde oit, tot alle zyn gebooren,
 Al weder groote God, die zelfs de liefde zyt,
 Leerd my wat liefde is, en my in liefde leit,
 O lieven Jesus die, met menschen liefd bevangen,
 De wynpers trad alleen, hoe lieflyk zyn u gangen, (X)
 In uwen heiligdom; hoe mind ge u, kerken bruid,
 Die gy getrou bewaard, en door u magt voerd uid,
 Zal ik myn Evenmens, ten regten liefd toe dragen,
 U liefde leeren my, en koom my onderschragen,
 Maar voor een Wereldling, is dit een harden taal,
 Hoe zegt hy zal ik dan, myn vyands doen onthaal,
 En minnen die my staag, met werk en daade quellen,
 'K wou liever kon ik se maar, al, ter neder vellen,
 Wie leeft 'er zoo volmaakt, om vyands goet te doen,
 Dit is van 't spoor gedwaald, ik bid u wilt bevroen,
 Die zoo verdwaald van zin, nog aan de aard vast kleven,
 Zoo God uw haate, die ge, vyand zyt gebleven,
 Gy kwamt voor eeuwig, nooit te regt in uwe staat,
 Hy haat uwe werken, en bemind u zo gy 't laat, (r)
 Zoo moet ge u, Evenmens, beminnnen noit vesmaden,
 Geen haat voor Perzooeel, maar voor haar Euveldaden,
 Ziet Jesus gaat u voor, bid voor haar om genaad, (z)
 Maar hebt geen deel of lot, met hun begaanen quaad.

Zoo mindge u naasten, als gy zoo zult werkzaam wezen,
 Schoud u voor 't boosen, en geen boos zal u doen vrezen,
 Zyt yverig staag van geeft, maar bid dat uw geloof,
 • Schoon nog geen mosterdzaad, in't minsten ooit verdoof,
 Zoo zal de deugd u voen, en gy zult Wysheid vinden,
 Zoo zal de kennis u, op 't nauwst, met God verbinden,
 Dan zult gy matigheid, betragten na de maat,
 Zoo leerd gy lydzaamheid, bevelen God uw staat,
 Uit alle deze komt, Godzaligheid verschynen,
 Geen duyvel hel of dood, zal oit uw ondermynen,
 U Staat die is gevest, zoo dit zal by uw zyn,
 Gelyk een vrugtbaar veld, een wel gewaterd pleyn,
 b Of als een boom geplant, aan vrisse waaterbeeken,
 c Zoo zal de liefden u, zyn ten banier en teeken,
 Zoo kendge u God u zelf, en mind u broederen al,
 En dat is even zelfs, uw Scheppers welgeval,
 Vraagd imand nu hoe zal, ik tot dit al geraaken,
 Wat zal ik moeten doen, wat raad in dese zaaken,
 Om al dees dingen te verkrygen, tot myn deel,
 d Verkoopt al wat ge hebt, en koopt het schoonst juweel,
 Dat is ontdoet u van, des werelds ydelheeden,
 e En komt zoo arm naakt, en blind tot Jesus treden,
 f Geen beter Koopmanschap, of handel kund, gy doen,
 Hy gaf zyn dierbaar, bloed, voor zondaars ten randzoen,
 Hier moet u naarstigheit, u zorg en vlyt, voor wesen,
 Hoordbid ja zugt en lees, diend God met kinder vreesen,
 g Zoo gy zoo werkzaam zyt, zoo is uw, zaak gegrond,
 Men kan uw zeggen toe, na s'werelds Hyland Mond,

Dat

Dat gy zoo gy gelooft, zult namaals eeuwig leven, b
 Schoon heeft u lighaam hier, natuur de tol gegeven,
 ô Schat ô dierbaar ſchat, die ons is weg geleyd, i
 Is ons geloof opregt, voor alle eeuw en tyd,
 In Zion om aldaar, voor eeuwiglyk te zingen,
 Den lof Odeê, van viermaal fes ouderlingen, k
 En Cherubine voor den thron in groot getal,
 Daar heilige gemeend, ontelbaar met gefchal,
 God Vader, Zoon, en Geest, toejuygen als hun heeren, l
 Die hun ſchiep, en verlost, en heiligt zyner eeren,
 Ja daar me ons ſchenken zal de kleedren des heyls, m
 Zoo wy getrouw zyn is ons ſtryd een korten wyls,
 Jehova gunne ons, met s' hemels lievelingen,
 Dat wy geloovende in tyd, en namaals zingen, n
 Met dat verheven choor, verkooren voor de tyd,
 U lof 't zy alzoo, **HEER**, hier **AMEN** opgezeyt.

DE AANGEHAALDE TEXTE
 ZYN DUS OP DE KANT
 UITGEDRUKT.

A Hebr. 11. v. 1. 2. 3.	T Psalm. 22. v. 7.
B 1 Petri geheel.	U Lucas. 18. v. 10 en 14.
C 2 Petri 1 v. 5. 6. 7. 8.	V Ziet U.
D Lucas 18. vs. 22. Jacobi	W 1 Joan. 4. v. 20.
2. v. 17	X Hooglied Salomo.
E Genesis 15. v. 6.	Y Openb. 2. v. 5.
F Genfis 49. v. 18.	Z Ziet by S.
G Genesis. 39. v. 9.	a Matth. 8. v. 31.
H Rom. 14. v. 23.	b Psalm. 1. v. 3.
I Matth. 22. v. 37. a 40.	c Hoogl. 2. v. 4.
K Johan. 17. v. 3.	d Lucas. 18. v. 22.
L Openb. 3. v. 17.	e Zie L.
M Rom. 5. v. 12. en Corin.	f Spreuk. 8 v. 19.
15. v. 12.	g Philip. 4. vers. 6.
N Gal. 3. v. 13.	h Joh 3. v. 36.
O Jacobi. 1. v. 20.	i 2 Timot. 4. v. 8.
P Psalm. 34. v. 14.	k Openb. 4. v. 4.
Q 2 Corin. 6. v. 4. en 10.	l Openb. 5. v. 13.
R ziet 't boek Jobs.	m Rom. 7. v. 24. en 25.
S Lucas 23. v. 34.	n Jeremir. 28 v. 6.

STEPHANUS VERANTWOOR-

DING EN DOOD.

HOe werd het sloopje, van de dierbre kerk geslagen,
 Op woede baaren, van vervolg, kruys leed en plagen, (A)
 Hoe werd het omgezeuld, geslingerd heen en weer,
 Maar spyt dit alles, is, den stierman Jacobs heer,
 Die sluymert nog hy slaapt, en met een woord te spreken,
 Kan hy de wind en zee, hoe fel aan 't woede breken, (B)
 Schoonden verftokte jood, of Anticristen schaar,
 Het boos bestryden, met den oosterse barbaar,
 Die 't vals propheten, of des beeskes teken dragen,
 'T komt op behoudnen ree, na't eind van s' werelddagen,
 Geen eeuw van 't aanbegin, of leverd voorbeelds veel,
 Stephanus hier beschoud, blonk zyns geloofs juweel,
 Als hy met 't, Sanhedrim, voorwaarheid heeft gestreden,
 Hyleeft voor eeuwigfchoon, dat zy hem steengen deden,
 Ag gave God aan ons 't geloof zoo hoog verligt,
 Dat voor vervolg, swaard, dood, voor hel of duivel, zwigt,
 De mond der waarheid, heeft zoo troostryk laten hooren,
 Aan zyn Apostlen schaar, vrees niet myn uytverkooren;
E e
Al

- (C) Al leid men u gevaan, voor Keyzeren, Koninks, raad,
 Ik geef u mynen Geelt, ten vasten toeverlaad,
 Die legt uw op de tong, wat antwoord gy zult geven,
 Geen schrik bevang u oit, voor die u tegenstreven,
 O waarheid die zoo vast, blyft onversetbaar staan,
 En die Stephanus, als, een Gods held kleefden aan,
 Als hy door waar geloof, een Engel scheen in 't weezen,
 Daar voor zelfs 't Zanhedrim, en zyne vyands vreesen,
 Hy maakte berstende, hun hert. van woed en spyt,
 Als hy hun vaders en, hun boos bedryf ver wyd,
 Schoon leugen monde, hem door omgekogte tongen,
 Met vals getuigenis, door s' duyvels list besprongen,
 Was vol van ivervier, bezielde door geestes kragt,
- (D) Sprak hy wat het geloof aan Abram vrugten bragt,
 Als God trad in 't verbond, met hem en zyne zaaden,
- (E) Zoo was besnydenis, ten teeken dier genaden,
 Hoe hem na Gods beloft, zyn Isaac is gebaard.
 Besneen als 't egte kroos, van zyn geloof, en aard,
- (F) Hier uyt vorst Jacob, die door worstele heeft verkregen,
 Den naam van, Israel, en teffens Godes zegen,
 Hoe hy twaalf zooneteeld, als hoofden van 't geslagt,
- (G) Een van hun Joseph, als een slaaf, verkogt gebragt,
 Na 't ryk Egypten, wat hy aan de nylstroom deden,
 Voor Pharoös ooge. die zyn gunst aan hem besteeden,
 Steld hem als, heerscher, en een oppermagt van 't land,
 Zyn broedren, die hy kend, als haar hun vader zand,
- (H) Ten twedemaal, om de Eelsten vrugt der aarden,
 Waarna vorst Jacob zelfs, daar heen de reis aanvaarden,
 En

En quam in gosen 't best, van Pharoös ryks gebied, (K)
 Vorst Jacob sterft aldaar, wat verders is geschied,
 Vier hondert jaaren, dat, zy in die landsdou wonen,
 Tot dat God Mosis, als, haar redder quam vertoonen,
 Uyt slaafs Egypten daar, men't volk met dienstwerk plaagt,
 Hy riep uyt braambosbrand, zyn knegt ja het behaagt, (L)
 Jehova, derwaards hem, met zyne kragt te zenden,
 Om door zyn hand dit leed. van Jacobs krooft te wenden,
 'K zal nu niet breyden uyt, van wien dees Mosis quam, (M)
 Die ook was een Hebreër, uyt levies groote stam,
 Hoe pharoös dogter hem, heeft uyt de Nyl getoogen, (N)
 En strekten over hem haar, Princelyk meedoogen,
 Hoe of hy 't Midiaans voor, het Egyptens koos,
 Alwaar hy huwden kreeg, twee zoons uyt zyne kroos, (O)
 Ook niet wat wondren hy, voor Pharäo al deeden, (P)
 Eer dat hy Jacobs zaat, voerd uyt Egypten meeden,
 Als nu dien kruys Held, haar dit alles had gezegt,
 Zoo vaard hy voord en heeft, hun onder ooggh gelegt,
 Wat of dees Mosis eer hun vaderen voorzeyden,
 Hoe God zig een Propheet, zoud uyt hun zaad bereyden,
 Bedoelend Messias, om die te hooren aan, (Q)
 Dat deze Mosis had, van God de wet ontfaan,
 Als Zinäi den bergh voor den Jehova beefden,
 Hy toonde haar ook aan, hoe haar voorvaders leefden, (R)
 Als Mosis van dien kruyn, niet na haar zin verscheen,
 Het was Aaron maakt, ons goden dat ze treen,
 Voor ons gezigte, als hy 't deed, zyn zy te vreedden, (S)
 Een kalf dat hy formeerd, werd door hun aangebeeden,

- Daar fleegh afgodery ten top, den dienst besteed,
 Huns Gods, aan 't beeld, eensrunds dat grafen voedereet,
 Als Mosis af quam treen, zagt 't werk van hunnehanden,
 Zyn geest is hem ontroerd, zyn iver die ontbranden,
 Hy wierp de tafels, van het heilig bond-ter neer,
 Vermits dit harde volk, week schandig van hun heer,
 Die ook in toorne liet, in booze zin haar blyven,
 Als zy met 't Hemelsheyr, afgodery bedryven,
- (r) Sy dienden Moloch, en 't gesternt bad men aan,
 Van afgod remphan, en meer grouwlen zy begaan,
 Met snoo afbeeldingen, en fimmen die zy eeren,
- (v) Naar 't Goddelyk bevel, deed Mosis daar formeeren,
 Een tabernakel, daar de bond kist onderwoond,
 Na't voorbeeld dat aan hem, van 't Hemels was getoond,
 Op 't konstigt uyt gewerkt, in den woestyn zy bleeven,
 Wel veertig jaaren, God, heeft Josua verheeven,
- (r) Ten hoeft der stammen, als, Vorst Mosis nu was dood,
 Die voerden 't Israël, dat in getal was groot,
 In Canaan daar hy bragt, den tabernakel meede,
- (w) Dit duert tot David, na veel wisselvalligheden,
 Die man na Godes hert, van wien zyn stryd en daan,
 Men vind by Samuël, Crooniken trou vermaan,
 Tot Salomo die heeft, in wysheid uyt geblonken,
- (x) Dien tabernakel heeft, een plaats der rust geschonken,
 Ja gaf die daar een plaats, om togen met veel goud,
 In s' heeren tempel, door dien grooten Vorst geboud,
 Was als een wonder, voor al hun nabuerge ryken,
 Gods naam riep men daar aan, waar was oit haars gelyken,

Dit

Dit was tot Godes eer , wat huys zoud zyn zyn woon .
 Dat hem begrypen kan , den Hemel is zyn throon ,
 Den gantsch gestrekte aard , den schedel zyner voeten ,
 Nu moest Stephanus , nog hun grootsten haat ontmoeten ,
 Als hy hun zelfstaf , aan begind haar raserny ,
 Segt gy verharden , en hartnekkigen hoord gy ,
 Gy zyt het die Gods geest , weerstaat als uwe vaderen ,
 Dat ongehoorzaam bloed , zist ook uw in de aderen ,
 Zoo zy eer s'heeren volk , en zyn Propheten deed ,
 Zoo handeld gy hen ook , met swaard kruis pyn en leed ,
 En dat uyt oorzaak , dat zy van den filo melden ,
 Die gy wanneer hy quam , verried en nedervelden ,
 God hoord het bloed , om wraak van habels tyden af ,
 Gestord tot Zacharie , die God zyn ziel op gaf , (r)
 Hoe reyn van herten , en van ooren moest gy weezen ,
 Door Engelen bestel , hadt gy de wet te leesen ,
 Gods roede is gereet , vermits gy die niet houd ,
 Ter wraak , daar hy u dien , had plegtig toe vertrouwd ,
 O goudne kleinood , waard te zyn in 't hart gedreven ,
 Stephanus was door God , een reine tong gegeven ,
 Schoon of het joodse drom . als uyt haar zelve vloog ,
 Gods gunst genooten dood , is Heylig in zyn oog ,
 Dit was van hen gehoord , en in het hart gedreven , (z)
 Als vlits en pylen , die hun moord lust vryheid geven ,
 Gelyk een hollend , paard , ontheeven van den toom ,
 Verwekt hun boos bestaan , ook zonder vrees of schroom ,
 Hun snoden bloed dorst , die in yver als ontbranden ,
 Met oogen vol van nyd , en knerfing hunner tanden ,

Ten spyt dees woede, laat zyn oogen opwaards gaan,
 En zag tot zyne troost, zyn zielen bruygom staan,
 Aan's vaders regterhand, dat hy zyn vyands melden,
 Dat dees gevloekte hoop, op het alderwaarste quelde,
 Ja hen geroep vermeerde, men agt hem niet meerwaard,
 Te hooren na zyn reën, hy had genoeg verklaard,
 Hun boosheid aan getoond, te zyn in top gesteegen,
 Daar bleef niet over, dan het alder boost te plegen,
 Zy stoppen ooren toe, om zoo te zyn bevryd,
 Hem aantehooren, als hy meerder had gezeyd,
 ô snood dat alle snood, te boven komt te streven,
 Sy vallen op hem aan, als aan den dood gegeven,
 Met groot en luyd geschrey, wierp men hem uyt de Stad,
 Als elk zyn moord steen, daar toe reeds al vaardig had,
 ó God getergden daad, zy werpen hem met steenen,
 Wat Christen hert moet, om zulk wanbedryf niet weenen,
 Hy om die daad niet gram, bad nog zyn Jesus aan,
 Dat die aan hun vergeeft, dees grouwelyke daan,
 Hy volgt getrou het spoor, zyns meesters die hy agten,
 Die ook zyn vader bad, voor die aan 't kruys hem slagten,
 () Hy riep in 't uysterst uyt, o Jezus mynen geest,
 Beveel ik in u hand, en sterft zoo onbevreesd,
 En zyn getuygen, die de wraak ook zal ontmoeten,
 Hun kleedren leyden af, aan eenen Zaulus voeten,
 ô gy gevloekten naar, het negenden gebod,
 Hoe hebt gy Godes wet, in die, hem zelfs bespot,
 Den grooten Rigter zal u, 't zynertyd wel vinden,
 ô Zaulus hoe hebt gy, als God u kwaam verblinden,

Als

Als gy was op de weg, die na damascus leyd, (2)
U om dees daad beklaagd, en bitterlyk gefchreyd,
Tis Gods harmhertigheid, om na u woord te fpreeken,
Die u op 't alderhoogft, genadig is gebleeken,
Ten regt van Zaulus, gy, een grooten Paulus wierd, (3)
Die Jezus kruys vaan, hebt by 't hydendom gestierd,
Wat zyt gy omgezeuld, geflingerd en gedreeven, (4)
Door fteenen bandenpyn, gegezeld in uw leeven,
Na u bekeering, waard ge u Jezus fteeds getrou,
Gy wenft te fterve, 't was om dat gy leven zou, (5)
In 't Hemelsryk, na dat, u vlees, hier was ontbonden,
En dat gy waard verloft, van 't lighaam veeler zonden,
Leef groote ligten leef, by hem die eeuwig leeft,
Die wreken kan, en ook die zyn genaden geeft,
Vrymagtig wie hy wil, 't ftaat alles in zyn handen,
Hy heeft zyn volk verloft, door zyn zelfs offerhanden,
ô trouwe bond God zend, u geeft die by my blyft, (6)
Dat myn geloof zoo ftaat, als hier myn pen befchryft,

DE AANGEHAALDE TEXTE
 ZYN DUS OP DE KANT
 UITGEDRUKT.

A Matth. 8 v. 28.	R Exod. 20. 2. Deut. 5. v. 6.
B Openb. 19. v. 20.	S Exod. 32. v. 1.
C Matth. 21. v. 12.	T Amos. 5. v. 25.
D Rom. 4. v. 3.	U Exod. 25. v. 40.
E Rom. 4. v. 11.	V Jofua. 3. v. 1.
F Gen. 32. v. 24.	W Sam. 16. v. 1.
G Gen. 38. v. 27.	X Crony. 17. v. 1.
H { Gen. 39. v. 5.	Y Math. 23. v. 25.
{ Gen. 41. v. 40.	Z Pfalm. 116. v. 115.
I Gen. 46, v. 1.	1 Lucas. 23. v. 34.
K Gen. 49. v. 33.	2 Hand. 9. v. 3.
L Exod. 3. v. 2	3 { 1 Corint. 15. v. 9. en. 2.
M Exod. 2. v. 1.	{ Corin. 5. v. 5. 2 Cor. 11.
N Exod. 2. v. 5.	4 { v. 25.
O Exod. 2. v. 15.	5 Philipp. 1. v. 21.
P Exod. 7. v. 5.	6 Hebr. 9. v. 14.
Q Deut. 18. v. 15.	

OP STEPHANUS VERANTWOOR-
DING EN DOOD.

DAt zoete maat, en toon gezangen,
 Verrukken s'menschen' zin en geest,
 Was al een waarheid, overlangen,
 Veel eeuwen, in 't gebruik geweest,
 Zoo heeft Vorst David, zyn gezangen,
 Beschoud zyn driemaal vyftig tal,
 Vorst Salomon, toond aan de gangen,
 Der bruyd kerk, met die komen zal,
 Zoo schept Gods lieveling, behagen,
 In harp toon, van 't gewyden woord,
 Dan zingt de kerk, van leed en plaage,
 Dan Godes lof, met zoet acoord,
 Als sy komt, op de hoogten reiden,
 Verlost van vyands, boos gekwel,
 Dan klaag toon, als sy is in leiden,
 Om hulp de God, van Jfrael,
 Het lust ons, door dees harpen toonen,
 Te zingen, hoe Stephanus leid,
 Als hy praald, met de martelkronen,
 Omdat hy Godes, lof verbreid,
 Bevogten, door de raad der Joden,
 Hy streed, gelyk een christen held,
 Schoon zy hem stenigen, en dooden,
 Met Jesus, hy behield het veld,

Niets ongewoon, zy aan hem plegen,
 Als hy hun boosheid, deed verwyd,
 Hun vaders stelden, zig ook tegen,
 Gods geest, als zy tot aller tyd,
 Ô grooten Hemel opperweezen,
 Staad by ons, in wat noode heet,
 Want niets kan u verborgen weesen,
 Daar gy het alles ziet en weet,
 Heer zyn wy blyd, 't zy in u vreesen,
 Zyn wy beangst, heer doet ons zien,
 Op u die kunt, ons trooster weezen,
 Al wat u wil zy 't, moet geschien,
 Gy die Stephanus, quamt versterken,
 En voerd hem in u Hemels throon,
 Voerd ons tot uw, op Engelen vlerken,
 Alleen door 't zoenbloed, van u zoon,
 Als onsen stryd, is af gestreden,
 En dat wy uyt dit tranendal,
 By uw gaan, in 't ryk der vreedden,
 Te zingen u, met blygeschal,

BEEDE OP PINXTER, TER VIERING
VAN DIEN GROOTEN GAAF, DE
ZENDING DES H. GEEST.

GOd, Vader, Zoon, en Hylgen Geest,
Sent op ons, in dit Pinster feest,
Als gy wel eer, uw lievelingen,
Beschonk, met noit gehoorde dingen,
Dat elk die tyd, verbaafen deet,
Het was dien trooster die ons leed,
verfagt, die gy uyt s' Hemels troonen,
Op uw Apostelen hebt doen wonen,
Wat baat, al wat oit wareld gaf,
Zoo niet u Geest, op ons daald af,
En sterkt ons, door uw liefd en gaven;
Om den elendigen, te laaven,
Zal Jesus, dierbaar lydens pyn.
Ons zondaars, toegeygend zyn,
U geest, uw Heylgen, geest, ô Heeren,
Moet in ons wonen en ons leeren
Niet uyt verdienst, van ons ô neen,
Wy zyn doem waardig, in 't gemeen,
'T moet uyt genaad zyn, is ons beden,
Verhoor ons fugten, heer op heeden,

Gy harten kenner, kent elks hart,
Daar s'mensen oordeel, is verwart,
Die sien voor 't oog, zelfs u Propheeten,
Alwetend, gy alleen kunt heeten,
Schoon of een wareld duyvel spot,
Ja vlees, zulks is u erfdeels lot,
Gy zult u volk, die smert versoeten,
Als zy in Salem uw ontmoeten,

OP DE WYSHEID.

Het overdenken van het edelst all erdingen,
Verwekte myne lust om haar ter eer te zingen,
Vraagd ymand wat zulks zy wat ik daar voor beschou,
Den vloed uyt s' Hemels throon wiens gever is getrou,
ô Grooten zielen schat wilt met u Geest my ligten,
Als ik een andertragt en ook my zelfs te stigten,
Ik kan dit waard juweel niet vinden waar 't woond,
Ten zy gy 't aan myn ziel gelyk een ligt vertoond,
Zoek wereldlinge vry de oudheid der Caldeene,
Der persl of meden wet of 't zoo verwaand Atheene,
Der grieken hoog vernuft hun Philisophe doen,
Geen een dat wonder beeld kan na vereys bevroen,
Geen chrefus schat en ismet haar te vergelyke,
Om kort te zyn geen goed van s' werelds Coningryke,
Veel min wat Chili geeft of wat ons Peru toond,
Of wat in Azia den handelaar bekroond,
Geen diepte oceaen nog al des aard cloots deelen,
Ons brengen aan den dag dat schoonder dan Juweelen,
Zy s' ganlich begeerens waard en brengt een eeuwigheyl,
Is om geen schat te koop maar wel om niet te veyl,
Den suyver herts bekeer doet ons dat ligt genaken,
Doet in haar schoone glans voor eeuwig ons vermaken.

ô Driemaal zalig dien die zulks verkygt ten deel,
 Dat costbaar hals ciraad verrukkend borst Juweel,
 Niets slegts den hals en borst maar't ciraad aller leeden,
 Geen koninks tabberd kan zoo heerlyk ons bekleeden,
 Het was dat mordachai meer cierden dan die eer,
 Die haman hem most doen na 't koninglyk begeer.
 Van Azuëros die veel ryken gaf de wetten,
 Die hester als vorstin quam op den throon te zetten,
 Dit beeld haar meer verciert als al dien hooge staad,
 Daar door won zy den gunst des koninks en genaad,
 Zou ik in cort tafreel beschryven al haar daden,
 Myn leeftyd was te kort al kreeg ik uyt genaden,
 Den tyd Methufalems die de oudsten was bekend,
 Hier onder het starrendak dies kreeg ik nog geen end,
 ô Edle wysheid zou ik u niet hoog waarde eren,
 Die my u schonk deed my van uwen handel leeren,
 Hy selfs gaf in myn geest gedagtenis daar van,
 Door zulk een weg dien ik niet weet of vatten kan,
 Ik min u dan en zal u altyd blyven minnen,
 Mag ik door 'shoogsten gunst u houden in de zinnen,
 Met u vercryg ik 't al met u kan ik bestaan,
 My trefse wat ook wil wilt gy niet van my gaan,
 Gy stelt myn ziel gerust wat wil ik meer begeeren,
 U schenker zal het al voor my ten beste keeren,
 O sterveling kies ja kies mind gy u heil,
 Kies wysheid zy geeft eer zy heeft het al te veyl,
 Wil haar meer dan een schat met alle vlyt na jaagen,
 Nog meer zy leerd een ziel na haaren Jesus vraagen,

Die

Die voor ons sterft aan 't hout en bragt zo voor ons aan,
 Den hel dat naar dees tyd ja eeuwig zal bestaan,
 Dat is om door 't geloof met hem te triompheeren,
 Lof zy God Vader Zoon en Geest drie een myn heeren,

E Y N D E.

DRUKFOUTEN dus te verbeteren :

Pagina	Regels	Lees voor	Aldus
10	1	Kanaän:	Kanan.
10	10	blaakte.	blaakt
13	26	myne ook veel eer	myne eer.
14	8	Droomer	Droomen
15	12	niets	niet.
18	18	tot op 't	op 't.
21	22	beide	beid
27	5	te ontgaan	ontgaan
35	11	De	D'
36	22	Ryks	Ryk
36	25	myne	myn
37	1	de eer	eer
38	4	na de	na
38	9	myne	myn
39	3	in	in zyn
43	17	en om	om
55	1	loon	loop

916431

Pagina	Regels	Lees voor	dats	Aldus	dat
56	26	die	die's.		
57	6	voorzied	voorzied.		
59	13	Jacob	Joseph.		
64	4	Canan	Canaân.		
70	12	ander	anders.		
73	20	broedere	broedre.		
74	22	heren	heere.		
109	27	Canaâns	Canaas.		
110	10	mens en	menschen.		
110	27	zyn	zy.		
111	10	negende Regel	moet tiende zyn.		
112	17	vermeerderden	vermeerderen.		
119	16	schaduw	schaduwe.		
122	26	aan dees	dees.		
127	5	oceaan	oceaan.		
132	16	heel	heyl.		
135	1	Jefus	Jefes.		
136	19	die door	door.		
138	13	het	met.		
143		is 135	143.		
143	25	Taneah	Paneah.		
148	4	komt	komt.		
149	14	tros	trots.		
158	22	gedugter	gedugt ter.		
163	22	spift	spiets.		
164	24	ginft	gints.		
170	25	troffe	trotffe.		
187	17	dat	dat's.		
210	12	deugt	deugd.		
212	15	kon ik ik	kon ik.		
216	(n)	Jeremir	Jeremia.		